

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Memet Fuat
**Nasrettin Hoca
Fıkraları**



© Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları

Yayına Hazırlayan Mürşit Balabanlılar

Kapak Tasarımı Mehmet Ülusel / Ayşe Topçu

Birinci Baskı Ocak 2002

ISBN 975-4581329-3

OTM 11019001

Baskıyeri Şefik Matbaası (0212) 551 55 87

İstanbul

TÜRKİYE İŞ BANKASI Kùltür Yayınları

nasrettin hoca fıkraları

Memet Fuat

NASRETTİN HOCA ÜSTÜNE

Kültürlerin kaynağı olan yapıtlar vardır Destanlar, söylen-
celer, halk öyküleri, gezi anlatıları, Tanrı aşkını işleyen şiirler..
Bunları sıralarken, önemsizmiş gibi görünen gülmece fıkralarını,
gülüp geçilen öykücükleri de unutmamak gerekir..

Kendimizi düşünerek adlandıırırsak şöyle diyebiliriz Yunus,
Mevlana, Evliya Çelebi nasıl Anadolu kültürünün temel taşlarıysa,
Nasrettin Hoca da öyledir.

Bilginler bunu çok iyi bilirler, çeşitli kültürlerin kaynaklarını
araştırırken fıkralara, halkların gülmek için anlattığı, çoğalttığı
öykücüklere büyük önem verirler.

Bizde de halkbilimi uzmanları örnekse Nasrettin Hoca'yı
özel bir önemle ele almışlardır. Folklor araştırmacılarımızın en
büyüğü Pertev Naili Boratav bu halk bilgisi üstüne nerdeyse
bir ömür boyu çalışmış, ortaya dev bir yapıt çıkarmıştır.¹

Buna karşılık, yayınevlerimiz, Nasrettin Hoca fıkralarına genellikle
çocuk kitapları arasında yer vermek eğilimindedirler. Tek kitapların,
çizgi romanların, boyama kitaplarının yanı sıra diziler de
oluşturulmakta, bu diziler dört kitaptan kırk kitaba kadar
genişlemektedir.²

Büyükler için derlenen yapıtlarda ise gunumuzün diliyle
Nasrettin Hoca fıkralarının nasıl anlatılması gerektiği konusu
üstünde pek durulmadığı görülür.

Nitekim 1972'de Samim Kocagöz,³ 1988'de Aziz Nesin⁴ bu
konuyu irdeleyerek bazı örnekler yayımlamak gereğini duymuşlardır.

Büyükler için derlenen 12 Nasrettin Hoca kitabını gözden
geçiren araştırmacı A. Esat Bozyiğit şöyle der

“Bunlar, ard arda sıralanmış, konu sınıflandırması yapılmamış, bazıları 2 - 3 sayfa uzunluğunda kaleme alınmış, masallaştırılmış, öyküleştirilmiş fıkralar yığınıdır. Pek çoğu Nasreddin Hoca mizahını yansıtan süssüzlük, kısalık, akla sesleniş, kesin yargısını en sona saklama özelliklerini taşımasa da eskilerin deyişiyle ‘Faydadan hâli değildir.’”⁵

Bu sözlerdeki olumsuz eleştiri, bilginlere, araştırmacılara yönelik değil. Yetersiz bulunanlar, daha çok anlatıcılar, işe sanatçı olarak katılanlar.

Bilginler eski yazmaları araştırmak, fıkraları bulmak, bölümlemekle yetinirler. Örneğe Pertev Naili Boratav’ın kitabından kısa bir fıkrayı okuyalım

Nasraddîn Hoca bir gün Sivri-Hisâr’da câmi’de menbere çıkup va’z u nasihat ederken ayıtmış “Müslimânlar! Varun Tanrı’ya şükr eylen kim deveye kanat vermemiş. Eger kanadı olaydı uçup bacalarınıza konup yıkardı.” demiş. – Söz dahı burada tamâm olur.“

Bu fıkranın böyle kalmayacağı, zaman içinde gerek dilin, gerek konuşma özelliklerinin geçireceği değişmelerden etkileneceği, dahası yazarların biçemlerine göre gelişeceği, güzelleşeceği ya da yozlaşıp çirkinleşeceği açıktır.

Ünlü bir fıkrayı seçip ağızdan ağıza ya da kalemden kaleme nasıl geçtiğini izleyelim

Nasraddîn Hoca bir gece yaturken kapuda gavgâ işidir. Bir yorganı bürünür dahi taşra çıkar. Bunlar da görürler Nasraddîn Hoca taşra geldi, hemân ol sâ’at yorganun arkasından alurlar. Nasraddîn Hoca def’i içerü avratı yanına gelür. Avratı aydur “A koca! Bu gavgâ nedir?” demiş. Nasraddîn Hoca ayıtmış “Kavga kalaba, bizüm yorganı isterlerimiş. Verdüm, kurtuldum. Aldılar, gittiler.” demiş.

Bu fıkra ağızdan ağıza gelişip sonunda Eflâtun Cem Güney'in biçimine şöyle yansımış [1957]

Bir gece sokakta bir gürültü, bir kıyamet kopar. Kim var, kim yok, dışarı dökülür. Kambersiz düğün olur mu, Hoca da kendini yataktan atar. Karısı koluna sarılır :

“Nene lâzım, elin üç koyunu ile beş keçisi, yat yerinde...” der ama, bir kere aklına koyduktan sonra, bir daha bağlasalar durur mu Hoca? Yorganına sarınır, bürünür, şöyle bir kapıdan görünür, görünür ama, niye derler ki kurt dumanlı havayı sever; rahmetli, ne oldu, ne bitti diyene kadar, üstündeki yorgan kim vurduya gider; gayri o kalabalıkta ara ki, bulasın. Garip Hoca, ardına baka baka döner gelir.

Karısının yastıktan başını kaldırıp baktığı yok ya

“Neymiş, gece yarısı bu kavganın aslı?” deyince Rahmetli

“Ne olacak, bizim yorganın başınaymış, yorgan gitti, kavgaya bitti!” der.”

Samim Kocagöz'ün anlatışı [1972]

Bir gece, Nasrettin Hoca'nın evinin önünde, büyük bir gürültü koptu. Birtakım insan kavgaya tutuşmuştu. Karısı

“Git bak efendi, gecenin bu vaktinde kavgaya edenler kim; biraz öğüt ver, kavgayı yatıştır.” dedi.

Kış kıyamet, giyinecek vakit de yok. Hoca, sırtına yorganı alıp sokağa çıktı. Kavgacılarla tartıştı, öğüt verdi ortalığı yatıştırdı. Yatak odasına döndüğünde farkına vardı ama iş işten geçmişti. Karısı sordu

“Ne oldu Hoca?”

Nasrettin Hoca, öfkeli karşılık verdi

“Ne olacak; yorgan gitti, kavgaya bitti.””

Aziz Nesin'in anlatışı [1988]

Bir gece kapısının önünde gürültüler duyan Nasrettin Hoca meraklanır. “Senin neyine gerek?” diyen karısına alırmaz. Yataktan fırlar. Hava da soğuk olduğundan yorganını sırtlanıp kapı önüne çıkar. Orda iki kavgacıyı görüp,

– Etmeyin, ayıptır... demesine kalmaz, kavgacılarından biri, Ho-

ca'nın sırtından yorganı kaptığı gibi kaçır. Öteki de kaçır gider. Hoca, titreyerek eve dönünce karısı, kavganın nedenini sorar.

Hoca,

Bizim yorgan içinmiş; yorgan gitti kavga bitti... der.¹⁰

Günel Altıntaş'ın anlatışı [1997]

Soğuk bir kış gecesi, Nasrettin Hoca, sokaktan gelen gürültüyle uyanmış. Bakmış ki; iki kişi kavga ediyor. Gidip kavganın sebebini öğrenmek istemiş..

Karısı

– Vaz geç efendi. Bu saatte sokağa çıkılır mı? dediyse de aldırmamış.

Giyinmeye üşendiği için, yorgana sarılıp, aşağı inmiş.

O aşağı iner inmez, kavgacılardan biri Hoca'nın sırtındaki yorganı kaptığı gibi, bir tarafa savuşmuş; öteki, öte tarafa. Hoca da, çaresiz, eve dönmüş.

Karısı sormuş

– Neymiş efendi kavganın sebebi?

Hoca cevap vermiş

– Bizim yorgan yüzündenmiş. Yorgan gitti; kavga bitti.¹¹

Görüldüğü gibi, değişikliklerin yanı sıra, kaynak fıkraya sonradan birtakım eklemeler de yapılmış. Örnekte karısının, Hoca'ya, gidip kavga edenlere bakmasını (Kocagöz) ya da karışmamasını (Güney, Nesin, Altıntaş) söylemesi kaynak fıkrada yok. Güney ile Kocagöz'de kavgacılar kalabalık, Nesin ile Altıntaş'ta iki kişi. Güney araya deyimler sokarak Hoca'nın kişilik özelliklerine değinmiş, Kocagöz, Nesin, Altıntaş niçin yorgana sarındığını açıklamışlar. Kaynak fıkrada bunlar olmadığı gibi, sonradan deyimleşen “Yorgan gitti, kavga bitti” sözü de yok.

Demek ki bu fıkra dilden dile, kalemden kaleme geçerken gereksiz yükler almış, öyküleşmiş, masallaşmış (Güney), fıkra özelliklerinden biraz uzaklaşmış, ama sonuna yapılan eklemelerle de zenginleşmiş, dilimize bir deyim kazandırmış Yorgan gitti, kavga bitti...

Kim, ne zaman, nerede ekledi bunu acaba?

Elinizdeki kitapta, fıkralar günümüzün Türkçesine aktarılırken kaynaklarına yaklaştırılmaya çalışıldı, ama sonradan yapılan bu tür olumlu katkılar da dışarda bırakılmadı.

Eflâtun Cem Güney, Samim Kocagöz, Aziz Nesin, Nasrettin Hoca fıkralarının nasıl yazılması gerektiği konusundaki görüşleriyle uyarıcı olmuş kişilerdir.

A. Esat Bozyiğit'in, büyükler için derlenen Nasrettin Hoca kitaplarındaki fıkralar için, 1996'da yayımlanan yazısında ileri sürdüğü, "pek çoğu Nasreddin Hoca mizahını yansıtan süs-süzlük, kısalık, akla sesleniş, kesin yargısını en sona saklama özelliklerini" taşımaz görüşünü, onlar da kitaplarının başına sonuna ekledikleri yazılarda yıllar önce savunmuşlardır.

Eflatun Cem Güney 1957'de yayımlanan kitabının başındaki "Nasrettin Hoca" başlıklı kısa yazıda şöyle der

"Hoca yetmiş iki milletin diline çevrildiği halde Türkçemizde yazılamamıştır. Bu kıssaların ya nazma çekilerek ağızları yüzleri eğilmiş, ya da yamalı dile dökülerek tadı, tuzu kaybolmuştur. Oysaki bunlar millî mirasımızdır bizim.

"Ağızdan ağıza bir gelenek halinde sürüp gelen bu bergüzarları, har vurup harman savuranlardan kurtarmalı, efsanelerimiz, masallarımız, halk hikâyelerimiz gibi halk kıssalarımızı da halk ağzı ve zevkiyle işleyerek çocuk ve halk eğitimine yarar nüshalarını meydana getirmeliyiz."¹²

Sondaki "Nasrettin Hoca'nın Hayatı ve Şahsiyeti" başlıklı incelemesinin bir yerinde de şu sözler yer alır :

"Yunus Emre; engin bir iç dünyasını ne ile bir damla göz-yaşı haline getirebildiyse, Hoca da koca bir âlemi, onunla bir tatlı tebessüm yapabilmıştır. Bunun bir tek adı var, yalın söz!

"Yalın söz; yalın kılıç gibi kınısız, kılıfsız söz. Yani halkın her türlü süsten, zinetten uzak konuşma ağzı...

“Mizacının en karakteristik özelliği ‘hazır cevaplık’ olan biri için bundan âlâsı mı olur. İşte bu yalın söz, Hoca’nın kolu, kanadı olmuş; bununla düşünüp, bununla ifade etmiştir. Bu yüzden lâtifeleri, dilinin ucuna geldiği gibi söylenmiş hissini veriyor; o kadar samimi, o kadar tabii... Asıl sanat da bu değil mi, hiç sanat yapmamak; özenip, bezenmeden yalın dilin mimarisini kurabilmek.”¹³

Eflâtun Cem Güney bu görüşü savunmuş, ama bir masal babası olmanın etkisinden kurtulamayarak Nasrettin Hoca fıkralarını hiç de yalın olmayan bir dille, masalların diliyle anlatmıştır.

Samim Kocagöz ise, 1972’de yayımlanan küçük kitabının “Önsöz”ünde, Nasrettin Hoca fıkralarının manzum olarak anlatılmasına karşı çıkarken şöyle der :

“Bence, Nasrettin Hoca’nın fıkraları, kuruluşları bakımından, esprilerinin iç yapısı bakımından manzum olarak anlatılmaz. Her şeyden önce Hoca’mız, fıkra, hikâye anlatmak için – yazmak içinse hiç – bir çaba harcamış görünmüyor. Ulusal bilincimizin derinliklerinde yaşayan Nasrettin Hoca’nın dehasını, düpedüz yaşantısında aramalıyız. Onun büyüklüğü, yeteneği, günlük ilişkilerindedir. İçinde yaşadığı toplum görüşü, halkla ilişkileri ve konuşmaları, giderek toplumu görüş açısı, onun fıkralarıdır.”¹⁴

Samim Kocagöz, Nasrettin Hoca fıkralarının düpedüz söylendiği zaman daha etkili olacağını, daha kolay akılda kalacağını savunur. Kitabında bu anlayışla anlattığı kırk fıkra vardır.

İki örnek

Bir gün, Nasrettin Hoca’ya sordular

“Sen bilgin bir kişisin Hoca; bize söyler misin, cenaze görürölürken, tabutun arkasında mı, önünde mi, sağında mı, solunda mı bulunmak sevaptır?”

Hoca,

“Tabutun içinde bulunmayın da neresinde bulunursanız bulunun sevaptır...” karşılığını verdi.¹⁵

Bir gün, Nasrettin Hoca’dan komşusu, her zamanki gibi, eşeğini istedi

“Oduna gideceğim Hocam.”

Hoca, sık sık eşeğini alıp gitmelerine canı sıkılıyordu

“Kusura bakma komşum, senden biraz önce başkası gelip aldı eşeği.”

Hoca Nasrettin, sözünü bitirmemişti ki, avludaki damın içinden eşeğin sesi duyuldu, anırmaya başladı. Komşusu, Hoca’nın yüzüne bakıp gülümsemeye başladı

“Bu ne demek Hoca?”

Nasrettin Hoca öfkelendi

“Bana mı, yoksa eşeğe mi inanacaksın be komşum...” diye söylendi.¹⁶

Görüldüğü gibi, Samim Kocagöz fıkraları uzatmadan, en az sözcükle anlatmaya özen göstermiş. Ama dili böyle bir arınmaya dayanacak kadar sağlam değil, özellikle ikinci fıkrada insanı duralatan aksaklıklar var.

Ayrıca bu yazarımız, Nasrettin Hoca’nın gerçekten kendisinin olan fıkraları, ona sonradan yakıştırılmış fıkralardan ayırmak gibi nerdeyse başarılması olanaksız bir görevi üstlendiği için, 40 fırkanın üstüne çıkamamış.

Aziz Nesin de, 1988’de yazıp kitabının başına koyduğu yazısının, “Nasrettin Hoca Gülütleri Nasıl Anlatılır” ara başlıklı bölümünde aynı görüşleri savunur

“Nasrettin Hoca gülütleri, uzata uzata, ballandıra ballandıra anlatılmaz. Oysa masallarımızı, tersine, uzata uzata, ballandıra ballandıra anlatırız.

“Nasrettin Hoca gülütleri, sözü hiç uzatmadan ve elden gelince en az sözcükle anlatılmalıdır. Ne kerte kısa anlatılabilirse, o kerte etkili ve güldürücü olur. Bundan başka, Nasrettin

Hoca gülütlerinin sonundaki yargıyı yada yargı çıkarılacak olan sonucu vurgulayarak söylemeye özen göstermelidir.”¹⁷

Samim Kocagöz’ün Nasrettin Hoca fıkralarına uygun gördüğü biçeme örnek olarak yukarı aldığımız iki fıkrayı bakalım Aziz Nesin nasıl anlatmış

Hoca’ya sormuşlar

– Cenaze götürülürken tabutun ne yanında olmalı önünde mi, ardında mı, sağında mı, solunda mı?

Hoca yanıt vermiş :

– İçinde olma da neresinde olursan ol...¹⁸

Bir komşusu Hoca’dan, kısa bir işi için, eşeğini ister. Hoca,

– Değirmene gitti, burda değil... derken, ahırdan eşek anırır.

O zaman komşu,

– Hani burda değildi, anırıyor işte... deyince, Hoca da şöyle der

– Şu ak sakalımla benim sözüme inanmıyorsun da, bir eşeğin sözüne mi inanıyorsun.¹⁹

Nasrettin Hoca fıkralarının elden geldiğince az sözcükle anlatılması gerektiğini söyleyen Aziz Nesin, Samim Kocagöz’ün 31 sözcükle anlattığı fıkrayı 20 sözcükle, 64 sözcükle anlattığı fıkrayı ise 40 sözcükle anlatmış.

Üstelik de bayağı sağlam, arı bir dille... Süssüz, kısa, akla seslenen, kesin yargısını en sona saklayan bir biçemle... Masallaştırmaya, öyküleştirmeye kaçmadan...

Yazarın *Nasrettin Hoca Gülütleri* adlı kitabında yalnızca 69 gülüt var. Aziz Nesin’in niye bütün Nasrettin Hoca fıkralarını doğru olduğuna inandığı biçemle yazıp kültürümüze bir başyapıt kazandırmayı düşünmediğini bilmiyorum. Bir kısıtlamaya gitmiş “Bu kitapta Nasrettin Hoca’nın salt atasözü, deyim ve özsöz olarak dilimize girmiş olan gülütleri derlenmiştir,” diyor.²⁰ Böylece altı yüzden fazla fıkranın yalnızca altmış dokuzunu işlemiş.

Ayrıca *Nasrettin Hoca Güllütleri* bir çocuk kitabı olarak sunuluyor : Aziz Nesin Çocuk Kitapları Dizisi'nin 8. kitabı...

Yazar yapıtın başına eklediği yazılardan ilkinin, “Sevgili çocuklar, sizler için bu kitapta derlediğim atasözü, deyim ve öz-söz olmuş Nasrettin Hoca güllütlerini sever de onları sırası ve yeri gelince anlatırsanız çok sevineceğim,” diye bitiriyor.²¹ İkinci yazıya da, “Nasrettin Hoca’nın sevgili torunları!” diye başlamış.²² Çocuklarla başlayıp çocuklarla biten, tam anlamıyla bir çocuk kitabı...

Ama sonda yazarın çocuklar için yazdığı kitaplar 1’den 8’e sıralanırken, *Nasrettin Hoca Güllütleri*’nin yanına açılan tırnakta şöyle deniyor : (Çocuklar ve büyükler için).²³

Aziz Nesin bu çalışmayı yaparken, Pertev Naili Boratav’ın *Nasreddin Hoca*’sı daha yayımlanmamıştı, başka bir kaynaktan yararlanmış olmalı.

Bakalım en eski kaynaklarda yukardaki iki fıkra nasıl anlatılmış :

Hoca’ya : “Cenâzeyi götürürken tabutun önünde mi bulunmalı, ardında mı?” diye sormuşlar. “İçinde bulunmayın da neresinde bulunursanız bulunun.” demiş.²⁴

Nasreddin Hoca’nun, bir gün, su getürmeğe eşeğin isteyü gelürler. Hoca “Evde yok.” demiş. İttifak ol hinde eşek ağırmış. Bunlar “Hay Hoca! İşde, eşek evde!” demişler. Hoca ayıtmış “Ne aceb! Bir eşeğe inanırlar, bana inanmazlar.” demiş.²⁵

Samim Kocagöz’ün 31 sözcükle anlattığı birinci fıkrayı Aziz Nesin, 20 sözcüğe indirmişti, ilk kaynağında daha da kısası 15 sözcük.

Samim Kocagöz’ün 64 sözcükle anlattığı ikinci fıkrayı ise Aziz Nesin, 40 sözcüğe indirmişti, ilk kaynağında o da daha kısası 35 sözcük.

Samim Kocagöz ile Aziz Nesin’in Nasrettin Hoca’ya biçem ararken söylediklerinin çok doğru olduğu açıkça görülüyor.

Fıkra anlatmada tutumluluk, anlatımı süslememek, öykülemeye kaçmamak ilk koşul. Ama dilden dile, kalemden kaleme geçerken ortaya çıkan olumlu katkıları da gözden kaçırmamak koşuluyla.

Eski yazmalarda bir de, fıkrayla öykü arası, daha uzun Nasrettin Hoca anlatıları var. Onları aktarırken de süsleme özlemine kapılmamak, tutumluluktan vazgeçmemek gerekiyor.

Nasrettin Hoca'nın yaşamı üstüne kesin bilgiler olmamakla birlikte, genellikle, XIII. yüzyılda, Anadolu Selçukluları döneminde yaşadığı görüşü benimseniyor.

Yakıştıрма yaşamöyküsü şöyle özetlenebilir

Nasrettin Hoca 1208 yılında Akşehir'den 108 km uzaklıktaki Sivrihisar kasabasının Hortu köyünde doğdu. Köy imamı olan babasının adı Abdullah, anasının adı Sıdika idi.

Mahalle okuluna Hortu'da başladı. Bir kıtlık döneminde ailesinin Sivrihisar'daki akrabalarının yanına göç etmesi üzerine öğrenimine bu kasabadaki medresede devam etti.

Daha sonra fıkıh (şeriat bilgileri) okumak için Konya'ya gönderildi. Orada ünlü İslam bilgini Seyyid Mahmud Hayranî'nin öğrencisi oldu.

Ramazanda ya da tatillerde bütün medrese öğrencileri gibi "cerr"e çıkarak köy köy dolaştı, imamlık, vaizlik yaptı. Böylece dünyaya açıldı, değişik yapıda insanları tanıdı.

Öğrenimini tamamladıktan sonra Konya'da kadı adayı olarak çalıştı. Bir süre sonra bu görevden ayrılarak Akşehir'e döndü, İmaret Medresesi'nde öğretmenliğe başladı. Evlendi. Çoluk çocuk sahibi oldu.

Selçuklular 1243'te Köseadağ savaşında Moğollara yenilince, Anadolu halkı düşman boyunduruğu altına girdi. Moğol şehzadesi Keygatu otağını Akşehir'de kurdu. Timur'a yakıştırılarak anlatılan fıkraların bu şehzadeyle ilgili olduğu sanılıyor.

Nasrettin Hoca 1284'te, 76 yaşında, Akşehir'de öldü. Türbesi de ömrünün büyük bir bölümünü geçirdiği bu Selçuklu kentindedir.²⁶

Bu yaşamöyküsü kanıtsız olsa da, tarihte Nasrettin Hoca adında birinin yaşadığı, anlatılan fıkralardan bazılarının onun başından geçtiği yadsınamaz.

Bunların hangi fıkralar olduğu bugün bilinmiyor. Bilinmesine pek önem verildiği de yok.

Hangi fıkraların *yaşamış* Nasrettin Hoca'nın başından geçtiği, hangilerinin ona sonradan yakıştırıldığı bilinse ne olacak?

Bir yana atılacak mı sonradan yakıştırılanlar?

Konuyu çok önemseyen Samim Kocagöz'e Pertev Naili Boratav şöyle demiş

“Nasrettin Hoca'nın XIII. yüzyıl içindeki gerçekten kendisinin olan fıkralarını saptamak güçtür. Öznel bir tutum, tez olarak kabul edilebilir.”²⁷

Samim Kocagöz önsözünde şu yöntemi öneriyor

“Denecek ki, Nasrettin Hoca'mızın gerçekten kendisinin olan fıkraları nasıl bilebileceğiz? Nasıl ötekilerden ayıracağız? a) XIII. yüzyılın tarihsel ve toplumsal yaşantısına uygun düşmeli fıkralar. b) Nasrettin Hoca, espri ya da şaklabanlık yapmak için hiçbir zaman ne olay hazırlar, ne de düşünür. c) Hoca'nın dehası, ulusumuzun zekâsının, esprisinin, hayatı görüş yeteneğinin – bu yetenek bütün halk edebiyatımızda vardır – bir sembolüdür. Onun fıkralarını bayağılaştırmayalım. d) En önemlisi, Nasrettin Hoca'nın *yaşamış* kişiliğinden, *yaşayan* kişiliğini ayırmak tarafılsıyım.”²⁸

Böyle bir yöntemle sonuca varmak için Nasrettin Hoca kişiliğinin önceden bilinmesi gerekir. Samim Kocagöz biliyormuş gibi konuşuyor. Anlaşılan, kafasında ülküsel, örnek bir kişilik vardı. O zaman fıkraları ayıklamak görece kolay.

Ama *yaşamış* Nasrettin Hoca'nın kişiliğini kim, nereden, nasıl öğrenip bilebilir?

Fıkraları ayıklama konusunda Samim Kocagöz'den çok daha ileri gidenler de olmuş. Saim Sakaoglu'nun yaptığı özetlemeye göre,²⁹ Şükrü Kurgan, 1974 Uluslararası Türk Folklor Semineri'nde hangi fıkraların Nasrettin Hoca'nın olamayacağını şöyle belirlemiş

“1. Hoca, fıkralarında sarhoş veya içki içerken görülemez.

“2. O, fıkralarında ahmak veya budala olarak görülemez; ancak bir sıkıntıdan kurtulmak için bu yola başvurabilir.

“3. Hoca'yı; mal, mülk, köle ve cariye sahibi gösteren fıkralar onun değildir; çünkü o, ömür boyu yoksulluk içinde yaşamıştır.

“4. Onun fıkralarında çapkınlık, iffetsizlik, kadın ihaneti olamaz.

“5. Hoca'yı hasis gösteren fıkralar da onun olamaz.

“6. Onu, maddi kuvvetle güçlü bir insan, çevik bir delikanlı gibi gösteren fıkralar da onun değildir.

“7. Fıkralarında onu; dalkavuk, ikiyüzlü, çıkarıcı, birinin emrinde gösterenler varsa onun değildir.

“8. Hoca'yı; dik başlı, dilediğini zorla yaptıran bir insan olarak gösteren fıkralar da onun değildir.

“9. Tasavvuf, ezel, ebed gibi konulara eğilenler onun fıkrası olamaz.

“10. Onun fıkraları uzun olamaz.”³⁰

Şükrü Kurgan'ın kafasında da ülküsel, örnek bir Nasrettin Hoca kişiliği olduğu çok açık. Bu kişiliğe uygun düşmeyen bütün fıkraları bir yana itiyor. Oysa ahmaklık, budalalık, iffetsizlik, hasislik, çıkarıcılık üstüne kurulu Nasrettin Hoca fıkralarının sayısı hiç de az değildir. Cinsellikle ilgili en kaba sözleri içeren, yayımlanmaları yasalarca sakıncalı bulunabilir korkusuyla nokta noktalarla yazıya geçirilen fıkralar da çıkarılınca, geriye Samim Kocagöz'ün kitabındaki gibi kırk elli fıkra kalır.

Tarihte yaşamış Nasrettin Hoca kişiliğini arındırmak isterken elimizin tersiyle itelediğimizin bir halkın “kültür”ü olduğunu gören bilginler bu tür yaklaşımlara hiç sıcak bakmazlar.

Örneke Pertev Naili Boratav şöyle diyor

“Bana kalırsa Hoca’mızı budalalıklarından, saçmalıklarından arındırarak temize çıkarmak istemek ve onda ‘ideal bir ilk-tip’ aramak da boş bir emektir. Ünlü kişilerin biyografyalarını yazmaya meraklı kimi araştırmacılar Nasreddin Hoca’yı bir aydın, bir bilgin, hatta bir soylu devlet adamı görmek istiyorlar; bazıları ise onu, toplum bilincinin sözcüsü, kusursuz bir halk bilgisi olarak düşünüyorlar. Bu iki eğilimden birini ya da ötekini tutanlar geleneğin Hoca’ya mal ettiği fıkraları, kendi öznel mihenklerine göre kümeleyip, kendi düşüncelerine göre biçimlendirdikleri bir Hoca’nın kişiliğine layık görmediklerini aforoz edip atmakta direniyorlar. Bana göre Nasreddin Hoca, belli bir ‘halk edebiyatı’nın boy boy, çeşit çeşit insan tiplerini kendi kişiliğinde birleştirmiş, nadir çehrelerinden biridir.”³¹

Bu sözler, *yaşamış* bir Nasrettin Hoca kişiliğini bilemeyeceğimiz gibi, fıkralarını tarayarak *yaşayan* bir Nasrettin Hoca kişiliği de çizemeyeceğimiz anlamına geliyor. Çünkü o anlatılardan yansıyan kişilikte “boy boy, çeşit çeşit insan tipleri” bir araya gelmiş, fıkradan fıkraya değişen yüzleriyle görünür olmuştur.

Pertev Naili Boratav kabaca iki tipten söz ediyor

“Nasreddin Hoca hikâyelerinin göze çarpan bir özelliği, onlarda birbirinden çok farklı iki tipin yer almasıdır. Fıkraların bir bölümünde Hoca, sağduyusu ve keskin zekâsı ile karşısındakini mat etmekte üstün hüner gösteren hazır cevap ve nüktedan kişidir; öteki bir bölüm hikâyelerde, kimi zaman budalalığa varan saflığı ile, ya da deli dolu, açık saçık konuşmaları ile etrafını eğlendiren bir maskara rolündedir.”³²

Budalalıklar, saflıklar, bir yerde çok zeki bir insanın çevresindekileri eğlendirmek (ya da eğitmek) için takındığı tavırlar olabilir. Belki de altta yatan bu düşüncenin etkisiyle Nasrettin Hoca’ya hiçbir zaman küçümseyerek bakmıyoruz.

Açık saçıklık konusu ise biraz değişik. Pertev Naili Boratav'ın bilimsel çalışmasıyla eski yazmalardaki fıkralar ortaya çıkınca “açık saçık konuşmalar”ın pek öyle kentsoylu ahlakına sığdırılabilecek şeyler olmadığı görüldü.

Sözlüklerin “çok kaba” diye belirledikleri söylenişleriyle cinsel organlardan söz edilmesi, konuşmalara eklenen “ruspı oğlu”, “emcüğün sikdüğüm” türü sövgüler, eşeklerle ilişkiye kadar uzanan cinsel açlık, sıradan okur için çok şaşalatıcıydı...

Eski yazmalardan yansıyan Nasrettin Hoca kişiliğine, sıradan okur bir yana, yıllarca bu fıkralar üstünde incelemeler yapmış üniversite öğretmenleri de karşı çıktılar.

Konya Selçuk Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Başkanı Saim Sakaoglu, “Nasreddin Hoca fıkraları arasına, kesinlikle ona ait olmayanlar”ı karıştıranlar, “bu sünî müslüman tipini aşağılamak isteyen kasıtlı kişiler”³³ gibi sözlerle olaya bayağı kuşkulu yaklaştı

“600’e yakın fıkranın yer aldığı bu eserdeki bazı fıkraları okurken herhalde etrafınızda çocukların veya kadınların olup olmadığına bakmanız gerekecektir.”³⁴

“İlk 80 fıkranın yarısından fazlası açık saçıktır. Bunlara, Hoca’yı ahmak yerine koyanları da eklerseniz, âdetâ yüzyıllar boyunca yazılmış bir ‘Nasreddin Hoca’yı Karalama’ kitabıyla karşı karşıya kaldığınızı anlayabilirsiniz.”³⁵

Saim Sakaoglu halk dilinde dolaşan Nasrettin Hoca fıkralarında açık saçık olanların gittikçe azaldığını, buna karşılık ahmaklık, saflık üstüne kurulu olanlarda bir azalma görüldüğünü söylüyor, sonra bu tür fıkraları anımsatarak soruyor

“Bütün bunlar kendisine akıl danışılan bir din adamının yapacağı işler midir?”³⁶

Nasrettin Hoca’yı “kendisine akıl danışılan bir din adamı” olarak ele alırsak fıkraların büyük bir bölümünden vazgeçmemiz gerekir. Onun saflığı, kurnazlığı, çıkarıcılığı, oburluğu, şe-

riata göre yapılmaması gereken türlü işleri yapması kesinlikle itici değil, son derece cana yakın bir havadadır; zeki bir insanın çevresindekileri eğlendirmek için takındığı çok kişiliklilik, üstünde konuşulmadan, bilincine varılmadan benimsenmiş gibidir.

Nasrettin Hoca'da eğitsel eleştiri, dolaylı bir özeleştiriyile – hiç üstüne basılmadan – gündeme gelir. “Başkalarının bahçesine dalıp yemiş hırsızlığı yapmayın,” demez. Kendi dalar bahçeye, yakalanır, zor durumda kalır, ne yapacağını bilemez.

Söverek konuşmak, cinsel organlardan en kaba söylenişleriyle söz etmek, açık saçık fıkralar uydurmak da Nasrettin Hoca'nın kişiliğiyle ilgili değildir. Buna o fıkraları gönlüne göre anlatan, çoğaltan kırsal kesim halkımızın Nasrettin Hoca'ya yansıması diye bakmak gerekir.

Kentsoylu ahlak eğitiminden geçmemiş olan köylülerimiz söverek konuşur, cinsel organlardan en kaba söylenişleriyle söz ederler. Bu özelliklerini kentlere göçerken de doğal olarak birlikte getirdiklerini, topluca yaşadıkları varoşlarda sürdürdüklerini biliyoruz. Neden böylesine sövmeye düşkün oldukları bilimcilerin araştırması gereken bir konudur.

İnsanoğlunun cinselliğini, cinsel edimlerini görmezden gelmek isteyenlere nerdeyse savaş açmış bir yayımcı olan Günel Altıntaş, Nasrettin Hoca'daki açık saçıklığa karşı çıkanlara inat *Erotikle Karışık Nasrettin Hoca Fıkraları* adıyla yayımladığı kitabının başınaki “Önsözel Bir Cevap”ta şöyle diyor :

“Fıkra fıkradır Konusu ister cinsellik, ister politika, ister gelenek ve görenekler, ister başka bir şey olsun. O fıkraların yaratıcısını büyük yapan, onların konusu değil; mantığı, bakış açısı, söylemek ya da göstermek istediği şeydir, amacıdır, işlevidir, evrenselliğidir; hamurundaki dehadır.

“Yazmalarda, cinsel organ ve edimlerden halk arasındaki adlarıyla söz edilmesine gelince; bu, korumaya çalıştığınız hal-kın ahlâkı, töresi icabıdır. Benim babam yargıçtı. Bu yüzden,

çocukluğumda, çoğu zamanımı adliyede geçirirdim. Bir gün, bır duruşmada, tecavüze uğramış bir kızın, sanığı göstererek, ‘Bu adam beni s.kti’ diye olayı anlatışını hatırlıyorum. Kız o sözcüğü kullandıkça, yargıç, ‘Sinkaf etti de kızım’ diye onu uyarıyor; ama kız yine bildiği gibi söylüyordu. Sayın Sakaoğlu da Konya sokaklarında biraz dolaşsa, kahvelere biraz girip çık- sa, görecektir Halk öyle konuşur.

“Bu dilin ayıp sayılması, öyle sanıyorum ki, bir burjuva ah- lâkıdır ve bize batıdan geçmiş, Türk ceza yasasının ilgili mad- deleriyle de korunmuştur. Sözgelişi, ‘sinkaf etti’ dersiniz edebe uygun; halk diliyle söylerseniz, edebe aykırı davranmış ve suç işlemiş olursunuz. Bu yüzden, biz de, fıkraların dilini değiştir- dik; salonlarda anlatılabilir hale getirmeye çalıştık.”³⁷

Nasrettin Hoca çeşitli ulusların benimsemek için yarıştıkla- rı bir fıkra kişisi... Üstelik de bu yeni bir yarış değil... Yani bu yarış sonraki dönemlerin insanları şu ya da bu ahlak anlayışı- na göre fıkraları arındırdıktan sonra başlamadı. Yedi yüz yıldır en eski yazmalardaki o açık saçık fıkralardan beri Nasrettin Hoca’mız paylaşamıyor.

Onun başından geçmiş diye anlatılanların büyük çoğunlu- ğu sonradan uydurulmuş ya da yakıştırılmış olduklarına göre de, ortaya çıkan “bir insan”ın değil, bir halkın kişiliği – daha doğrusu *kişilikleri* – diye nitelenebilir.

Kısacası Nasrettin Hoca fıkralarının dokunulmaz, değiştiri- lmez oldukları söylenemez. Onlar yüzyıllardır, ülkeden ülke- ye, dilden dile, kalemden kaleme değişik biçimlerde anlatılmış, anlatılıyor.

Eflatun Cem Güney, Samim Kocagöz, Aziz Nesin gibi ya- zarların bir fıkrayı nasıl kendi beğenilerine göre kaleme aldık- larını yukarda gördük. Orhan Veli, Kemal Özer gibi şairler ise şiir dünyasına taşımışlar Nasrettin Hoca’yı, ölçüye vurmuşlar. Değiştirilmeyen fıkradaki olay, anlatımı değil...

Bilin adamının yaptığı en doğrusu : Eski yazmalardaki fık- raları bir araya toplamış, sergiliyor.

Ondan ötesi arkadan gelenlerin işi... Kendi ahlakına göre seçmek, anlatmak, tadını çıkarmak... Buna hiçbir engel yok... Kimse kimsenin yorumuna uymak zorunda değil...

Kitabının başına koyduğu ikinci yazıda Aziz Nesin çocuklara bir bilmece sormuş :

“Hem doğumundan önce, hem ölümünden sonra yaşamış insan kimdir?”

Yanıt Nasrettin Hoca...

Aziz Nesin, halkımızın, Sivrihisar'ın Hortu köyünde doğup Akşehir'de ölmüş tarihsel bir kişiye, zaman dışı toplumsal bir kişilik kazandırarak, yedi yüz elli yıldır, kendi düşüncelerini, duygularını onun ağzından söyleyip dinlediğini belirtiyor. Bir fıkrada, kendisinden üçyüz yıl önce yaşamış olan Mansur-al-Hallaç'la birlikte görülen Hoca'nın, başka bir fıkrada, Amerika daha keşfedilmeden, Anadolu'da tütün nedir bilinmezken tütün içtiğini söylüyor.³⁸

Yalnız Tarih değil, Coğrafya da direnememiş Nasrettin Hoca'ya. Onu Uygurlar Nesirdin Efendi, Azerîler Molla Nesreddin, Özbekler Nasriddin Afandi, Tacikler Efendi, Türkmenler Ependi, Tatarlar Nesreddin Oca, Gagavuzlar Nastradin, Yunanlılar Anastratdin, Acemler Nesreddin diye benimsemişler.

Doğu Türkistan'da yaşayan Uygurlar onun kendi topraklarında doğduğuna, yaşamını Doğu Türkistan'da, Çin'de geçirdiğine inanıyorlar. Özbeklere göre ise Nasriddin Afandi doğum yeri olan Buhara'da yaşayıp ölmüş bir Özbek. Batı Türkistanlılara göre Türkistanlı. Azerîlere göre Azerbaycanlı.³⁹ Bu ülkede Hoca'nın ünlü Azerî bilgin Nasîruddin Tûsî (1201-1274) olduğunu savunan araştırmacılar da var.⁴⁰

Bulgaristan ile Yugoslavya'da ise Nasrettin Hoca Müslüman Türk toplulukların temsilcisi olarak Hristiyan toplulukların temsilcisi Hitar-Pılar'la yarışıyor. Arnavutlar da başına bir “beyaz keçe külah” geçirip onu Arnavut yapmışlar.⁴¹

Kısacası, Nasrettin Hoca ne tarihte, ne de coğrafyada ele avuca sığacak gibi değil. İpin ucu çoktan kaçmış.

Bu bakımdan onu en eski yazmalardan okumanın ayrı bir anlamı var. Fıkraların kaleminden kaleme geçerek işlenip bozulmadan ya da güzelleşmeden önceki biçimlerini görmek, onları yeniden yazmak isteyenler için son derece önemli.

Eflâtun Cem Güney'in masal diliyle yaptığı biçem denemesi, Orhan Veli'nin, Kemal Özer'in koşuklaştırmaya denemeleri gerçi başarılı çalışmalar, ama yazın dünyamızda fıkra türünden uzaklaşmayan yeniden yazına girişimleri sadece Samim Kocagöz ile Aziz Nesin'in örnek kitapçıkları çerçevesinde kalmış. İlkinde 40, ikincisinde 69 fıkra var. Onların bu örnek kitapçıkları yazdıkları sırada ise daha Pertev Naili Boratav'ın *Nasreddin Hoca'sı* yayımlanmamıştı.

La Fontaine'in masallarını Türkçeye çevirip yayımladığı günlerde, 1948'de, kendisinden aynı anlayışla Nasrettin Hoca fıkralarını da yazması istenen Orhan Veli Kanık "Önsöz"ünde şöyle diyor :

"Bu fıkraları bulabilmek için birkaç kitap karıştırdıktan sonra gördüm ki ünü yabancı ülkelere kadar yayılmış olan bu milli kahramanın hikâyeleri daha hâlâ Türkçe olarak yazılmamış. Güzel bir üsluptan geçtim, okuduğum kitaplarda, doğru dürüst bir Türkçe bile yoktu. Bunun üzerine de, bu fıkraları okunabilir bir dille yazmanın küçümsenmeyecek bir iş olduğuna inandım. Yazdığım Nasrettin Hoca fıkralarının, bugüne kadar yazılanların en iyisi olduğunu söylersem pek de böbürlenmiş sayılmam."⁴²

Orhan Veli'nin fıkraları seçmek için 1948'de başvurduğu kitaplar, taşbasması bir letaif kitabından başka, Tefvik Beyin kitabı, *Hazine-i Letâif*, *Letâif-i Lâmiî*, *Hikâyat-ı Vedâdî*, Velet Çelebi'nin derlediği Behaî nüshası imiş.⁴³

O günlerde Eflâtun Cem Güney'in (1957), Samim Kocagöz'ün (1972), Aziz Nesin'in (1988) kitapları daha yok ortada.

Orhan Veli'nin *Nasrettin Hoca Hikâyeleri* Doğan Kardeş Yayınevi'nce 1949'da bir çocuk kitabı olarak yayımlanmıştı. "Fıkralar" değil de, "hikâyeler" deniyordu kitabın adında. Birini okuyalım

EŞEĞİN SÖZÜ

Bir gün bir ahababı Hocaya gelir.
İki saat için eşeği ister.
Kasabaya gitmek niyetindedir;
– "Kasaba dönüşü getiririm," der.
Hoca bir lahza durur;
Sonra vermemek için şöyle bir şey uydurur
– "Bu işini görmeyi doğrusu çok isterdim.
Ama yok hayvan evde; demin birine verdim."
Tam ahababın ayrılacağı sıra
İçerden bir ses gelir;
Gittikçe de yükselir.
Eşek ahırdan, anıra anıra,
Evde olduğunu bildirir medir.
Bir ses ki ne pencere kalır, ne cam.
Fena bozulur adam
– "Aşk olsun, Hoca! der, evdeymiş eşek.
Beni kandırdın demek."
Hoca kızmaktan başka yol bulamaz.
Bir bağırır dostuna, avaz avaz
– "Bakın hele! Nezaket var mı şunda?
Sen karşındakini ne sanıyorsun?
Benim sözüme inanmıyorsun da,
Eşeğinkine mi inanıyorsun?"⁴⁴

Yukarda çeşitli anlatılışlarını karşılaştırdığımız bu fıkra, Samim Kocagöz'de 64 sözcük, Aziz Nesin'de 40 sözcük, ilk kay-

nağında ise 35 sözcüktü. Burada La Fontaine öyküleri havasında anlatılırken 102 sözcüğe çıkmış.

Samim Kocagöz, 1972’de yayımlanan kitabının önsözünde, Nasrettin Hoca fıkralarının nasıl anlatılması gerektiğini irdelerken Orhan Veli’nin çalışmasını şöyle eleştiriyordu

“Ünlü şairimiz Orhan Veli’nin ustalığı da manzum olarak Hoca’nın fıkralarını kurtaramamıştır. Çünkü fıkralarda manzum söylenebilme olanağı ve karakteri yoktur. Çocuklarımız için bile olsa, fıkraları manzum söylemek gereksizdir diyorum La Fontaine’e uyarak Hoca’nın fıkralarını yazmak, gereksiz bir sürü laf etmek gibi bir şey oluyor. Hoca’nın esprisi, hazır cevaplığı, dolambaçlı yollardan – kafiye arayarak – söyleniyor ki, tadı tuzu kaçıyor.”⁴⁵

Bu gibi eleştirilere karşın, Nasrettin Hoca fıkraları değişik türler çerçevesinde anlatılmaya devam edecektir. Bunu kimse önleyemez.

Örnekte Rifat Ilgaz roman diyerek,⁴⁶ İsmail Sivri,⁴⁷ Osman Çelik⁴⁸ gibi yazarlar ise yaşamöyküsü diyerek, kurmaca kitaplarda Nasrettin Hoca’nın yaşamını araya fıkralarını serpiştirerek anlatma yoluna gitmişler.

Gene, örnekte, Samim Kocagöz’ün Orhan Veli’yi eleştirişinden üç yıl kadar sonra başka bir ünlü şairimiz, Kemal Özer de, çocuklar için yayımlanan bir dizide, Nasrettin Hoca fıkralarını ölçüyle yazmayı denedi. Yirmi koşuk içeren kitaptan, bir karşılaştırma yapabilmek için aynı fıkrayı okuyalım

HOCA İLE EŞEĞİ

Ne zaman bir işi olsa
istemeye gelirmiş
komşulardan biri
Hoca’nın eşeğini.

Hoca da çıkarır verirmiş
komşuluk gereği.

Ama adam
o kadar sık gelmeye başlamış ki,
ayağı seyreلسin istemiş Hoca.
“*Komşum – demiş bir gün –
değirmene buğday götürdü,
burda yok.*”

Demiş ya, tam o sırada,
eşek başlamasın mı
içerden anırmaya ?
Gülmüş adam
“*Hani burda yoktu Hocam,
ya bu ses ne ?*”
Sakalını sıvazlamış Hoca eliyle
“*Yazıklar olsun – demiş adama –
İnanmıyorsun da ak sakalımla bana,
eşegin sözüne inanıyorsun ha ?*” “

Bu anlatıda 71 sözcük var. Tutumluluk bakımından Samim Kocagöz’ün anlatısına yakın. Onunki 64 sözcüktü. Orhan Veli’den ise 31 sözcük daha az kullanılmış. Ölçü uyak için fazlalıklar yüklenmemiş bir koşuk. “Gereksiz bir sürü laf” yok.

Samim Kocagöz bu koşuğa ne derdi bilemem, ama aynı anlatımı ilk tümcedeki devrikliğı kaldırıp düzyazı gibi yazsak hiçbir şey söyleyemezdi sanırım.

Bir deneyelim

Komşulardan biri ne zaman bir işi olsa Hoca’nın eşegini istemeye gelirmiş. Hoca da çıkarır verirmiş komşuluk gereği. Ama adam o kadar sık gelmeye başlamış ki ayağı seyreلسin istemiş Hoca.

“Komşum – demiş bir gün – değirmene buğday götürdü, burda yok.”

Demiş ya, tam o sırada, eşek başlamasın mı içerden anırma-
ya?

Gülmüş adam

“Hani burda yoktu Hocam, ya bu ses ne?”

Sakalını sıvazlamış Hoca eliyle

“Yazıklar olsun – demiş adama – İnanmıyorsun da ak saka-
lımla bana, eşeğin sözüne inanıyorsun ha?”

İşte size tertemiz bir dille, kusursuz bir fıkra. Sanırım Kemal
Özer’in ölçü uyak diye araya gereksiz sözcükler kattığını kim-
se söyleyemez.

Nasrettin Hoca fıkraları yazınımız için tükenmeyen bir kay-
nak. Değişik uygulamalara, şu türe uyar, bu türe uymaz diye
önyargılar vermeden yaklaşmak gerekir. Sanatlarda kimin, ne-
yi, nasıl başarabileceği önceden kestirilemiyor.

Ama bu durum, fıkra türü çerçevesinde, Samim Kocagöz’ün,
Aziz Nesin’in belirledikleri anlayışla çalışılmasına da engel de-
ğil. Hele şu günlerde, Pertev Naili Boratav’ın *Nasreddin Hoca*
adlı “kaynak kitap” tasarımı gerçekleşmiş, önlerine konmuş-
ken bazı yazıncılarımızın fıkra yazmayı denemeleri beklenebi-
lir. Kanımca bu kaynak kitaptan günümüzün diliyle büyükler
için yazılmış “Nasrettin Hoca Fıkraları” adlı yapıtlar türetil-
cek, bunların başarılı olanları kitaplıklarımızın baş köşelerin-
de, kültürümüzün başyapıtları olarak yer alacaklardır.

Pertev Naili Boratav’ın *Nasreddin Hoca*’sı yayımlanmadan
önce, fıkra türünden uzaklaşmayan yeniden yazma girişimleri
sadece Samim Kocagöz ile Aziz Nesin’in örnek kitapçıkları çer-
çevesinde kalmıştı.

Daha önce de belirttiğim gibi, ilkinde 40, ikincisinde 69 fık-
ra vardı.

Elinizdeki kitap Pertev Naili Boratav’ın kaynak kitabına
dayanarak bu işi sürdürme çabasıdır. İşlediğim 400 fıkrayı o
kitaptan gönlüme göre seçtim.

Cinsellikle, cinsel organlarla ilgili olanları almamam, sövgüleri dışarda bırakmam bir ahlak eleştirisi ya da önerisi diye değerlendirilmemeli. Sadece, sevmiyorum o tür fıkraları, söyleyerek konuşmaktan da hoşlanmıyorum. Bu konuda okurlarımın beni bağışlayacaklarını umarım.

Memet Fuat
Ocak 2002, Çamlıca

(1) Boratav, Pertev Naili, *Nasreddin Hoca*, Edebiyatçılar Derneği, Ankara, Haziran 1996

(2) Bozyiğit, A. Esat, “Nasreddin Hoca Dizi Çocuk Kitapları Üzerine”, *Nasreddin Hoca’ya Armağan*, Yayına Hazırlayan M. Sabri Koz, Oğlak Yayıncılık, İstanbul, 1996, ss. 83-116

(3) Kocagöz, Samim, *Nasrettin Hoca Fıkraları*, Yeditepe Yayınları, İstanbul, Nisan 1972 [Yazarın görüşünü yansıtan bir Önsöz ile üç bölümde verilen 40 örnek fıkra]

(4) Nesin, Aziz, *Nasrettin Hoca Gülütleri*, Adam Yayınları, İstanbul, Ocak 1991. [Başta yazarın görüşlerini yansıtan “Gülüt Ne Demektir?” (13 Temmuz 1988), “Doğumundan Önce ve Doğumundan Sonra Yaşayan Dünya-daki Tek İnsan Kimdir” (17 Haziran 1975) başlıklı iki yazı ile 69 örnek gülüt]

(5) Bozyiğit, a.g.y., ss. 84 - 85

(6) Boratav, a.g.y., s. 94

(7) Boratav, a.g.y., s. 102

(8) Güney, Eflâtun Cem, *Nasrettin Hoca Fıkraları*, Yeditepe Yayınları, İstanbul, Aralık 1957, ss. 190-191

(9) Kocagöz, a.g.y., s. 21

(10) Nesin, a.g.y., s. 19

(11) Altıntaş, Günel, *Nasrettin Hoca Fıkraları, Erotikle Karışık, Seçme Kitaplar*, İstanbul, 1997, s. 211

(12) Güney, a.g.y., s. 6

(13) Güney, a.g.y., s. 200

(14) Kocagöz, a.g.y., ss. 8-9

(15) Kocagöz, a.g.y., s. 26

(16) Kocagöz, a.g.y., s. 44

(17) Nesin, a.g.y., s. 9

(18) Nesin, a.g.y., s. 18

(19) Nesin, a.g.y., s. 39

(20) Nesin, a.g.y., s. 5

(21) Nesin, a.g.y., s. 9-10

(22) Nesin, a.g.y., s. 11

- (23) Nesin, a.g.y., s. 55
- (24) Boratav, a.g.y., s. 196
- (25) Boratav, a.g.y., s. 110
- (26) Önder, Mehmet, "Nasreddin Hoca Gerçeği", *Nasreddin Hoca'ya Armağan*, Yayına Hazırlayan M. Sabri Koz, Oğlak Yayıncılık, İstanbul, 1996, ss. 261-269
- (27) Kocagöz, a.g.y., s. 17
- (28) Kocagöz, a.g.y., s. 10-11
- (29) Sakaoglu, Saim, "Nasreddin Hoca'nın Fıkralarında Açık Saçıklık", *Nasreddin Hoca'ya Armağan*, Yayına Hazırlayan M. Sabri Koz, Oğlak Yayıncılık, İstanbul, 1996, s. 304
- (30) Kurgan, Şükrü, "Nasreddin Hoca Üzerine", *1. Uluslararası Türk Folklor Semineri Bildirileri*, Ankara, 1974, ss. 131-139; *Nasreddin Hoca*, Ankara, 1986, 82-83
- (31) Boratav, a.g.y., s. 52
- (32) Boratav, a.g.y., s. 47
- (33) Sakaoglu, a.g.y. s. 303, 302
- (34) Sakaoglu, a.g.y. s. 305
- (35) Sakaoglu, a.g.y. s. 307
- (36) Sakaoglu, a.g.y. s. 309
- (37) Altıntaş, a.g.y. s. 10
- (38) Nesin, a.g.y., ss. 12-13
- (39) Nasrattınoğlu, İrfan Ünver, "Yirmi Üç Molla Nasreddin", *Nasreddin Hoca'ya Armağan*, Yayına Hazırlayan : M. Sabri Koz, Oğlak Yayıncılık, İstanbul, 1996, ss. 237-238
- (40) Boratav, a.g.y., s. 49
- (41) Boratav, a.g.y., ss. 64-66
- (42) Kanık, Orhan Veli, *La Fontaine'in Masalları, Nasrettin Hoca Hikâyeleri*, Adam Yayınları, İstanbul, 1989, s. 73
- (43) Kanık, a.g.y., s. 74
- (44) Kanık, a.g.y., s. 79
- (45) Kocagöz, a.g.y., s. 9
- (46) Ilgaz, Rifat, *Hoca Nasrettin ve Çömezleri*, 1884, Çınar Yayınları, İstanbul.
- (47) Sivri, İsmail, *Nasrettin Hoca, "Son Yılları"*, Dünya Yayınları, İstanbul, Mart 1996; *Nasrettin Hoca. Fıkralarıyla Yaşamöyküsü*, İnkılap Kitabevi, İstanbul, 1998
- (48) Çelik, Osman, *Nasrettin Hoca (Hayat Hikâyesi)*, Türkiye Diyanet Vakfı, Ankara, 1999
- (49) Özer, Kemal, *Nasrettin Hoca*, 1975, Yordam Kitapları, İstanbul.

NASRETTİN HOCA FIKRALARI

TANRI'NİN KÜÇÜK KARDEŞİ

Bir gün küçük Nasrettin üzüm yemeye bir bağa dalmış. Üzüm hırsız diye yakalamışlar. Bakmış iş kötüye gidecek, diklenmiş :

“Be adamlar! Beni niye tutarsınız? Ben Tanrı'nın küçük kardeşiyim.”

KEREVET ALTINDAKİ BÜYÜK BALIKLARA SOR

Bir gün küçük Nasrettin balık kızartan analığını kapının aralığından gözlüyormuş. Balıkların bazıları iri, bazıları ufakmış. Bir ara analığı babasına

“Şimdi senin oğlan geldi mi, balıkların en irilerini seçip gövdeye indirir,” demiş. “İyisi mi, iri balıkları kerevetin altına gizleyelim. Onunla birlikte ufakları yeriz. O kalkıp gidince de irilerini kızartırız.”

Balıklar kerevetin altına gizlendikten sonra küçük Nasrettin odaya girmiş.

Babası

“Gel, oğul! Balık yiyelim!” demiş.

Analığı ufak balıkları getirip ortaya koyunca, Nasrettin balıklardan birini alıp kulağına tutmuş.

“Ne yapıyorsun öyle, oğul?” demiş babası.

“Balığa bir şey sordum da...”

Adam şaşkın

“Ne sordun?” demiş.

“Yunus Peygamberi yutanın nasıl bir balık olduğunu sordum da, bilmiyormuş. Kerevetin altında daha büyük balıklar var, onlara sor dedi...”

AYNI YAŞTA OLMAMIZ GEREKİR

Bir gün küçük Nasrettin'e

“Sen mi büyüksün, kardeşin mi?” diye sormuşlar.

“Annem geçen yıl kardeşimin benden bir yaş büyük olduğunu söylemişti,” demiş. “Bu hesaba göre bu yıl ikimizin aynı yaşta olmamız gerekir.”

SEN BANA KAPIDAN AYRILMA DEDİN

Bir gün küçük Nasrettin'e anası

“Oğlum!” demiş. “Ben komşularla göl kıyısına gezmeye gideceğim. Göreyim seni! Eve göz kulak ol! Sakın kapıdan ayrılma!”

Molla Nasrettin kapının eşiğine oturmuş, anasının verdiği kayısı kurusunu yerken eniştesi gelerek

“Oğlum Molla!” demiş. “Akşam teyzenle size geleceğiz, annene haber ver!”

Eniştesi bunu söylerken anasının evde, içerde olduğunu sanıyormuş. Kapıdan ayrılmadan göl kıyısındaki kadına nasıl haber verilir?

Molla Nasrettin kapıyı söküp sırtına alarak göl kıyısına koşmuş.

Anası onu sırtında kapıyla görünce

“Oğlum! Ne yaptın? Nedir bu?” diye çılgığı atmış.

Molla Nasrettin başını önüne eğmiş

“Sen bana ‘Kapıdan ayrılma,’ dedin. Eniştem de, ‘Akşam teyzenle size geleceğiz, annene haber ver,’ dedi. İkinizin de sözünü dinlemek için başka ne yapabilirdim?”

BÜTÜN SU BASMIŞ

Bir gün küçük Nasrettin'i dünyada başka yerler de olduğunu görsün diye Sivrihisar'dan Akşehir'e getirmişler.

Nasrettin Akşehir Gölü'nü görünce çok üzölmüş

“Şuraya bak! Ne güzel bir otlak imiş! Ama yazık, bütün su basmış!”

DALSIZ BUDAKSIZ AĞAÇ

Küçük Nasrettin, Akşehir'e ilk ayak bastığı günlerden birinde, bir minareden müezzinin ezan okuduğunu görünce, aşağıdan bağırmış

“Duyduk bey amca, ama sen öyle dalsız budaksız bir ağaca çıkmışsın ki, ben seni nasıl gelip kurtarayım!”

YOĞURT AĞACIYMIŞ

Küçük Nasrettin, Akşehir'e ilk ayak bastığı günlerden birinde, bir minarenin dibine gelip

“Bu nedir?” diye sormuş.

Yanıtlamışlar

“Buna minare derler.”

Yukarı bakmış. Tam o sırada minarenin tepesindeki bir karganın da pisleyeceği tutmuş.

Molla Nasrettin tam alnına gelen pisliği şöyle parmağıyla sıyrıp bakmış. Beyaz bir şey.

“Anlaşıldı,” demiş, “bu yoğurt ağacıymış.”

DİKMEYİ DE ÖĞRENDİM Mİ TAMAM

Küçük Nasrettin'i, haylazlık edeceğine, eli bir iş tutsun diye terzi yanına çırak vermişler.

İki yıl kadar sonra bir gün anası onu karşısına alıp sormuş
“Nasıl, oğlum, terziliği biraz öğrenebildin mi?”

“Yarı yarıya öğrendim, ana!” demiş. “Artık elime ne verse-
ler sökebiliyorum. Dikmeyi de öğrendim mi tamam!”

SEN NE DERSEN ONU YAPACAĞIM

Bir gün Molla Nasrettin ile babası değirmenden dönerken bir çaydan geçecek olmuşlar. Çayın üstünde bir köprü varmış, ama hayvanın geçebileceği gibi değilmiş.

Nasrettin çocukluğunda babası ne söylese tersini yaptığı için, adam ona yapılması gerekenin hep tersini söylemiş.

“Oğlum Molla!” demiş. “Ben köprüden geçeceğim. Sen hayvanı çayın geçit yerinden geçirme.”

Bunun üzerine Molla Nasrettin eşiği doğru çayın geçit yerine sürmüş. Tam o sırada babası semerin üstündeki un çuvalının yana doğru kaydığını görerek seslenmiş

“Molla! Çuval yana doğru kaykılmamış, çaya düşmeyecek! Sakın doğrultma, şöyle itiver de çabuk düşsün!”

Babası böyle seslenirken, Molla Nasrettin de kendi kendine, “Ben niye yıllardır acaba bu iyi adamın her dediğinin tersini yaptım!” diye düşünür, üzülürmüş.

“Vallahi Baba!” diye bağırmış. “Şu yaşa geldim, ne dedinse tersini yaptım! Bundan böyle sen ne dersen onu yapacağım...”

Çuvalı itip çaya yuvarlamış...

DUDAKLARIM UÇUKLADI

Bir gün Molla Nasrettin'e babası eşegi suya götürmesini söylemiş.

"Gidemem, dudaklarım uçukladı," demiş Molla.

Babası kızmış

"Dudaklarının uçuklamasıyla eşegin suya götürülmesinin ne ilgisi var?"

"Ne demek ne ilgisi var? Uçuklamış dudakla ısıklık çalamıyorum. Ben ısıklık çalmazsam eşek sulamaya getirildiğini nereden bilecek?"

DAHA NASIL ALDATSIN

Bir gün Molla Nasrettin'in sınıfındaki bir çocuk kimsenin kendisini aldatamayacağını ileri sürerek arkadaşlarıyla çekisi-yormuş.

Molla Nasrettin çekişmenin iyice kızıştığı anda çocuğun yanına gidip

"Hele sen şurada bekle," demiş. "Ben şimdi gelirim. Görürsun bak geldiğimde seni nasıl aldatacağım."

Çocuk onun gösterdiği yerde saatlerce beklemiş, ama Molla Nasrettin bir türlü gelmeyince söylenmeye başlamış.

Derken yoldan geçen bir arkadaşı yaklaşıp

"Hayrola!" diye sormuş. "Bu geç saatte burada durmuş soylene söylene ne bekliyorsun?"

Çocuk ne beklediğini anlatınca, arkadaşı

"A budala!" demiş. "İşte seni aldatmış a! Daha nasıl aldat-sın!"

BU BİLE AZ GELİYOR

Bir gün Molla Nasrettin arkadaşlarıyla medreseye doğru giderken yolda yapılan aramada cüppesinin altından kocaman bir yatağan çıkmış. Üstelik de silah taşıma yasağı olan bir dönemde... Yaka paça doğru karakola götürmüşler.

Subaşı sormuş

“Delikanlı! Sen hükümetin yasağını işitmedin de mi böyle güpegündüz bu koca yatağanı taşıyorsun?”

Molla Nasrettin

“Ağa hazretleri!” demiş. “Ben bunu ders kitabımızdaki yanlışları düzeltmek için kullanıyorum.”

Subaşı öfkeyle bir doğrulmuş

“Sen benimle alay mı ediyorsun? Bu koca yatağanla yanlış düzeltilir mi?”

Molla Nasrettin

“Ah Ağa, bilmezsin!” demiş. “Bazen öyle yanlışlar oluyor ki, bu bile az geliyor!..”

BEN DE SANA SUS DİYECEKTİM

Bir gün Molla Nasrettin yolda giderken mahalledeki en eli sıkı, en huysuz adamın kaz sürüsünü görmüş. Duvarın gölgesine sığınmış uyukluyorlarmış. Ortalığı karıştırmak, herifin sokakta ter ter tepinmesini, herkesi başına toplamasını izlemek için, erkek kazı kaptığı gibi cübbesinin altına sokarak yürümeye başlamış.

Kaz bağırıp çırpınacak, adam sokağa fırlayacak diye bekliyormuş. Ama epeyce ilerlediği halde kazdan ses çıkmadığını görünce cüppesini aralayıp bakmış. Kaz başını kaldırıp, “Sussss!” yapmış.

Molla

“Aferin, kaz!” demiş. “Halt etmiş sana kaz diyen! Sen efendinden daha akıllısın! Ben de sana, ‘Sus!’ diyecektim.”

BİR DE KIZ İSTESİN BAKALIM

Molla Nasrettin'in gönlü varlıklı bir ailenin kızına düşmüş. İstetmiş, vermemişler.

Arkadaşları soruyorlarmış

“Ne oldu, Molla? Kızı veriyorlar mı?”

“Daha işin yarısındayız...” diyormuş.

“Ne demek yarısındayız?”

“Ben istedim, olmadı. Bir de kız istesin bakalım?”

İKİ KEZ MASRAF ETMEYELİM

Bir gün Nasrettin Hoca evini yapmakta olan dülgere döşeme tahtalarını tavana, tavan tahtalarını döşemeye çıkmasını söylemiş.

Dülger şaşırarak nedenini sormuş.

“Yakında evleneceğim de...” demiş Hoca. “Evlenince evin altı üstüne gelir derler. İki kez masraf etmeyelim.”

SARI AŞI KİM YEDİYSE

Nasrettin Hoca'yı, daha mollalığın başlarındaiken, anası babası, “Artık yaşın geldi! Koca herif oldun!” diye evlendirmeye karar vermişler. Kız bulunmuş. Düğün yapılmış. Düğünde pilav zerde yenilmiş. Ama hiç kimse damada, “Şöyle buyur da, zerde ye!” demeyi akıl etmemiş.

Akşam olmuş.

“Haydi gerdeğe,” demişler.

“Yoo!” demiş Molla Nasrettin. “Sabahtan sarı aşı kim yediyse o girsin gerdeğe! Ben girmem!”

PARAM VARKEN ALIVERDİM

Nasrettin Hoca evlenmiş. Beşinci günü nur topu gibi bir çocuğu olmuş. Hoca hemen ertesi sabah çarşıya koşmuş, defter, kitap, kalem, çanta, okul için ne gerekliyse alıp kundağın başucuna koymuş.

“Efendi! Şimdiden ne olacak bunlar?” diye sormuşlar.

Hoca yanıtlamış

“Dokuz aylık yolu beş günde alan çocuk, birkaç güne kadar okula da başlar. Hazır param varken ne gerekliyse aliverdim.”

İNCE HESAP

Nasrettin Hoca evlenmiş. Karısı üçüncü ayda doğurma ışaretleri vererek çabuk bir ebe istemiş.

Hoca şaşalayıp

“Bizim bildiğimiz insanın dişisi dokuz ayda doğurur. Üç ayda bu ne biçim iş?” diyecek olmuş.

Kadın öfkeyle

“Ne demek?” diye çıkışmış. “Dokuz ay olmadı mı? Vallahi çok tuhafsin! Ben sana varalı ne kadar oldu? Üç ay değil mi? Ee, sen beni alalı? O da üç ay! Etti mi altı ay? Üç ayı da sen kendin söylüyorsun. İşte sana kabak gibi tam dokuz ay.”

Hoca bir süre düşünmüş :

“Hakkın var, karı!” demiş. “Bu ince hesap benim aklıma gelmedi. Kusuruma bakma!”

O BİZDEN DAHA KİRLİ

Bir gün Nasrettin Hoca ile karısı çeşmeye çamaşır yıkamaya gitmişler. Tam başlarken bir kara karga gelip önlerindeki sabunu kapıvermiş. Karısı havalanıp giden karganın arkasından bağırıp çağırırken Hoca

“Ses etme, karı!” demiş. “Aldırma. Bak, o bizden daha kirli.”

BENİM KARI TERSTİR

Bir gün Nasrettin Hoca’nın karısı çamaşır yıkarken ırmağa düşmüş.

Hoca ırmağın yukarılarında aranırmış.

Birisi uyarılmış

“Hoca! Irmak aşağı doğru akıyor, yukarda arama!”

“Benim karı terstir,” demiş Hoca. “Yukarı doğru gider!”

BANA BİLE VERMEDİLER

Bir gün Nasrettin Hoca’ya bir tanıdığı gelip

“Hoca! Ocağına düştüm, falan kimsenin kızını bana isteyiver,” demiş.

Hoca kızı istemeye gitmiş, ama bakmış ki şöyle böyle değil, çok güzel bir kız. Her şeyi unutup kızı kendine istemiş.

Ertesi gün tanıdığı merakla gelip sormuş

“Hoca! Ne oldu? Kızı bana verecekler mi?”

“Pek umut yok,” demiş Hoca. “Bana bile vermediler.”

GENE DÖVEMEDİM ŞU KARIYI

Bir gün Nasrettin Hoca karısına kızıp öyle bir tokat atmış ki, kadın oracıkta düşüp ölmüş.

Hoca bu duruma çok üzüлp :

“Hay Allah! Gene dövemedim şu karıyı!” demiş.

IŞIĞI GÖREN GELİYOR

Bir gece Nasrettin Hoca'nın gebe karısı sancılanıvermiş. Hoca hemen koşup ebeyi getirmiş.

Gece yarısı. Yardım edecek kimse yok.

Ebe kadın Hoca'ya

“Bir mum getir. Hizmet sana düştü,” demiş.

Hoca'nın tuttuğu mumun ışığında çocuk doğmuş.

İşin bittiğini sanıp elinde mumla odadan çıkmaya yönelen Hoca tam kapıdayken ebe arkasından seslenmiş

“Efendi, mumu getir! Bir tane daha geliyor!”

Mumun ışığında ikinci bir çocuk doğmuş.

Hoca, “Hay Allah! İkizmiş!” diye düşünerek kapıya yönelirken ebe gene seslenmiş

“Dur, Efendi! Gitme, bir tane daha geliyor!”

Bunu duyunca, Hoca hemen üfleyip elindeki mumu söndürmüş. Ebe şaşkın sormuş :

“Ne yaptın, Efendi? Niye söndürdün mumu?”

“Baksana kadın!” demiş Hoca. “Işığı gören geliyor!”

ANANIN ÖLDÜĞÜNE AĞLIYORUM

Bir gün Nasrettin Hoca'nın karısı, çorbayı doğru dürüst ısıtmadan sofraya getiriyorsun diye iyi bir azar işitince, öfkele-nip ertesi gün nerdeyse içenin boğazının derisini soyacak kadar kaynatarak getirmiş. Ama şu bu derken yaptığı hınzırlığı unu-tup çorbadan ilk kaşığı kendisi almış. İçmesiyle de gözlerinden yaşların boşanması bir olmuş.

Hoca

“Ne oldun, karı?” diye sormuş. “Yoksa çorba çok mu sı-cak?”

“Hayır,” demiş kadın. “Anam merhum çorbayı pek severdi de, o geldi aklıma.”

Karısının bu sözüne inanarak çorbadan bir kaşık alınca bu kez Hoca'nın gözlerinden yaşlar boşanmış.

“Ne oldun, Efendi? Niye ağlıyorsun?” diye sormuş kadın sanki hiçbir şey bilmiyormuş gibi.

Hoca iki eliyle ağzının içine hava yellemeye çalışarak

“Senin gibi orospu karıyı arkada bırakıp da ananın öldüğü-ne ağlıyorum,” demiş.

GENÇ KOMŞULARI VARSA OLUR

Bir gün Nasrettin Hoca'ya sormuşlar

“Yüz yaşında adamın çocuğu olur mu?”

“Genç komşuları varsa, olur!” demiş.

BANA GÖRÜNME DE

Bir gün Nasrettin Hoca evlenmek istemiş. Bir dostuna :
“Bana taze, güzel birini bul,” demiş.

O dostu da takılmak, eğlence çıkarmak için gidip doksan yaşında çirkin bir kocakarı bulmuş.

Taze, güzel birini bekleyen Hoca kaygılıymış :

“Başlık filan olmasa?”

“Yok,” demiş dostu. “Ulemadandır diye çok ucuza kapattım. Altmış para vereceksin.”

Hoca gerdek gecesi her şeyi görüp anlamış. Ama hıç bozmadan, ucuz etin yahnisi yavan olur, altmış para boşa gitmesin diye gene de sabahı etmiş.

Sabah tam kaçıp gitmeye hazırlanırken kadın sormuş

“Hoca! Bana söyler misin, senin yakınlarından kimlere görünüyüm, kimlere görünmeyeyim?”

Hoca nerdeyse patlamış :

“Bana görünme de kime görünürsen görün!”

GEÇİNMEYE GÖNLÜM YOKTU Kİ ÖĞRENEYİM

Bir gün Nasrettin Hoca karısını boşamak için mahkemeye başvurmuş.

Kadı karısının adını sormuş.

Hoca

“Bilmem,” demiş.

“Kaç yıldır evlisiniz?”

“Birkaç yıl oldu.”

Kadı çıkmış

“Be adam! Birkaç yılda insan karısının adını öğrenmez olur mu?”

Hoca hiç aldırmadan yanıtlamış :

“Geçinmeye gönlüm yoktu ki öğreneyim!”

BU DAHA FAZLA UZUYOR

Bir gün Nasrettin Hoca bedestende dolaşırken sıradan bir kılıcı tellalın üç bin kuruştan satışa çıkardığını görmüş. Neden bu kadar pahalı olduğunu sormuş.

“Düşmana saldırırken beş arşın uzar bu kılıç,” demişler.

Ertesi gün Hoca evden ocak maşasını kaptığı gibi doğru bedestende almış soluğu.

“Üç bin kuruşa maşa...” diye dolaşmaya başlamış.

Merak edenler ellerine alıp incelemişler. İki kuruşluk bir ocak maşası...

“Hoca! Bunun ne özelliği var ki üç bin kuruşa diye dolaştırıp duruyorsun?” diye sormuşlar.

Hoca

“Siz daha dün, burda, düşmana saldırırken beş arşın uzar diye sıradan bir kılıca üç bin kuruş istiyordunuz,” demiş. “Evde karı bana kızıp saldırdı mı bu maşa beş değil, on arşın, belki daha fazla uzuyor...”

DESENE YOLU YARILADIK

Bir gün Nasrettin Hoca dört günlük uzaklıkta yaşayan bir akrabalarına gitmek üzere karısıyla birlikte yola çıkmış.

Daha oturdukları kentten ayrılalı birkaç dakika olmadan da sormuş :

“Karı! ne kadar yol aldık?”

“Bugün yarın gidersek iki günlük yol almış oluruz,” demiş kadın.

Hoca sevinmiş :

“Desene ki yolu yarıladık...”

DÜĞÜN EVİNDEN GELDİĞİNİ DE BİLİRİM

Bir gün Nasrettin Hoca yorgun argın evine gelmiş, karısında gene bir karış surat.

“Ne bu, karı!” demiş. “Senin yüzün hiç gülmez mi? Akşama kadar sizler için çalışıp didinip eve geliyoruz, şu karşılanışımıza bak! Gene ne oldu?”

Kadın

“Elbette bir şey olmuştur,” demiş. “Önce onu bir sorsana! Bir arkadaşımın gencecik kızı çocuk doğururken ölmüştü, bugün ona başsağlığına gittim. Daha yeni döndüm. Anladın mı şimdi?”

Hoca başını öte yana çevirirken dudak bükmüş

“Ben senin düğün evinden geldiğini de bilirim!”

İÇİNDE BEN DE VARDIM

Bir gün Nasrettin Hoca evden çıkarken bitişikteki komşusuyla karşılaşmış.

“Hoca! Merak ettim. Bu sabah sizde telaşlı telaşlı konuşmalar oldu, sonra da büyük bir gürültü duydum. Neydi o?”

Hoca yüzünü ekşiterek

“Bizimkiyle biraz atıştık da,” demiş. “Sonra da kadın öfkelenip bir tekme atınca cüppem merdivenden aşağı paldır küldür yuvarlandı. Duyduğun gürültü o idi herhalde.”

Komşusu inanmamış

“Hoca Efendi! Hiç cüppe o kadar gürültü yapar mı?”

Hoca sıkıntısını belirten bir sesle

“A canım! Uzun etme işte!” demiş. “İçinde ben de vardım!”

OCAK DA BİZİM KARIDAN KORKUYOR

Bir gün Nasrettin Hoca evde yalnızmış. Ocağı yakacak olmuş. Üflemiş, üflemiş, yanmıyor. Hemen üst kata çıkmış, yatak odasından karısının hotozunu alıp başına takmış.

Gelip “Püf!” demesiyle ocak alev almış.

Hoca başını iki yana sallayarak gülümsemiş

“Anlamıştım!” demiş. “Ocak da bizim karıdan korkuyor!”

HER ŞEYİ İKİ GÖREBİLİRSİN DE

Bir gün Nasrettin Hoca’ya dostları bir oyun oynamaya karar vermişler. Şaşı bir kadını onun yanında öve öve göklere çıkarmış, sonra da

“Gel şunu sana aliverelim,” demişler. “Öyle bakışları var ki insanı büyülüyor. Sen olur de. Biz gider isteriz.”

Sonunda kadını allaya pullaya Hoca’yla evlendirmişler.

Hoca ilk gece eve bir tabak kaymak alıp gelmiş, sofraya koymuş.

Kadın

“Efendi! Bir tabak alsanız yeterdi bize!” demiş. “Niye böyle iki tabak aldınız? Savurganlık etmemeliyiz.”

Hoca önce bir şaşalamışsa da, sonra

“Bizim evde bir tabak yemeği iki görmek iyidir. Bu işime gelir,” diyerek işi şakaya vurmuş.

Tam yemeğe başlayacakları sırada kadın

“Efendi! Bağışlayın!” demiş. “Böyle ilk geceden... Bu yanınızdaki Hoca kimdir?”

“Yooo! Bana bak kadın!” diye ayağa kalkmış Hoca. “Her şeyi iki görebilirsin de, kocanı iki görürsen iş çatallaşır...”

SFN AZICIK YÜZME BİLİRDİN

Bir gün Nasrettin Hoca'nın iki karısı birlikte yanına gelip
“İ hangimizi daha çok seviyorsun?” diye sormuşlar.

Hoca, “İkinizi de çok severim!” filan gibi sözlerle konuyu kapatmaya çalışmışsa da, kadınlar sanki önemsemediymiş, şakalaşıyor gibi yaparak onu iyice sıkıştırmışlar.

Sonunda daha genç olan ikinci karısı şöyle sormuş

“Efendi! Diyelim Akşehir Gölü'nde kayığımız devrilse, ikimiz de suya düşsek. Sen de kıyıda olsan. Önce hangimizi kurtarırdın?”

Hoca sanki birden aklına gelmiş gibi ilk karısına dönmüş

“Yahu! Sen azıcık yüzme bilirdin, değil mi?”

MAVİ BONCUK KİMDEYSE

Bir gün Nasrettin Hoca çarşıdan iki mavi boncuk almış.
Karılarına, birbirinden gizli, birer boncuk vererek

“Sakin bunu ortağına gösterme! Sözünü de etme! Bu benim sana duyduğum sevginin belirtisidir!” demiş.

Kadınlar üstüne üstüne gelip

“Hangimizi daha çok seviyorsun? Onu mu, beni mi?” diye sorduklarında ne diyeceğini bilemeyip bunalımdan da böylece kurtulup rahata ermiş.

“Mavi boncuk kimdeyse benim gönlüm ondadır,” diyor-
muş.

Karılarının ikisi de bunu duyunca sinsi sinsi gülümsüyorlar-
mış.

DAHA İYİSİNİ BULURUZ

Bir gün Nasrettin Hoca'nın karısı ölmüş. Hoca pek öyle üzgün görünmemiş. Bir süre sonra eşiği ölmüş, günlerce yüzü gülmez olmuş.

Dostları

“Hoca! Karın öldü, böyle yas tutmadın!” demişler. “Eşeğin öleli on gün oldu, somurtup duruyorsun!”

Hoca açıklamış

“Karım öldüğünde komşular başıma toplanıp ‘Hoca! Üzülme! Biz sana ondan daha iyisini buluruz!’ dediler. Oysa eşeğim öldüğünden beri hiç kimse gelip de böyle bir söz etmedi. Ona üzülüyorum!”

ÜSTELİK SENDEN TAZEDİR

Bir gece Nasrettin Hoca'yı düşünde komşu kadınlar

“Efendi! Tam sana göredir!” diyerek bir tazeyle evlendirmeye çalışıyorlarmış.

Hoca heyecanla uyanıp karısını dürtüklemiş

“Kalk be, içi geçmiş karı! Bakıyorum, umursamıyorsun! Yanı başımda olduğun halde aldırдың yok! Komşular beni zorla evlendiriyorlar! Üstüne ortak geliyor! Haydi sepetle şunları! Yoksa bak kendin bilirsin! Söylemedi deme! Üstelik senden tazedir!”

DÖRT KİŞİ BİR YATAĞA SIĞAMADIK

Bir gün Nasrettin Hoca'ya dostları gelip

“Hoca! Senin karın öldü, komşulardan bilmem ne hanımın da kocası öldü! Birbirinizin halinden anlar, rahat edersiniz! Haydi sizi evlendirelim!” demişler.

Hoca düşünmüş, ucuz, kolay bir evlilik...

“Peki,” demiş.

İlk günler iyi geçmiş. Hoca arada bir, hani örnek olsun diye, ölen karısının iyi yanlarından söz edermiş. Bir süre sonra kadın da kendi ölen kocasının iyi yanlarından söz etmeye başlamış.

Sonunda iş o hale gelmiş ki, gece yatağa yattıklarında, mutlaka biri uzun uzun ölen karısını anlatıyormuş, öbürü de ölen kocasını...

Sonunda bir gece Hoca tekmeyi vurduğu gibi kadını yataktan aşağı atmış.

Canı yanan, kolu incinen kadın ertesi gün olayı babasına anlatıp yakınmış.

Adam pek oralı olmamış, ama bir yeri gelince de, işin içyüzünü anlamak için damadına sormuş

“Hoca! Bizim kızın bir kusuru mu oldu, geçen gece yataktan atmışsın? Söyle de kulağınızı çekeyim!”

“Yok!” demiş Hoca. “Kalabalıktan. Ben bir, bizim ölen karı iki, şimdiki hanım üç, onun ölen kocası dört. Dört kişi bir yatağa sığamadık. Kenarda kalmış, paldır küldür düştü.”

AMA YAKIŞIR HASPAYA

Bir gün Nasrettin Hoca camide vaaz verirken kadınların boyanmalarının günah olduğunu söylemiş.

Kürsüden inince dinleyenlerden biri yanına gelip

“Hoca! Kadınların boyanmasının günah olduğunu söyledin, ama senin karın da boyanıyor,” diyerek ettiğinin dediğini tutmadığını belirtmiş.

Hoca tatlı tatlı bir düşünüp gülümseyerek

“Ama yakışır haspaya!” demiş.

SEN İÇERDEN BEN DIŞARDAN

Bir gün Nasrettin Hoca eşeğini pazara götürüp açık artırmayla satışa çıkarmış. Ama satıcı hayvanı övüp göklere çıkarınca çok etkilenmiş, artırmaya katılıp herkesten fazla vererek kendi eşeğini kendi satın almış. Satıcıya boşu boşuna epeyce bir aracılık akçesi ödemiş.

Eve gelmiş ki karısı büyük bir coşkuyla o gün yoğurtçuyu nasıl kandırdığını anlatıyor

“Efendi! Adam tam yoğurdu tartarken altın bileziğini usulca terazinin dirhem kefesine bıraktım. Fazla yoğurt verdiğini farketmedi bile.”

Hoca

“Yaşa be, Karı!” demiş. “Sen içerden, ben dışardan, yakında bu evi düze çıkaracağız!”

SENİNLE DE KONUŞULMAZ Kİ

Bir gün Nasrettin Hoca karısına sormuş

“Karı! Şu bizim komşu çarıkçı Mehmet Ağanın adı neydi?”

Kadın

“Mehmet Ağa dedin ya!” demiş.

“Canım, ne iş yapar diyecektim?”

Kadın şöyle bir bakmış

“Çarıkçı dedin ya!”

“Hay Allah, nerede oturduğunu soracaktım?”

Kadın bu kez terslenmiş

“Efendi! Senin ağzından çıkanı kulağın duymuyor mu?”

Komşu dedin ya!”

Hoca bayağı öfkelenip küsmüş

“Aman be karı! Seninle de konuşulmaz ki!”

BELKİ SONRA AĞLAYAMAM

Bir gün Nasrettin Hoca’nın karısı hastalanıp yatağa düşmüş. Bir türlü iyileşip kalkamıyormuş. Hoca her gün iş dönüşü karısının başucuna oturup ağlarmış.

Hatır sormaya gelen komşu kadınlardan biri onun bu hali-
ne acıyarak

“Efendi! Bu kadar üzme kendini,” demiş. “Korkulacak bir şey yok. Bir iki gün içinde iyileşip kalkar.”

Hoca ağlamaya devam ederken

“Hanım! Benim işim belli olmaz,” diye açıklamış. “Yarın kalkar köylere giderim, ya da bir yerlerde başka bir iş çıkar. Belki kadıncağzı ben uzaktayken ölür. Şimdi hazır elim değmiş-
ken ağlayayım. Bakarsın, sonra ağlayacak zaman bulamam. Zavallının benden başka ağlayacak kimsesi de yoktur.”

MİNNET HUDAYA

Bir gün Nasrettin Hoca'ya adamın biri gelip :
“Müjde, Hoca Efendi! Bu gece bir oğlun oldu!” demiş.
Adamın amacını anlayan Hoca terslenmiş
“Oğlum oldu ise minnet Hudaya! Sana ne oluyor?”

SABAHTAN BERİ SENİ ARIYORUM

Bir gün Nasrettin Hoca oğlunu omuzuna oturtup çarşıya götürmüş. Genelde el ele gezerlermiş. Çarşıda sağa sola dola-nırlarken Hoca bakmış oğlu yanında yok. “Nereye gitti bu oğ-lan!” diye telaşlanıp aranmaya başlamış. O sırada bir helvacı dükkânının önünden geçiyorlarmış. Oğlan tepesinden, “Baba, bana helva alıversene,” deyince, Hoca öfkelenmiş

“Behey orospu çocuğu! Neredesin? Sabahtan beri seni arı-yorum!”

İŞKEMBE SANMIŞTIR

Bir gün Nasrettin Hoca ciğer almış gelirken oğlu
“Baba! şunun aşığını bana ver,” demiş.

Hoca da, “Ciğerde aşık olur mu, ulan!” diye iki tokat atın-ca, çocuk başlamış ağlamaya.

Eve geldiklerinde, oğlunun ağladığını gören anası, Hoca'ya çıkışmış

“Bre kan kusası! Gene ne ağlattın bu oğlanı?”

“Ciğerden aşık ister, onun için attım iki tokat.”

Hoca'nın karısı ya sabır çekmiş :

“Ne bilsin yavrucak! O onu işkembe sanmıştır!”

NESİNİ YİTİRDİ ACABA

Bir gün Nasrettin Hoca'ya takılmak için

“Senin oğlan bugün hamamda yıkanırken aklını yitirdi,”
 demişler.

Hoca düşünce kalmış

“Onun akli zaten yoktu. Nesini yitirdi acaba?”

NERDEN BİLDİ

Bir gün Nasrettin Hoca oğluna zerdali ağacını gösterip sor-
muş

“Şuna ne derler?”

Oğlu yanıtlamış

“Yumurta ağacıymış, yağmur vura vura akını gidermiş, sa-
rısı yerinde kalmış.”

Hoca şaşıp mırıldanmış

“Vay! Bu velet bunu nerden bildi!”

BEN ÖĞRETMEDİM

Bir gün Nasrettin Hoca'ya bir patlıcan getirmişler :

“Hoca! Bu nedir? Biz bilemedik!”

Hoca anlamış kendisine takılmak istediklerini. Patlıcanı
evirip çevirip :

“Ben de bilemedim,” demiş. “Oğluma sorun, o benden iyi
bilir.”

Oğluna sormuşlar. Oğlan patlıcanı görür görmez

“Hay alıklar!” demiş. “Bu gözleri açılmadık sığır cık yavru-
sudur.”

Hoca mutluluk içinde

“İnanın ben öğretmedim,” demiş. “Kendisi bildi!”

SAKIN BİR YERE GİTME

Bir gün Nasrettin Hoca'nın oğlu kuyuya düşmüş. Hoca olayı duyar duymaz hemen kuyunun başına koşup seslenmiş

“Oğul! Burda mısın?”

“Babacığım! Burdayım! N'olur beni burdan çıkar!”

“Tamam, oğul!” demiş Hoca. “Sakin bir yere gitme! Ben evden ipi getirip seni ordan çıkarayım!”

BU ÖLÜYÜ BİZİM EVE Mİ GÖTÜRÜYORLAR

Bir gün Nasrettin Hoca ile oğlu yolda giderlerken bir cenazeye rastlamışlar. Cenazenin arkasından bir kadın gözyaşları içinde haykırıyormuş

“Ey oğul! Bunca yiyecek, içecek, yorgan, döşek, bolluk içinde yaşarken, şimdi seni bir eve götürürler ki, ne yemek, ne içmek, ne yorgan, bir hasır bile yok!”

Hoca'nın oğlu sormuş

“Baba! Bu ölüyü bizim eve mi götürüyorlar?”

KÜRSÜDEN İNMEK DE Mİ GELMİYOR

Bir gün Nasrettin Hoca mahalle mescidinde vaız vermek için kürsüye çıkmış. Ama aklına söyleyecek hiçbir şey gelmiyormuş. Halkın ne diyecek diye beklediğini gördükçe büsbütün sıkılıp adeta dili tutulmuş.

Sonunda

“Ey ahali! Siz benim ne konuşkan bir kişi olduğumu bilirsiniz,” demiş. “Ama işte kürsüye çıktım, aklıma hiçbir şey gelmiyor.”

Meğer tam kürsünün dibinde Hoca'nın oğlu oturuyormuş. Bu son sözleri duyunca başını kaldırıp

“Baba!” demiş. “Hiçbir şey aklına gelmiyorsa, kürsüden inmek de mi gelmiyor?”

BU HALKIN DİLİNDEN

Bir gün Nasrettin Hoca oğluyla birlikte yakınlardaki bir köye gidecekmiş. Oğlunu eşeğine bindirmiş, kendi yayan yürümeye başlamış.

Yanlarından geçen birileri onu yerde, oğlunu eşeğin üstünde görünce fısıldaşmışlar

“Hey gidi zamane gençleri! Şuna bak! Kendi eşeğin üstüne kurulmuş, ihtiyar babasını yayan yürütüyor...”

Bunu duyan oğlu

“Baba! Ben sana söyledim!” demiş. “Haydi, inatçılık etme, bin şu eşeğe! Senin yüzünden bana söz geliyor!..”

Hoca eşeğe binmiş, oğlu yürümeye başlamış.

Biraz gitmişler, bir tanıdık bu kez Hoca’ya çıkışmış

“Ayol! Senin kemiklerin kartlaşmış. Üstelik geldin gidiyorsun! Bu taze fidanı bu kadar ezmek doğru mu?”

Bunun üzerine Hoca oğlunu da bindirmiş eşeğe.

Daha birkaç adım gitmeden hayvana acıyanlar başlamışlar :

“Bakın şu herife! Üstelik de kavuklu! Küçücük eşeğe iki kişi binmişler! Utanır insan!”

Hoca da, oğlu da eşekten inmişler. Hayvan önde, onlar arkada yürürlermiş.

Karşıdan gelen birkaç kişi gülerek

“Allah Allah! Bu ne kafasızlık!” demişler. “Eşek önde bomboş gidiyor, bunlar yürüyorlar! Dünyada ne şaşkın insanlar var?”

Hoca ellerini gökyüzünü açmış :

“Allahım! Bu halkın dilinden kurtulabilen varsa aşkolsun!”

TESTİ KIRILDIKTAN SONRA

Bir gün Nasrettin Hoca kızının eline testi verip çeşmeye gönderirken iki tokat atıp

“Sakin testi kırma ha!” demiş.

Suçsuz kızcağızın gözlerinden yaşlar dökülerek çeşmeye yöneldiğini görenler :

“Efendi ! Ne yapıyorsun ? Günahsız yavruya böyle davranılır mı ? Testiyi kırmadı ki dövüyorsun!” diye çıkmışlar.

Hoca bilgece bir edayla

“Böylesi doğrudur!” demiş. “Testi kırıldıktan sonra dövmüşün neye yarar?”

KARNINDA YAVRUSU DA VARDIR

Bir gün Nasrettin Hoca’nın kızına görücü gelmiş. Şöyledir, böyledir diye övgüler düzülürken, Hoca birden söze girip

“Karnında yavrusu da vardır,” deyivermiş.

Gelen kadınların bu söz üzerine bir acele izin isteyip gitmelerinden sonra, karısı Hoca’nın üstüne yürümüş :

“Bre şaşkın adam ! Sen kızın kısmetini büsbütün kapatmak mı istersin ? Nedir bu söylediğin ?”

Hoca da kadının üstüne yürümüş

“Bre toprağını bellediğimin karısı ! Hayvan pazarında at, inek satarken hep böyle denir. Karnında yavrusu da vardır diye beş vereceklerse, on verip alırlar.”

İÇİNİ İTİNDİ KALAKALIR

Bir gün Nasrettin Hoca kızlarından birini başka bir köye gelin vermiş. Köylüler kızı alıp bir hayli uzaklaştıktan sonra, Hoca aşağı yukarı bir buçuk saatlik bir yolu koşarak gelip kanter içinde onlara yetişmiş, herkesi sağa sola iterek kızının yanına sokulmuş.

Telaşını görenler Hoca ne diyecek acaba diye kulak kesilmiş merakla dinlerlermiş.

“Kızım!” demiş Hoca. “Dikiş dikerken iğneye geçirdiğin ipliğin ucunu düğümlemeyi sakın unutma. Unutursan aceleyle iplik çıkıverir, iğne elinde kalakalır.”

ANAMIZ AĞLAR

Bir gün Nasrettin Hoca’nın iki kızı babaevine hal hatır sormaya gelmişler.

Hoca

“Geçiminiz nasıl, kızlar?” diye sormuş.

Kocası köylü olan

“Kocam bu yıl çok ekin ekti,” demiş. “Yağmur yağarsa rahat ederiz. Yoksa anamız ağlar.”

Kocası çömlekçi olan

“Kocam bu yıl çok çömlek yapmak zorunda,” demiş. “Yağmur yağmazsa rahat ederiz. Yoksa anamız ağlar.”

Hoca karısına dönmüş

“Anlaşılan yağmur yağsa da, yağmasa da sen ağlayacaksın!” demiş.

BİLSE DE OLUR

Bir gün Nasrettin Hoca'nın oğlu

“Baba! Ben senin doğduğunu bilirim,” demiş.

Anası kızmış :

“Yalanın da olabileceğini söyle bari!”

“Karı! Halt etme!” demiş Hoca. “O akli başında çocuktur!
Bilse de olur!”

ÖYLE OLSA BİZE DE UĞRARDI

Bir gün Nasrettin Hoca'ya

“Senin gelinin çok gezici,” demişler. “Evden eve dolaşıp duruyor.”

Hoca

“İnanmam,” demiş. “Öyle olsa arada bize de uğrardı.”

OLSUN DA DOKUZ OLSUN

Bir gece düşünde Nasrettin Hoca'nın eline dokuz akçe vermişler. Hoca direnmiş

“Dokuz akçeyi on akçe eyleyin, yoksa almam.”

Tam pazarlık sürerken de uyanıvermiş. Elinde tek bir akçe bile olmadığını görünce, gözlerini gene sımsıkı yummuş

“Elden ne gelir!” demiş. “Getirin şu dokuz akçeyi. Olsun da dokuz olsun.”

BEN DE ONU DÜŞÜNÜP DURUYORUM YA

Bir gün Nasrettin Hoca bir bostana girmiş. Havuçları, şalgamları söküp söküp elindeki çuvala doldurmaya başlamış. Tam çuvalı sırtlanıp gideceği sırada bostancı dikilmiş karşısına :

“Seni buraya kim soktu bre adam?”

Hoca bir yutkunmuş

“Hani geçenlerde çok güçlü bir yel esmişti ya, bildin mi, işte beni buraya o yel savurup attı.”

“Bre adam, ya bunları kim yoldu?”

Hoca gene bir yutkunmuş

“Be canım, o çok güçlü bir yeldi, beni daha ilerilere savurup atmasın diye bunlara yapıştım, neye yapıştımsa elimde kaldı, ne yapacağımı bilemedim.”

Bostancının sesi iyice yükselmiş :

“Ya bunları bu çuvala kim koydu?”

Hoca kaşlarını kaldırıp ensesini kaşımış :

“Vallahi kardeş, ben de onu düşünüp duruyorum ya...”

NERDE İSTERSEM ORDA SATARIM

Bir gün Nasrettin Hoca elinde merdivenle bir bostana girecek olmuş. Daha işe başlamak üzereyken de bostancıyla burun buruna gelmiş. Hemen merdiveni omuzuna almış.

Bostancı

“Bre adam, burada ne yapıyorsun?” diye sormuş.

Hoca

“Görüyorsun, merdiven satıyorum,” demiş.

Bostancı sertleşmiş

“Behey canım! Burası merdiven pazarı değil. Sen git merdivenini ağaç eşya pazarında sat!”

Bu kez Hoca da sertleşmiş

“Behey kafasız! Sen ne karışırırsın! Merdiven benim değil mi, nerde gönlüm dilerse orda satarım!”

AKÇEYİ BULAN BULDU

Bir gün Nasrettin Hoca pazarda dolaşırken bir akçe bulmuş. Hemen yüksek bir yere çıkıp seslenmiş

“Akçeyi bulan buldu. Boşuna dolaşmayın.”

DÖVE DÖVE YEDİRİRLER

Bir gün Nasrettin Hoca yeni ulaştığı Konya’da, yol yorgunu, karnı aç, bir helvacı dükkânının önüne çökmüş, başlamış helvalardan otlamaya. Helvacı önce ses çıkartmamış, ama bakmış olacak gibi değil, gelip kafasına, sırtına birkaç yumruk vurmuş.

Hoca ellerini iki yana açmış

“Güzelim Konya!” demiş. “Ne hoş! İnsana burda helvayı döve döve yedirirler.”

YE KÜRKÜM YE

Bir gün Nasrettin Hoca bir düğüne gitmiş. Varlıklıları, iyi giyimlileri baş köşeye buyur ediyorlarmış. Ona dönüp bakan bile olmamış. Karnı da bayağı açmış. Ne bulduysa yiyip içip bir köşede oturmuş.

Başka bir düğüne çağrılınca dostlarını dolaşıp kiminden kürk, kiminden kavuk, kiminden kaftan, kiminden kuşak, kiminden at, eyer ödünç almış. Düğün kapısında konukları karşılayanlar hemen koşuşup onu coşkuyla atından indirip baş köşeye buyur etmişler. En güzel yemekler, içkiler önüne sıra sıra dizilmiş.

Hoca bir yandan atıştırır, bir yandan da kürkünün ucunu yemeklere doğru tutarak

“Ye kürküm ye!” dermiş. “Bütün bunlar aslında bana değil, sanadır.”

İMAD HA BİRE İPİ ÇEKİP DURUYOR

Bir gün Nasrettin Hoca'ya öğrencisi İmad

“Hoca!” demiş. “Önüne bir yemek geldi mi tüketinceye kadar yiyor, doymak bilmiyorsun! Sen de herkes gibi bir miktar yeyip bıraksana.”

Hoca da aslında kendini tutmak ister, ama beceremezmiş.

“İmad,” demiş, “gel ayağımın küçük parmağına bir ip bağlayalım. Ucu sende olsun. Fazla yersem, ipi çekersin, ben bırakırım.”

Anlaşmış, böyle yapmaya başlamışlar.

Gene birlikte gittikleri bir şölende tam yemeğe başlanacakken Hoca'nın ipi bir kedinin ayağına dolanmış.

Konuğunun önüne konan yemeklere elini bile sürmediğini gören şölen sahibi

“Hoca! Niçin yemezsin?” diye sormuş.

Hoca boynunu büküp

“Nasıl yiyeyim, Sultanım?” demiş. “İmad ha bire ipi çekip duruyor!”

ÖRDEK SUYUNA EKMEK BANİYORUM

Bir gün Nasrettin Hoca bir pınar başına gitmiş. Suda yüzen ördekler onu görünce hemen havalanmışlar.

Ördeklere bakarken bayağı ağzı sulanan Hoca, doğru eve koşarak bir somun ekmekle bir kaşık alıp gelmiş, pınarın başına oturmuş, ekmeği suya doğramış, başlamış kaşıklamaya.

Görenler sormuşlar

“Hoca! Ne yapıyorsun? Ne yiyorsun böyle?”

Hoca boynunu bükmüş

“Ördek suyuna ekmek yiyorum...”

DÖRT YÜZ AKÇEYİ EVE GÖTÜREMEYECEK KADAR ÖLMEDİM

Bir gün Nasrettin Hoca bakmış, ta uzaktan kalabalık bir köylü topluluğu geliyor. Hemen yere sırtüstü uzanmış.

Köylülerden biri onu görünce :

“Bir fakir ölmüş. Şuna kefen parası toplayalım,” demiş.

Hemen aralarında bir beş yüz akçe toplamışlar.

Parayı sayan köylü

“Bunun gömülmesine yüz akçe yeter,” demiş, “kalan dört yüz akçeyi güvenilecek birini bulsak da evine, arkada kalanlarına göndersek.”

Hoca bunu duyunca hemen başını kaldırmış

“Arkadaşlar! Siz iyisi mi o dört yüz akçeyi bana verin, ben arkada kalanlarıma sağ salım götürürüm! Daha dört yüz akçeyi eve götüremeyecek kadar ölmedim!”

BİRER BİRER YENEN KAVUN KARPUZDUR

Bir gün Nasrettin Hoca yemiş pazarında elma, armut, erik, kayısı, ne bulursa avuç avuç atıştırmaya başlamış.

Görenler

“Hoca! Boğulacaksın, şunları birer birer yesene!” demişler.

“Siz bilmezsiniz,” demiş Hoca. “Birer birer yenen kavun karpuzdur.”

BAKLAVA İLE BÖREK

Bir gün Nasrettin Hoca’ya sormuşlar

“Yemeklerden hangisini seversin?”

“Baklava ile börek,” demiş.

İŞTE ALDIN HAKKINI

Bir gün Nasrettin Hoca yolda giderken bir bataklığa düşmüş.

Ordan geçen bir adam onu yarı beline kadar balçığa gömül-müş görünce

“Seni bu bataktan kurtarırsam bana ne verirsin?” diye sor-muş.

“Hiç,” demiş Hoca.

Adam hemen işe girişip onu bataklıktan çıkarmış.

Hoca üstü başı çamur içinde, evine yönelmek üzere doğru-lacak olmuş.

“Nereye?” demiş adam. “Benim hakkımı ver, sonra git.”

“Senin hakkın nedir?”

“Hiç dedin ya, onu istiyorum.”

“Hiç demek, yok demektir. Yok verilir mi?” demiş Hoca.

“Elbette verilir, her ne ise ver.”

Hoca çaresiz kalmış

“Peki. Eve kadar gel de, vereyim...”

Eve gelmişler. Hoca boş bir çömleği adamın önüne koymuş :

“Elini sok çömleğe. Tamam. Avucunu iyice sık. Sonra çıkar. Şimdi aç bak bakalım avucunda ne var?”

Adam avucunu açıp bakmış

“Hiç!” demiş.

“İşte aldın hakkını!” demiş Hoca. “Var git artık!”

İKİ TIRAŞ BİR AKÇEYE

Bir gün Nasrettin Hoca bir berber dükkânına girip başını tıraş ettirmiş. Önüne tuttukları aynaya bir akçeyi bırakmış.

Ertesi hafta gene aynı dükkâna gitmiş. Tıraştan sonra ayna-yı önüne tuttuklarında

“Benim başımın yarısı kel,” demiş. “Onun için iki tıraş bir akçeye.”

BULAŞIĞI BIYIKLARINDA DURUYOR

Bir gün Nasrettin Hoca'ya bir Tanrı konuğu gelmiş.

“Aman ev sahibi! Tez bana bir şeyler getir. Çok açım!” demiş.

Hoca komşulardan biraz ekmek, biraz yoğurt bulup getirene kadar yorgun adam uyuyakalmış.

Hoca gelip bakmış, konuk uyuyor.

“Şimdi ne gereği var bunu uyandırmanın!” deyip adamın bıyıklarına biraz yoğurt sürmüş, sonra da oturup yoğurtla ekmeği bir güzel kendisi yemiş.

Bir süre sonra adam uykudan uyanıp sormuş

“Ev sahibi! Getir bakalım, ne yiyoruz?”

Hoca

“Yiyip de yattın ya!” demiş. “Bak, bulaşığı bıyıklarında duruyor!”

Adam elini bıyıklarına atmış, yoğurt bulaşığını görünce :

“Hakkını helal et, ev sahibi,” demiş. “Allah kesene bereket versin!”

KEŞKE HER GÜN BAYRAM OLSA

Bir gün Nasrettin Hoca'nın yolu bir köye düşmüş. Bakmış herkes yiyip içmekte. Oysa bir kıtlık yılıymış. Hoca'yı da ağır-lamış, yedirmiş, içirmişler.

“Bu ne bolluk, ne ucuzluk!” demiş Hoca.

“Bolluk mu! Deli misin?” demişler. “Bugün bayram. Herkes, gücüne göre, evinde ne pişirmişse alıp getirdi, hep birlikte onları yiyoruz. Onun için sofradaki bu bolluk...”

Hoca bir düşünmüş :

“Ah! Keşke her gün bayram olsa!” demiş.

ÜSTÜ BAŞI ÖRTÜLÜ ŞEY

Bir gün Nasrettin Hoca'ya bir zengin evinden büyük bir sahan içinde tıkız tıkız doldurulup kızartılmış bir bumbar göndermişler. Hoca yemek geldi diye sevinerek kapağı açmış ki daha önce görmediği kocaman dolma gibi bir şey.

“Bu nedir?” diye sormuş.

Getiren adam

“Buna bumbar derler,” demiş. “Bu seçkinlerin, varlıklı insanların yaptırıp yedikleri bir yemektir.”

“Bunun içinde ne vardır?”

“Bunun içine kıyılmış ciğer, et, pirinç, bulgur doldururlar.”

Hoca yüzünü buruşturmuş

“Şunu güzel güzel etli pilav yapsalar olmaz mıydı?”

Sonra sahanı getiren adamın eline vererek eklemiş :

“Sen bunu al, nereden getirdinse gene oraya götür. Ben böyle üstü başı örtülü şey yemem...”

İÇİ DE YAZILI DEĞİLDİR ONUN

Bir gün Nasrettin Hoca çağrılmadığı bir düğün evinin kapısına elinde bir mektupla dayanmış. Ne istediğini sormuşlar :

“Düğün sahibine bir mektup getirdim,” demiş.

“Ver, biz veririz kendisine,” demişler.

“Yok, bu elden verilmesi gereken bir mektup!” diye diretmış.

Sonunda çaresiz bırakmışlar içeri.

Hoca'nın götürüp mektubu düğün sahibine vermesiyle sofraya çökmesi bir olmuş. Başlamış atıştırmaya.

Az sonra düğün sahibi

“Hoca! Bu zarfın üstü yazılı değil, nereden anladın bana olduğunu?” diye sormuş.

Hoca bir yandan atıştırmayı sürdürürken

“Efendim! Kusura bakmayın!” demiş. “Biraz aceleye geldi, içi de yazılı değildir onun...”

BİR EVİN İKİ KAPISI OLAMAZ MI

Bir gün Nasrettin Hoca eve yanında birkaç bilge konukla gelmiş. Adamları kapıda bekletip karısına haber vermek için kendi içeri girmiş.

“Karı! Evde ne yemek var?”

“Behey Efendi! Od yok ocak yok, pişirecek tane yok. Sen ne yemeği sorarsın!”

Hoca çaresiz kalarak :

“Ey hatun!” demiş. “Öyleyse, git kapıdaki konuklara, ‘Hoca evde yok!’ deyiver, gitsinler.”

Karısı kapıya gidip Hoca’nın evde olmadığını söyleyince, konuklar

“Be canım!” demişler. “Hoca şimdi bizimle geldi, içeri girdi.”

Karısı ne diyeceğini bilemeyip susunca, bu kez Hoca içerden seslenmiş

“Bre kafasızlar! Bir evin iki kapısı olamaz mı! Birinden girmiş, ötekinden çıkıp gitmiştir...”

HEPSİNİN TADI BİRDİR

Bir gün Nasrettin Hoca eşeğine bir bağdan iki küfe üzüm yüklemiş, evine gidiyormuş.

Mahallenin çocukları

“Hoca! Bize üzüm ver!” diye önünü kesmişler.

Hoca şöyle bir bakmış. Üç beş çocuk değil. Hepsine birer salkım verse bir küfe boşalacak. Uzanan ellere tadımlık iki üç tane üzüm koymaya başlamış.

Çocuklar

“Hoca! Bu ne kadicık şey!” diye azımsamışlar.

“Evlatlarım!” demiş Hoca. “Hepsinin tadı birdir. Şu küfe-lerdeki üzümlerin tadı bir tanesinin tadıyla aynıdır. Az yemişsin, çok yemişsin, hiç fark etmez.”

KİMIN İÇİNİN YANDIĞINI BİLEN BİLİR

Bir gün Nasrettin Hoca varlıklı ama eli sıkı bir dostunun evine konuk gitmiş. Bal, kaymak, ekmek çıkarmışlar.

Hoca ekmeği, kaymağı tükettikten sonra kalan balı da parmak parmak yemeye devam etmiş.

Ev sahibi bir tas balın tükenmekte olduğunu görünce imalı bir söz etmiş

“Ekmeksiz bal da insanın içini yakar.”

Hoca tasın dibini sıyrırken mırıldanmış

“Kimin içinin yandığını bilen bilir...”

SÖZÜ BİLE EDİLMİYOR

Bir gün Nasrettin Hoca’ya varlıklı bir tanıdığı yeni yaptırdığı evi gezdiriyormuş. Sabah başlamışlar, nerdeyse akşam olmuş, adam evini anlatmaya bir türlü doyamamış. Ama yemekten, içmekten hiç söz ettiği yokmuş. Açlıktan Hoca’nın gözleri kararmaya başlamış.

Tam o sırada adam ballandıra ballandıra yemek odasının özelliklerini anlatmaya girişince, Hoca cebinden bir metre, bir de defter çıkarmış, orayı burayı ölçüp notlar almaya koyulmuş.

Ev sahibi

“Gördünüz mü, Efendi!” demiş. “Ne kadar hoşunuza gitti! Umarım kendi yemek odanızı da bu notlara göre yeniden düzenlersiniz!”

Hoca

“Hiç kuşkusuz!” demiş. “Çok beğendim. İnsanı yıkan boğaza yapılan harcamalardır. Sonu gelmez. Oysa sizin yemek odanız o kadar iyi düzenlenmiş ki, burada yemek diye bir şeyin sözü bile edilmiyor.”

SÖZÜNÜN ERİDİR DEDIĞİNİ YAPAR

Bir gün Nasrettin Hoca'ya, yabancı bir memlekette, tanımadığı bir kişi övgülü sözler edip eklemiş

“Efendi! Sizi pek sevdim. Buyrun bizde tuz ekmek yiyelim, hem de sohbet ederiz.”

Eve gittiklerinde adam gerçekten ortaya sadece tuz ile ekme getirmiş. Hoca'nın karnı aç, ama ne yapsın, çaresiz ekmeği tuza banmakla yetinmiş.

O sırada kapıyı çalan bir dilenci aşağıdan bir iki lokma yiyecek diye dualar etmeye başlamış.

Ev sahibi pencereyi açarak

“Haydi! Defol bakayım! Aşağı gelirim kırarım belini!” diye bağırması.

Dilencinin kapıda dualarla, bir iki lokma yiyecek için adama yalvarmayı sürdürdüğünü gören Hoca da pencereden başını uzatmış

“Bana bak!” demiş dilenciye. “Sen Efendi'yi öyle başkalarına benzer sanma! Ne dediğini duydun! Yalanı, şakası yoktur! Tam anlamıyla sözünün eridir, dediğini yapar!”

ALTI PARMAĞIM OLMADIĞI İÇİN

Bir gün Nasrettin Hoca'nın büyük bir iştahla yemek yediğini gören biri

“Hoca! Niye böyle beş parmağınla yiyorsun?” diye sormuş.

Hoca bir yandan atıştırırken yanıtlamış

“Altı parmağım olmadığı için...”

SUHLİ'NİN İLK DOSTU İLA BİR GÖRÜŞEYİM

Bu gün Nasrettin Hoca'yı iftara çağıran varlıklı bir kişi kömüklerini sabahdan bir araya toplayıp gün boyu cami cami dolaştırmış. Sonunda köşke varıldığında herkesin midesi tam anlamıyla kazınıyormuş.

İftar sofrasının bulunduğu yemek odasına girilince, Hoca bakmış köşede çorba, hindi dolması, baklava, börek, daha bir sürü şey sıra sıra bekliyor. Ağzının suyu akmaya başlamış.

Sofraya oturulmuş. İftar topu. Zeytinler. Arkasından dumanı tüten bir işkembe çorbası gelmiş.

Önce incelik olsun diye ev sahibi bir kaşık alıp tatmış. "Buyrun!" demesi beklenirken o yüzünü buruşturmuş :

"A!.. Hay Allah! Kâhya Efendi! Seni kaç kere uyardım şun aşçıya söyle, çorbaya sarınısak koymasın diye! Kaldırın, kaldırın götürün şunu çabuk!"

Çorba kırıta kırıta giderken Hoca göz ucuyla arkasından bakıp içini çekmiş.

İftar sofrasındaki çağrılılar, neye hak veriyorlarsa, "Haklısınız, Efendim!" diye kafa sallamışlar.

Derken nar gibi kızarmış hindi dolması, özel kokusu, koyu renk pirinçlerini süsleyen fıstıklarıyla çıkagelmiş.

Ev sahibi gene büyük bir incelikle ilk lokmayı alıp yemeğin tadına bakmış.

Bakmasıyla da parlamış

"Be Ağa! Geçen gün sana söylemedim mi, bu adam baha-rat kullanmasın diye? Bana bir düşmanlığınız mı var? Bilmiyor musun dokunduğunu? Otuz yıldır kapımdasın! Allah hepinizi nasıl bilirse öyle etsin! Kaldırın, çabuk kaldırın şunu! Gözüm görmesin!"

Koca tepsisiyle hindi dolması da kalkıp giderken, Hoca derin bir ah çekerek arkasından bakakalmış.

Gene "Haklısınız, Efendim!" mırıldanmaları...

Derken bir harem ağası, kendisine önceden bildirilen sıraya uymak için olsa gerek, elinde baklava tepsisiyle gelince, ev sahibi ona da haykırmış

“Be sersem herif! Aç karnına tatlıdan başlanır mı? Yıkıl git şurdan!”

Hoca bakmış ki birbirinden güzel yemekler geldikleri gibi geri gönderiliyor, kaşığı kaptığı gibi, ortaya getirilmek üzere köşede bekleyen pilavın başında almış soluğu.

Ev sahibi sofradan

“Efendi! Gel! Niye savuştun?” diye seslenmiş.

Hoca bir yandan pilavı kaşıklarken

“Aman Beyim! Bana biraz izin!” demiş. “Öbür yemeklerin davaları sonuçlanıp cezaları kesilene kadar, ben şu bizim eski dostla bir görüşeyim, halini hatırını sorayım. Siz işinize devam edin! Az sonra gelirim!”

BÖYLE YATAKLAR BİZİM UYKUMUZU KAÇIRIR

Bir gün Nasrettin Hoca büyük bir köşke konuk gitmiş. Ama biraz geç kaldığı için akşam yemeğini kaçırmış. Ev sahipleri ne bilsinler, onun yemek yediğini sanarak şerbet sunmakla yetinmişler.

“Allah rahatlık versin!” deyip herkes yatmaya gidince, hizmetçi Hoca’yı konuk odasına götürüp iyi uykular dileyerek kuştüyü bir yatak göstermiş.

Hoca uyursam açlığımı unuturum belki diye düşünmüş, ama bir türlü uyku tutturamamış. Bir süre odada dört dönmüş, sonunda bakmış olacak gibi değil, hizmetlilerin bölümüne giderek kapıyı vurmuş.

İçerden, “Ne var?” diye bir ses gelince, Hoca çok saygılı bir dille anlatmış ne olduğunu

“Efendim! Benim için elleriniz dert görmesin kuştüyü bir yatak yapmışsınız. Ama biz yoksulluktan gelme insanlarız. Böyle yataklar bizim uykumuzu kaçırır. Siz bana hani şöyle büyücek bir pide verseniz de, birazını başımın altına yastık, kalanını da üstüme yorgan yapıp mışıl mışıl uyusam...”

NE BAKIP DURUYORSUN ÖYLEYSE

Bir gün Nasrettin Hoca Akşehir'den memleketi olan Sivrihisar'a gitmiş.

Yolda karnı çok acıkmış. Parası da yok.

Çarşıdan geçerken bakmış bir fırından taze ekmek çıkıyor. Bütün çevre mis gibi ekmek kokuları içinde...

Köşede oturan fırıncıya sormuş

"Ekmekçi baba! Bu ekmekler senin mi?"

Adam soğuk soğuk

"Evet, benimdir," demiş.

"Kuzum ekmekçi baba! Gerçekten bunların hepsi senin mi? Yaradana kurban olayım! Şurada ne kadar sıcak, pamuk gibi somun varsa, hepsi senin mi? Hepsi?"

Fırıncı sıkıldığını belli eden bir sesle

"Evet!" demiş. "Söyledik ya! Hepsi benimdir..."

Hoca

"Ne bakıp duruyorsun öyleyse?" demiş. "Yesene!..."

ALACAĞIMA KARŞILIK

Bir gün Nasrettin Hoca çok yolsuz kalınca epeydir alacaklı olduğu birinin kapısına dayanmış. Adam mırın kırın edip on parası bile bulunmadığını söylemiş.

Ne yapacağını düşünerek dönerken, karnı iyice aç olan Hoca bakmış bir fırından nar gibi kızarmış sıcak ekmeklerin kokusu çevreye yayılıyor.

Açlıktan gözü dönmüş bir halde ekmeklerden birini alıp hemen oracığa çökmüş. Bir yandan yerken bir yandan da gökyüzüne bakarak yakarırmış

"Allahım! Biliyorsun, açım, param da yok. Gene biliyorsun, filan kişide şu kadar alacağım var. Senin gücünün sonu yoktur. Ne istesen yaparsın. O herifteki alacağıma karşılık fırıncıya şu ekmeğin parasını veriver."

YEMEYENİN MALINI YERLER

Bir gün Nasrettin Hoca'nın karısı tatlı pişirmiş. Karı koca güle oynaya yemiş, artanını sabaha saklamışlar. Güne gene tatlı yiyerek başlarız diye düşünerek gidip yatmışlar.

Gece yarısına doğru Hoca karısını telaşla dürtükleyerek uyandırmış

“Aman karı! Kalk! Aklıma çok önemli bir şey geldi. Geri bırakmaya gelmez! Koş, şu tatlının kalanını getir!”

“Nedir bu telaşın? Ne oluyoruz?” diye yataktan kalkan kadın gidip tatlının kalanını getirmiş.

Hoca tabağı önüne çekerek sanki bir kovalayan varmış gibi aceleyle hepsini yiyip bitirmiş.

Karısı

“Efendi! Nerden çıktı bu gece yarısı tatlı yeme yarışı?” diye sormuş.

Hoca açıklamış

“Akşamdan kalan tatlıyı bir türlü unutamadığım için doğru dürüst bir uyku tutturamadım. Düşündüm taşındım. Yemeğin en iyisi mideye gidendir. Yemeyenin malını yerler diye de bir söz var. Şimdi her şey tamam. Artık deliksiz bir uyku çekebiliriz.”

BENİM İÇİN SAVURGANDIR DİYEN Mİ OLDU

Bir gün Nasrettin Hoca hurma yerken karısı bakmış çekirdeklerini çıkarmıyor.

“Efendi! Hurmanın çekirdeğini çıkarmadan mı yiyorsun?” diye sormuş.

“Niye çıkarayım!” demiş Hoca. “Ben onu satın alırken yemişçi çekirdeğini daraya sayıp fiyatından düştü mü ki? Eğer çekirdeği atılacak olsaydı parayla satılmazdı. Ben ona onca parayı verdikten sonra atar mıyım? Yoksa benim için savurgandır diyen mi oldu sana?”

BENİ DÖRT BEŞ MİLDEN ISITAN KANDİL

Bir gün Nasrettin Hoca'nın komşuları bir araya gelip ona bir oyun oynamayı kararlaştırmışlar. Bir bahse tutuşacak, sonunda kaybettin diye üstüne giderek kendilerine bir kuzu ziyafeti çektireceklermiş. Kışın en soğuk günleriymiş. Kolayca yaparım sanıp da yapamayacağı bir şey düşünmüşler.

“Hoca!” demişler. “Gel seninle bir bahse tutuşalım. Bu gece ayazda, sabaha kadar, kent alanında ateş yakmadan, hiçbir ısı kaynağından yararlanmadan dikilip duracaksın. Şu şu şu kimselerin evleri o alana bakar. Biz sıcacık odalardan seni gözleyeceğiz. Başarırsan kuzu ziyafeti bizden, başaramazsan senden. Var mısın?”

“Biz ne soğuklar gördük!” demiş Hoca. “Yoksula ayaz vız gelir. Hazırlayın kuzuyu...”

Gerçekten de sabaha kadar alanda gösterilen yerde dikilip durmuş. Sabah da ziyafeti kazanmanın neşesi içinde güle oynaya gelmiş yanlarına.

“Anlat, Hoca! Nasıl geçti gece?” demişler.

Anlatmaya başlamış

“Her yan bembeyazdı. Ağaç dallarını kıracak gibi sallayan fırtınanın sesinden başka ses yoktu. Işık dersin dört beş mil ötedeki bir kandilden başka bir şey görülüyordu.”

Hep birlikte

“Oooo! Olmadı!” diye üstüne saldırmışlar. “Biz seni dü-rüst sanıyorduk! Meğer kandil ışığında bir güzel ısınmışsın!..”

Gurultü, patırtı, dua eden, teşekkür namazı kılan derken, sonunda Hoca'nın üç dört mil ötedeki kandilden ısındığı için ziyafeti üstlenmek zorunda olduğuna karar verilmiş.

Gün kararlaştırılmış, komşular Hoca'nın evine dolmuşlar, şakalaşmalar, takılmalar, her şey yolunda... Ama kuzu bir türlü gelmiyormuş...

“Hoca! Kuzu ne oldu?”

“Pişiyor...”

Bir saat, iki saat derken, sonunda dayanamayıp bütün komşular mutfağa gitmişler. Hoca mutfağın arkasındaki avluday-

mış. Bir ağacın dalına, üç arşın kadar yükseğe, koca bir kazan asmış, altına bir kandil koymuş, köşeden hayran hayran bakıyormuş.

“Hoca!” demişler. “Bunca adamı açlıktan kırdın geçirdin! Nedir bu? Ne yapıyorsun? Kuzu nerde?”

“Nerde olacak! Kazanın içinde... Pişmesini bekliyorum...”

Adamlar şaşkın, hem de öfkeli

“Hoca! Sen ne diyorsun!” diye çıkmışlar. “Alay mı ediyorsun bizimle? Gökyüzüne bir kazan asmış, altına bir kandil yakmışsın! Bu kandil o kazanı kaynatır mı?”

Hoca, bunu siz mi söylüyorsunuz gibilerden, adamları şöyle bir süzmüş :

“Geçen gece beni dört beş milden ısıtan kandil, üç arşın uzaklıktaki kazanı mı kaynatamayacak !..” demiş.

O ZAMAN DA BEN YANLARINDA OLAMADIM

Bir gün Nasrettin Hoca bir toplulukta konuşurken söz helvaya gelmiş.

Hoca yakınmış :

“Birkaç yıldır şöyle gönlüme göre bir helva pişirip de yiyemedim!”

“Güç bir şey değil ki! Niye pişirmedin?” diye sormuşlar.

“Denk düşmedi!” demiş Hoca. “Un bulunduydu yağ bulunmadı; yağ bulunduydu un bulunmadı.”

“Yapma be Hoca? Bunca zamandır bu ikisini bir araya getiremedin mi?”

Hoca bir yutkunmuş :

“Getirdim getirmesine de, kör talih işte, o zaman da ben yanlarında olamadım.”

NE YER NE İÇER

Bir gün Nasrettin Hoca geçici bir süre imamlık etmek için gittiği bir kasabada vaaz verirken, yeri gelmiş, İsa Peygamberin dördüncü kat gökte olduğunu söylemiş.

Camiden çıkarken yaşlı bir kadın yanına yaklaşıp

“Efendi hazretleri!” demiş. “Vaazda bir nokta merakımı uyandırdı. İsa Peygamberin dördüncü kat gökte olduğunu söylediniz. Acaba iki gözüm orada ne yer, ne içer?”

Tam o sırada da Hoca akşama ne yiyeceğini düşünüyor-muş. Birden tepesi atarak

“Be kadın!” demiş. “Ben şuraya, memleketinize geleli bir ay oluyor. Bir gün olsun şu zavallı Hoca acaba ne yer, ne içer diye sormadınız. Şimdi benden ta dördüncü kat gökte Tan-rı’nın cennetinde ağırlanan İsa Peygamberin yiyip içtiklerini so-ruyorsunuz.”

NE SEN SOR NE BEN SÖYLEYİYİM

Bir gün Nasrettin Hoca’ya bir dostu saklaması için bir ku-tu vermiş. Nereye gittiyse, uzun bir süre almaya gelmemiş. So-nunda Hoca kutunun içinde ne olduğunu merak ederek açıp bakacak olmuş Mis gibi süzme bal. Nasıl dayanılır?

Epeyce sonra dostu kutuyu almaya gelmiş, ama kutu verdi-ği gibi değil...

“Hoca! Bu kutu niye böyle hafiflemiş?” diye sormuş.

Hoca işaret parmağını dudağına götürmüş

“Orasını ne sen sor, ne ben söyleyeyim!”

KARGIŞI DA BENİM ÜSTÜME

Bir yaz günü Nasrettin Hoca ile dostları suyu, ağacı, yemişi bol, renk renk çiçekler içinde, cennet gibi bir köye gitmişler. Yiyip içmiş, mutlu bir gün geçirmiş, dönme zamanı geldiğinde ise, bu güzel yerden ayrılmak istememişler.

İçlerinden biri

“İki üç gün daha kalalım. Baklavası, böreği benim üzerime,” demiş.

Bir başkası

“Kuzu dolması benim üzerime,” diye eklemiş.

Ötekiler de atılmışlar

“Zeytinyağlı yaprak dolması benim üzerime.”

“Salatası, peyniri, bıberi benim üzerime.

“Portakalı, elması, armudu, bütün yemişleri benim üzerime.”

Hoca mutluluktan uçuyormuş

“Bu şölen üç gün değil, üç ay bile sürse,” demiş, “burdan bır yere ayrılırsam, Allahın, Peygamberin, bütün Meleklerin kargışı da benim üzerime...”

YENİ PABUÇLARIM

Bir gün Nasrettin Hoca yalın ayak çift sürerken ayağına kocaman bir diken batmış, bayağı da parçalamış tabanını.

Hoca ayağını hemen soğuk suya sokmuş, yıkamış, kanı durdurmuş, sarmış sarmalamış, sonra bir ağacın dibine oturup derin bir soluk alarak

“Allahtan, yeni pabuçlarım ayağымda değildi!” demiş.

ŞU KARŞI DAĞDAN KUŞKULANMIŞTIM

Bir gün Nasrettin Hoca eşeğinin üstünde eve dönüp ahırın kapısına gelince, ne görsün, içerde eşek filan yok. “Acaba bu şaşkın nereye gitti?” diye altındaki hayvanı yüz geri edip başlamış aramaya.

Karşılaştığı bir adam sormuş

“Hey Hoca! Nereye böyle?”

“Eşeğimi yitirdim de, onu arıyorum...”

“Be canım! Eşeğin altında ya!” demiş adam.

Hoca bakmış, eşeği altında... Ama yoluna devam etmiş...

“Hey Hoca!” diye seslenmiş adam. “Eşeğini buldun işte, daha nereye gidiyorsun?”

“Eşeği buldum da...” demiş Hoca. “Şu karşı dağdan kuşkulanmışım, oraya da bir bakayım...”

BULMANIN TADINI UNUTMAYIN

Bir gün Nasrettin Hoca eşeğini yitirmiş.

Çarşıda pazarda dolaşırken

“Bulana eşeği yuları, semeriyle birlikte bağışlayacağım,” diye yemin ediyormuş.

“Hoca! Yuları, semeriyle birlikte bağışlayacak olduktan sonra, eşek bulunmuş, bulunmamış, sana ne yararı var?” demişler.

Hoca gülümsemiş

“Bulmanın tadını unutmayın!”

ÜSTÜNDE OLSAYDIM

Bir gün Nasrettin Hoca eşeğini yitirmiş. Hem arar, hem de Allaha şükredermiş.

“Hoca! Niye şükrediyorsun?” diye sormuşlar.

“Üstünde olmadığımı şükrediyorum,” demiş. “Üstünde olsaydım ben de onunla birlikte kaybolacaktım.”

ORADA DA BULAMAZSAM

Bir gün Nasrettin Hoca eŖeğini yitirmiŖ. KöŖe bucak ararken bir yandan da türkü söylüyormuŖ.

“Hoca! Bizim bildiğimiz, insan yitirdiğı eŖeğı böyle türkü söyleyerek değıl, ağlaya sızlaya arar,” demiŖler.

Hoca türküye bir ara verip :

“Son umudum Ŗu dağıın ardında,” demiŖ. “Orada da bulamazsam, o zaman görürsünüz bendeki ağlayıp sızlamayı!”

AKLIN VARSA GÖLE KOŖ

Bir gün Nasrettin Hoca saz yüklü eŖeğıyle, göl kıyısından eve geliyormuŖ. BakmıŖ, yükte bir dengesizlik var, bir yana doğru kaykılıyor. “Ŗunu ucundan biraz yakayım da, dengelensin,” diye düşünmüŖ. Ama sazlar birden parlayınca hayvan ürküp koŖmaya baŖlamıŖ.

Hoca eŖeğın arkasından bağıırmıŖ

“Aklın varsa göle koŖ!”

BANA İNANMIYORSUN DA

Bir gün Nasrettin Hoca’dan bir komŖusu eŖeğini istemeye gelmiŖ. İkide bir komŖular böyle gelip hayvanı ister, üstelik de zor işlere koŖarlarmıŖ.

“EŖek evde yok, suya gitti,” demiŖ Hoca.

Tam bu sırada ahırdaki eŖek anırmaya baŖlamıŖ.

“Hey Hoca!” demiŖ adam. “EŖek evde yok diyorsun, ama bak içerden sesleniyor.”

Hoca terslenmiŖ

“KomŖum, sen benim sözüme inanmıyorsun da, eŖeğın sözüne mi inanıyorsun!”

İNŞALLAH ÖYLEDİR

Bir gün Nasrettin Hoca dağda eşeğini kurtlara kaptırmış. Süklüm püklüm eve dönerken kentin girişinde oynayan çocuklarla karşılaşmış.

Hemen aralarına girip sormuş

“Çocuklar, kentte hiç Nasrettin Hoca’nın eşeğini dağda kurtların yediğinden söz eden oldu mu?”

“Yo! Hayır!” demişler.

Hoca sevinmiş

“İnşallah öyledir!”

EŞEĞİ BIRAK BENİ TUT

Bir gün Nasrettin Hoca eşeğinden yakınıyormuş

“Şu benim eşeğin arada bir inatçılığı tuttu mu, yerinden kıpırdamaz. Ne yapayım bilmiyorum.”

Adamın biri

“Ben sana bir ot vereyim. Öyle inatçılık etti mi, kıcına birazcık sürüver,” demiş.

Meğer verdiği nışadır otu imiş.

Bir gün odun dönüşü hayvan gene inatçılık edip yürümeyince, Hoca cebinden otu çıkarmış.

Kıcına otun değmesiyle eşek öyle bir hızlanmış ki, ardından yetişmek olanaksız.

Bunun üzerine Hoca otu şöyle hafifçe kendi kıcına da sürcek olmuş.

Aman Tanrım!

Eşek önde Hoca arkada yıldırım gibi eve varmışlar. Karısı kapının önündeymiş. Ahır kapalı görünce yolda koşmayı sürdüren eşeği yakalamak için ardına düşen kadına Hoca seslenmiş

“Aman karı! Eşeği bırak, beni tut! Yoksa bir uçtan bir uca memleketi delip geçeceğim!”

GETİR CÜPPEMİ AL SEMERİNİ

Bir gün Nasrettin Hoca eşeğiyle kırlık bir yerde giderken çok sıkışmış. Hemen inmiş, cüppesini çıkarıp hayvanın semerinin üstüne koymuş, çalıların arkasına dolanmış.

Yoldan geçen biri de cüppeyi alıp gitmiş. Hoca dönmüş bakmış ki cüppe ortalarda yok. Eşeğin semerini çözüp kendi sırtına alarak başlamış yürümeye. O sırada hayvan her nedense anıracak olmuş.

“Boşuna anırma!” demiş Hoca. “Getir cüppemi, al semerini!”

FAYDASI YOK ŞİMDİ KESEMEM

Bir gün Nasrettin Hoca eşeğiyle kırlık bir yerde giderken su dökeceği gelmiş. Hemen inmiş, cüppesini çıkarıp hayvanın semerinin üstüne koymuş, çalıların arkasına dolanmış.

Bunu gören biri cüppeyi alıp yürüyeceği sırada eşek anırmaya başlamış. Hoca da öfkeyle çalıların arkasından

“İster bağır, ister çağır. Faydası yok, şimdi kesemem!” diye bağırınca adam korkup cüppeyi bıraktığı gibi kaçmış.

ÖBÜR YANDA DA YERDEYDİM

Bir gün Nasrettin Hoca eşeğine binerken ayağını basacak yüksekçe bir yer bulamayınca, hayvanın üstüne sıçrayarak çıkmak istemiş. Ama fazla sıçramış olmalı ki dengesini tutturamayıp öbür yana düşüvermiş. Çevredeki çocuklar kıkır kıkır gülmeye başlamışlar.

“Ne gülüyorsunuz, uşaklar?” demiş Hoca. “Öbür yanda da yerdeydim, bu yanda da işte yerdeyim!”

YÜKÜNÜN YARISINI BEN ALDIM

Bir gün Nasrettin Hoca eşeğinin taşıdığı yükün fazla geldiğini görünce, yarısını kendi sırtına almış. Sonra da hayvanın iyice rahatladığını görünce

“Yükünün yarısını aldım, şuna bari ben bineyim,” demiş.

Binmiş, ama eşek bu kez büsbütün zorlanır olmuş.

Hoca ellerini iki yana açmış

“Ey hayvan!” demiş. “Yükünün yarısını aldım, sen gene yürümezsın!”

BUNA BINMEDEN DE YERDEYDİM

Bir gün Nasrettin Hoca eşeğine semerini vurmada, çıplak binmiş. Ayaklarının yere bastığını görünce

“Ben buna binmeden de yerdeydim, şimdi de yerdeyim,” demiş.

SEN ÖLÜNCEYE DEK BU HUyla KALIRSIN

Bir gün Nasrettin Hoca dağda odun kesmeye gitmiş. Eşegi ekmek yemekten pek hoşlanırmış. Hoca odun kesmeye dalmışken hayvan onun öğleyin yemek için getirip bir kenara koyduğu ekmeği katığı mideye indirmiş.

Hoca durumu görünce

“Ey eşek!” demiş. “Ben dayanırım akşam eve gidene kadar. Ama sen ölünceye dek bu huyla kalırsın!”

BENİM EŞEĞİM OKUMA BİLİR

Bir gün Nasrettin Hoca eşeğini yitirmiş. Bakmış adamın biri hayvanı önüne katmış gidiyor.

“Arkadaş! Bu benim eşeğim,” diye önünü kesmiş.

“Nerden belli senin eşeğin olduğu? Vermem!” demiş adam. Senindi, benimdi derken, Kadı’nın karşısına bulmuşlar kendilerini.

Hoca eşeğini istemiş.

Adam

“Eşek benimdir! Vermem!” demiş.

Kadı sormuş

“Eşek kimin elindedir?”

“Benim elimdedir.”

Kadı bu kez Hoca’ya dönmüş

“Eşeğin bir nişanı var mı? Senin olduğunu nerden bilelim?”

Hoca

“Benim eşeğim okuma bilir,” demiş. “Önüne kitap koyarız, okuyamazsa benim değildir.”

Kadı öneriyi uygun bulmuş. Eşeğin önüne bir kitap konmuş, hep birlikte uzaktan izlemeye koyulmuşlar.

Eşek önündeki kitabın sayfalarını diliyle tek tek açıp aralarına baktıktan sonra anırmaya başlamış.

Meğer Hoca bu oyundan pek hoşlanırmış. Bir kitabın sayfaları arasına arpa koyar, eşek de diliyle sayfaları çevirip aradaki arpaları yermiş. Hayvan önünde kitabı görünce yine öyle sanmış. Ama bakmış arpa yok. Anırması arpa bulamamanın öfkesindenmiş.

Hoca

“Gördünüz mü, bakın,” demiş, “kitabı okuyup bitirdi, duasına bile geçti!”

Kadı bunun üzerine eşeği Hoca’ya vermiş.

AVRADINA SÖVERLER

Bir gün Nasrettin Hoca'nın bir komşusu gelip eşeğini istemiş.

Hoca

“Dur! Gidip eşeğe bir danışayım!” diyerek içeri girmiş.

Az sonra gelmiş

“Kardeşim! Bizim eşek razı olmadı. Dedi ki Sakın beni verme. Verirsen hem benim kulağıma vururlar, hem de senin avradına söverler.”

BUNUNLA HELVA ALIP YİYİN

Bir gün Nasrettin Hoca uzak bir yoldan gelirken eşeğine uzun süre su içirememiş. Bir gölün kıyısına geldikleri sırada suyu gören hayvan Hoca'nın elinden kurtulduğu gibi göle doğru koşmaya başlamış. Gölün kıyısı da bayağı sarp kayalıkmiş. Tam kenara ulaşıp aşağı düşeceği sırada, göldeki kurbağa seslerinden ürken eşek bir duralamış, arkasından koşan Hoca da hemen yularına yapışmış.

“Aferin göl kuşları!” diyerek göle birkaç akçe atmış. “Haydi gidin, bununla helva alıp yiyin!”

EŞEK DURDU BEN DE İNDİM

Bir gün Nasrettin Hoca eşeğiyle çarşıdan geçiyormuş. Eşek düzgün ilerlerken birdenbire duru vermiş.

Boş bulunan Hoca'nın hayvanın başının üstünden yere yuvarlanmasıyla, bir şey olmamış gibi doğrulması bir olmuş.

Buna karşın çarşıdakilerin çevresine toplanıp gülüşüklerini görünce de terslenmiş

“Ne gülüyorsunuz? Eşek durdu, ben de indim...”

GENE ANANA BİR EŞEKLİK ETMİŞSİN

Bir gün Nasrettin Hoca'nın eşiği ölmüş.

Karısı

“Hoca! Biz eşeksiz yapamayız! Haydi git pazardan bir eşek al!” diyerek eline altı kuruş vermiş.

Hoca gidip pazardan aldığı yeni eşiğinin yuları elinde, ölen eski eşiğiyle yaşadığı olayları düşünerek dalgın dalgın eve dönerken, yoldan geçen iki külhanbeyi onun bu kendi dünyasına kapanık halinden yararlanmayı tasarlamışlar.

Biri usulca hayvanın boynundaki yuları çıkarıp kendi boynuna geçirmiş, öbürü de eşiği önüne kattığı gibi doğru pazara geri götürmüş. Kaça satarsa parasını aralarında paylaşacaklarmış.

Hoca evinin önüne gelip de arkasına dönünce, bakmış, eşek yerine boynunda yularla bir adam duruyor karşısında.

Ne diyeceğini şaşırmış

“Suphanallah! Sen kimsin?” diye sormuş.

Adam başlamış anlatmaya

“Efendim! Ben anama büyük bir eşeklik etmişim. Kadıncağız aşırı derecede üzülmüş, ‘Dilerim Allahtan, eşek olasın!’ diye bana ilenmişti. İşte ben o anda eşek oldum. Pazarda gelip siz satın alana kadar da eşek olarak çok çile çektim. Şimdi sizin onurunuzla gene birdenbire insan oluverdim. Yalvarırım, beni bağışlayın! Azat edin!”

Hoca adama acıyıp boynundan yuları çıkarmış, uzun uzun öğüt vermiş, bir daha anasını üzmemesini söyleyerek salıvermiş.

Ertesi gün cebine bir altı kuruş daha koyup pazara gittiğinde ise, bakmış, bir gün önce satın alıp bağışladığı eşek oralar da dolaşiyor.

Hoca hemen gidip hayvanın kulağına eğilmiş

“Gidi köftehor!” demiş. “Daha dün sana o kadar öğüt verdim. Belli ki sözümü dinlemeyip gene anana bir eşeklik etmişsin.”

EL ELİN EŞEĞİNİ BÖYLE ARAR

Bir gün Nasrettin Hoca tarlasına giderken karşısına çıkıp
“Efendi! Subaşı’nın eşeği ortada yok. Biz hepimiz sağa sola dağılıp arayacağız, sen de sizin oralara bakıver,” demişler.

Hoca türkü mani bahçelere girip çıkarak dolaşır, bir yandan da yemişlerin tadına bakarken karşılaştığı bir tanıdığını sormuş

“Hoca! Böyle ne dolaşıyorsun?”

“Subaşının eşeğini arıyorum.”

Adam gülmüş

“Bu ne biçim eşek arayış!”

Hoca da gülmüş

“El elin eşeğini böyle arar!”

SEN Mİ SATACAKSIN YOKSA BEN Mİ

Bir gün Nasrettin Hoca başka bir işe geçmek isteyen bir turşucunun, eşeğini, bütün takım taklavatıyla, çarşıda çok ucuza sattığını görmüş.

Hemen alıp turşuculuğa başlamış.

Eşek alışık olduğu için turşu alan evlerin kapılarına geldikçe durup anırırmış. Bir de kalabalık görünce yapıyormuş bunu. Bir gün pazarda Hoca tam “Turşu!” diye seslenmeye hazırlanırken, eşek ondan önce davranıp gene ortalığı inletmiş.

Büyük bir sabırla bekleyen Hoca, hayvan susunca

“Bak arkadaş!” demiş. “Turşuyu sen mi satacaksın, yoksa ben mi? Önce bu konuda bir anlaşalım!”

ANCAK VARIRIM

Bir gün Nasrettin Hoca yaşlı eşığinin üstünde ağır aksak gidiyormuş.

“Efendi! Nereye?” diye sormuşlar.

“Cuma namazına,” demiş.

“Aman Efendi! Bugün günlerden salı!”

Hoca altındaki eşıği işaret etmiş :

“Bunun yürüyüşüyle ancak varırım!”

HERKES GÖRÜP ANLASIN BENİM NELER ÇEKTIĞIMI

Bir gün Nasrettin Hoca eşığini pazara götürmüş, satması için tellala bırakıp izlemeye başlamış.

Bir müşteri yaşını anlamak için dişine bakmaya kalkınca, eşek elini ısırıvermiş. Adam söve saya çekip gitmiş. Bir başkası kuyruğunu kaldıracak olmuş, ona da bir çifte, herif topallayarak zor kaçmış.

Tellal Hoca’ya sokulmuş

“Efendi! Bu merkebi kimse almaz,” demiş. “Önüne geleni kapıyor, ardına geleni tepiyor.”

Hoca gülmüş

“Zaten ben de onu satmak için getirmediğim. Herkes görüp anlasın benim neler çektiğimi diye getirdim.”

ÖLME EŞEĞİM ÖLME

Bir gün Nasrettin Hoca bakmış eşeği ahırda yattığı yerden hiç kalkmıyor.

Akşehir’de görülmemiş bir kıtlık varmış. Hoca’nın da elinde böyle günlere sakladığı hiçbir şey yokmuş. Kendi boğazından artırıp hayvana kepek alıyormuş.

Nerdeyse nalları dikmek üzere olan sevgili eşeğinin koca kulaklarından birini iki elinin arasına alıp içine en tatlı sesiyle

“Ölme, eşeğim, ölme!” diye fısıldamış. “Yaz gelsin, yoncalar bitsin, ben de yerim, sen de yersin!”

TAM ALIŞIYORDU

Bir kış Nasrettin Hoca çok züğürtlemiş. Eşegin arpa giderini biraz azaltsam olur mu diye düşünmeye başlamış.

Bir süre her zaman verdiğinden bir avuç daha az vermiş. Bakmış eşekte bir değişiklik yok.

Bir avuç daha eksiltmiş. Eşek gene o eşek.

Böyle böyle arpayı yarıya kadar indirmiş. Hayvan biraz durgunlaşmışsa da, başka bir terslik olmamış.

Bir iki ay sonra kutu yarıdan da aşağı inince eşegin durgunluğu mahzunluğa dönüşmüş. Sürekli yatmak istiyor, samanı bile az yiyormuş.

Sonunda arpa bir avuca inmiş.

“Tamam, başardım!” diye sevinen Hoca bir sabah ahıra girmiş ki eşek sizlere ömür.

“Hay Allah!” demiş. “Hayvan tam alışıyordu, ecel izin vermedi...”

VER BAKALIM ON GÜNLÜK YÖVMİYEMİ

Bir gün Nasrettin Hoca pazarda aldıklarını bir hamalın küfesine yüklemiş. Hoca önde, hamal arkada eve yollanmışlar.

Ama evin kapısına geldiğinde Hoca dönüp arkasına bakmış ki hamal ortada yok. Her yeri aramış, aynı yoldan pazara kadar gidip gelmiş, hiçbir yerde yok...

On gün kadar sonra Hoca dostlarıyla gezerken, aralarından biri heyecanla

“İşte senin aradığın hamal!” diye fısıldamış.

Hoca adamı görünce ortadan yok olmuş.

Tekrar bir araya geldiklerinde dostları

“Hoca! Hamalı gördüğün halde niye yakalamadın da ortadan yok oldun?” diye sormuşlar.

“Ben bu hamalı yitireli on gün oldu,” demiş Hoca. “Adam : ‘On gündür senin yükünü taşıyorum, haydi ver bakalım on günlük yövmiyemi,’ dese, ben ne yapardım?”

KUYRUK BULUNUR

Bir gün Nasrettin Hoca eşeğini satmak için pazara götürmüş. Yağmur ertesi ıslak pis bir günmüş. Hayvanın kuyruğu nasıl olduysa yolda çamura bulaşmış. Yıkayacak bir çeşme de yok. Hoca kuyruğu kökünden kesivermiş.

Pazarda tellal eşeği satmaya çalışırken, adamın birinin, “Kuyruksuz olmasa ben bunu alırdım,” dediğini duyan Hoca kenardan seslenmiş :

“Arkadaş, almaya gönlün varsa, hiç durma al, kuyruk bulunur, onun kuyruğu sırtındaki torbanın içindedir.”

PARAYI VEREN DÜDÜĞÜ ÇALAR

Bir gün Nasrettin Hoca eşeğine binmiş kente giderken çocuklar yolunu kesip nereye gittiğini sormuşlar.

“Pazara,” demiş Hoca.

Bunun üzerine çocuklar bağrıışarak kendilerine pazardan düdük getirmesini istemişler

“Hoca! Bana pazardan bir düdük al!”

“Bana da...”

“Bana da...”

Ama içlerinden yalnız biri Hoca’ya düdük alması için para vermiş.

Dönüşte Hoca’yla eşeğini ta karşıdan gören çocuklar hemen koşup çevresini sarmışlar

“Hoca! Düdüklerimizi getirdin mi?”

Hoca cebinden bir tek düdük çıkarıp parayı veren çocuğa uzatırken, ötekilere

“Kısura bakmayın, çocuklar,” demiş. “Parayı veren düdüğü çalar!”

BİR PUL EKSİK VERİRSİNİZ

Bir gün Nasrettin Hoca dere kıyısında karşıya geçmek isteyen körlerle karşılaşmış.

“Hoca! Gel bir iyilik et, bizi karşı kıyıya geçir, sana adam başına birer pul verelim,” demişler.

Hoca işin ucunda para olduğunu görünce, suya girmeyi göze almış.

“Şimdi birbirinizin kuşağına sıkıca yapışın, ha,” demiş.

Önlerine geçip başlamış suyun içinde ilerlemeye. Tam dere-
nin ortasında en arkadaki körün ayağı kaymış.

“Hoca! Bir arkadaş suya düştü, boğulacak,” diye seslenmişler.

“Sakın kemerleri bırakmayın,” demiş Hoca, “yürüyün ar-
dım sıra. Olmazsa hesaptan bir pul düşeriz.”

KÜPTE YATTIKTAN SONRA

Bir gün Nasrettin Hoca'nın yolu bilmediği bir ile düşmüş. Bakmış her evin tepesinde bir bayrak.

“Nedir bu bayraklar?” diye sormuş.

“Burada böyledir,” demişler, “Kimin evinde bir küp altın varsa, damına bayrak diker.

Hoca orada bir süre kalacakmış. Hemen çarşıdan bir küp alıp içine çakıl taşı doldurduktan sonra oturduğu evin damına bayrağı dikmiş.

Meğer bayramlarda evden eve dolaşılırken küplere karşı oturulup yarenlik edilirmiş. Hoca'ya gelenler bakmışlar küpünün içi altın yerine çakıl taşı dolu.

“Hey Hoca! Bu nasıl şey! Bunlar altın değil, çakıl taşı!”

“Küpte yattıktan sonra,” demiş Hoca, “taş olmuş, altın olmuş, ne fark eder!”

ORTAKLIKTAN KURTULACAĞIM

Bir gün Nasrettin Hoca birisiyle yarı yarıya ortak olduğu bir evdeki hissesini satışı çıkarmış.

Tellal

“Hoca! Bugünlerde işler iyi değil. Niye böyle hisseni bir acele satmak istiyorsun?” diye sormuş.

Hoca

“Ben ortak mal hiç sevmem,” demiş. “On yıldır adama yalvarıyordum hisseni bana sat diye. Sonunda zor bela gönlünü yapabildim. Elime geçen parayla onun hissesini alıp ortaklıktan kurtulacağım.”

DEVENİN BAŞI

Bir gün Nasrettin Hoca karısının eğirdiği ipliği pazara götürmüş. Alıcılar her zaman aralarında anlaşıp piyasanın düşük olduğundan filan söz ederek onun getirdiği iplikleri ucuza kapatırlarmış. Gene öyle yapmışlar. Aldığı para bu kez öncekilerden de az olmuş.

İyice öfkelenen, kendisine kazık atanlara iyi bir oyun oynamaya karar veren Hoca, gidip çöplükten kocaman bir deve kafatası bulmuş. Eve getirip karısının eğirdiği yünleri onun üstüne sarmaya başlamış. Bir süre sonra bayağı iri bir yumak olmuş.

Hocayı elinde iri bir yumakla çarşıya gelirken gören alıcılar, çevresine toplanmışlar. Biri gene arkadaşlarıyla anlaşıp çok az bir fiyat önermiş. Hoca kafasından hesaplamış, darası çıkınca ipliğin değeri tamam.

“Oldu!” demiş. “Say parayı!”

Alıcı bir yandan sevinirken, bir yandan da yumağın çok ucuza bırakılmasından kuşkulananarak

“Efendi!” demiş. “Sizin evden bu kadar büyük yumak gelmezdi. Bunu nerden buldun? Sakın içinde başka bir şey olmasın!”

Hoca gülümseyerek

“Devenin başı!” demiş. “Başka ne olacak?”

Parayı alıp evine yollanmış.

Ertesi gün alıcı Hoca’nın kapısına dayanmış.

“Efendi! Sana yakışır mı? Beni aldattın!”

Hoca büyük bir ağırbaşlılıkla

“Yoo!” demiş. “Aldatma filan yok! Yumağın içinde başka bir şey olup olmadığını sordun. Ben de devenin başı var, başka ne olacak dedim. Sen de biliyorsun ki aldığın iplik verdiğin parayı karşılıyor. Zarar filan etmedin! Yalnız bu kez beni kazıklayamadın! Arada bir olur böyle şeyler...”

ALLAH'A OLAN BORCUNU

Bir gün Nasrettin Hoca pazarda zeytin satıyormuş. Kadının biri gelip kendini tanıtarak

“Veresiye verir misin?” diye sormuş.

Hoca

“Bu öyle veresiyelik mallardan değil,” demiş. “Sen hele zeytini bir tat da, sonra konuşalım.”

Kadın zeytini tatmaya yanaşmamış

“Veresiye verirsen alırım.”

Hoca bir zeytin tanesi uzatarak

“Niye tatmıyorsun?” demiş. “Tadarsan ille al diye boğazına sarılacak değilim a!”

Kadın açıklamış

“Niyetliyim. Beş yıl önce Ramazan’da hastalanıp bir hafta oruç tutamamıştım. Şu kısa kış günlerinde borcumu eda ediyorum.”

Hoca

“Hanım!” demiş. “Ben sana veresiye mal veremem. Allah’a olan borcunu bunca yıl geciktirmişsin, kula olan borcunu kim bilir ne zaman ödersin?”

DOSTLAR ALIŞVERİŞTE GÖRSÜN

Bir gün Nasrettin Hoca, pazarda, dokuzunu bir akçeye aldığı yumurtaların onunu bir akçeye satmaya başlamış.

“Hoca! Böyle ticaret olur mu? Zarar ediyorsun!” demişler.

“Zararın da yararı vardır! Dostlar alışverişte görsün!” demiş.

BAKARSIN BİR ŞEYLER BULUR DA

Bir gece Nasrettin Hoca ile karısı yatarlarken bir tıkırtı duymuşlar. Kadın, “Hoca! Eve hırsız girdi galiba!” diye telaşlanmış. “Aman ses etme, karı,” demiş Hoca, “bakarsın bir şeyler bulur da, elinden alırsız...”

KALANI BİZE YETER

Bir gün Nasrettin Hoca’ya seslenmişler

“Evine hırsız girdi. Koş, yakala!”

Hoca

“Bırakın,” demiş, “götürebildiği kadar götürsün, kalanı bize yeter.”

BU SIRIĞIN TEPESİNE NASIL SIÇMIŞ

Bir gün Nasrettin Hoca’nın köyünde bir kargaşa çıkmış. Halk dağlara, ormanlara kaçışmış. Hoca da kaçacakmış, ama biriktirdiği beş yüz akçesi varmış, onu nereye koyacağını bir türlü bilememiş. Sonunda parayı bir beze sarıp uzun bir sırıgın ucuna bağlamış, sırıgı da evinin önündeki çayıra dikmiş. Burada para olduğu kimsenin aklına gelmez diye çıkıp gitmiş.

Meğer bu işi yaparken onu görenler olmuş. Hoca gidince hemen parayı almış, bezin içine de sığır pisliği doldurmuşlar.

Ortalık yatışıp Hoca geri gelince, bakmış sırıgın ucunda para yok, bezin içi sığır pisliği dolu.

“Akçelerin gittiğine o kadar yanmam da,” demiş, “bu memleketin sığırı nasıl bir sığırmış ki dört ayağıyla şu sırığa tırmanıp ta ucundaki bezin içine pislemiş, ona şaşarım.”

SEN OLACAKLARI OĞLAKLA BANA SOR

Bir gece Nasrettin Hoca evde ayak sesleri işitmiş. Susup dikkatle dinlemeye başlamış. Sofada iki hırsızın dolaştığı anlaşılıyormuş. Tam o sırada Hoca'nın oğlağı melemiş.

Hırsızlardan biri

“Doğru dürüst bir şey yok,” demiş. “Bari şu oğlağı kesip yiyelim. Hoca'yı da uykusunda bastırıp öldürelim. Karısını kaçı-
rıp bir âlem yapalım.”

Bunu duyan Hoca öksürmüştü, birtakım gürültüler yapmış. Hırsızlar ürküp kaçmışlar.

Karısı

“Ne o?” demiş. “Bakıyorum çok korktun!”

Hoca yorganı başına çekmiş :

“Öyle ya! Sana göre hava hoş! Sen olacıkları oğlakla bana sor!”

SİZİN EVE TAŞINMIYOR MUYUZ

Bir gece Nasrettin Hoca'nın evine hırsız girmiş. Evde ne var ne yoksa hepsini bir çuvala doldurup sırtına vurarak yola koyulmuş. Hoca da yorganına sarınıp adamın ardına takılmış.

Arkasından birinin geldiğini sezen hırsız dönüp Hoca'yı görünce şaşırmış

“Sen nereye gidiyorsun?”

Hoca şaşkın şaşkın bakmış

“Sizin eve taşınmıyor muyuz?”

ONUN SESİ YARIN ÇIKAR

Bir gece Nasrettin Hoca ile mollası İmad mescitten dönerlerken, birkaç hırsız yolları üstündeki bir evin kapı kilidini törpülüyorlarmış.

İmad karanlıkta birkaç kişinin böyle “hırş hırş” diye bir ses çıkararak ne yaptıklarını anlayamamış.

“Efendi! Bunlar ne yapıyorlar?” diye sormuş.

“Çalgı çalıyorlar!”

“İyi ama niye sesi çıkmıyor?”

Hoca gülümseyerek

“Onun sesi yarın çıkar,” demiş.

HIRSIZIN HİÇ SUÇU YOK MU

Bir gece Nasrettin Hoca’nın ahırına girip eşeğini çalmışlar.

Ertesi gün çarşıda önüne gelene yana yakıla bu olayı anlatarak dolaşan Hoca’nın çok üzüldüğünü görenler birtakım öğütlerde bulunmaya başlamışlar

“İyi ama, Hoca Efendi, ahırın kapısına şöyle sağlam bir kilit asman gerekmez miydi?”

“En başta kapıyı sağlam yapmalıydın. Dokunsan kilidiyle birlikte parçalanacak çingene tahtasından kapı neye yarar?”

“İnsan bahçesinin duvarını biraz yüksekçe ördürmez mi?”

“A Hoca! Uyuyor muydun, yoksa ölmüş müydün? Adam koca hayvanı cebine koyup gitmedi ya!”

“Her şeyden önce malına göz kulak olmayı bileceksin!”

Hoca dinlemiş, dinlemiş, sonra

“Efendiler, ağalar! Pek doğru söylüyorsunuz,” demiş. “Eşeği geri getirmeseler de hepsi doğru sözler. Ama bütün kabahat bende mi? Hırsızın hiç suçu yok mu?”

HIRSIZ EVİN SAHİBİ

Bir gece Nasrettin Hoca'nın evine hırsız girmiş. Gürültü olmasın diye pabuçlarını çıkarıp pencerenin yanına bırakmış.

Yükte hafif pahada ağır bir şeyler arıyormuş.

Hoca hırsız duymuş, gürültü edeyim de kaçıp gitsin derken adamın pabuçlarını görünce önce onları alıp saklamış, sonra gürültü etmiş.

Korkan hırsız doğru pencereye koşmuş, pabuçlarını bulamayıp kendini yalın ayak sokağa atar atmaz da, arkasından Hoca yaygarayı basmış

“Hırsız var! Komşular! Soyulduk! Yakalayın!”

Bütün mahalle halkı sokağa dökülüp hırsızı yakalamışlar.

“Doğru karakola!”

“Çıkar bakalım aldıklarını!”

O sırada Hoca da gelmiş arkalarından.

“Hırsız bu mu?” diye sormuşlar.

Hoca kafa sallamış

“Bu!”

“Ne hırsız!” dermiş adam. “Ben eve girenim! Hırsız ev sahibi!”

YORGAN GİTTİ KAVGA BİTTİ

Bir kış gecesi Nasrettin Hoca kapısının önünden gelen kavga sesleri işitmiş. Gidip şunların arasını bulayım diye düşünererek yorganına sarınıp dışarı çıkmış.

Hoca'nın geldiğini görünce kavga edenlerden biri onun sırtındaki yorganı kaptığı gibi kaçmaya başlamış, “Hey, ne oluyor, nereye?” derken öbürü de ortadan yok oluvermiş.

Üşüyerek içeri giren Hoca, karısı adamların niye kavga ettiklerini, ne istediklerini sorunca şöyle demiş

“Kavga meğer bizim yorgan içinmiş, karı. Yorgan gitti, kavga bitti...”

CEHENNEMİN DİBİNDEN

Bir gün Nasrettin Hoca canı sıkkın, üzgün yolda giderken karşısına bir kadın çıkıp sormuş

“Hoca! Nerden gelirsin?”

“Cehennemin dibinden!”

Kadın ağlamaya başlamış

“Benim oğlanı orada gördün mü?”

“Görmez miyim!” demiş Hoca. “Borçlanmış. Cennet kapısında bakla satıyordu.”

“Borcu çok muymuş?”

“Tam bin akçe,” demiş Hoca.

Kadın meğer varlıklı birinin karısıymış, kocası da evde yokmuş.

“Aman Hoca! Ne zaman geri döneceksin?” diye sormuş.

“Şimdi dönüyorum!”

Kadın bir koşu eve gidip gelmiş.

“Hoca! İşte bin akçe ile bir kat çamaşır!” demiş. “Ne olur, bunları oğluma götürürler!”

Hoca para ile çamaşırları almış

“Tamam, götürürüm!”

Kadın sevinerek eve dönmüş, bakmış kocası bekliyor.

“Oğlumdan haber aldım. Cehennemde borçlanmış. Bin akçe gönderdim,” demiş.

Adam kükremiş

“Kiminle?”

“Hoca’yla.”

“Hani? Nerde? Ne yana gitti?”

Hoca bakmış arkasından dört nala bir atlı geliyor. Hemen oracıktaki bir değirmene girmiş.

Değirmenciye atlıyı göstererek

“Şu gelen çavuşu gördün mü? Seni asmaya geliyor!” demiş.

“Eyvah! Şimdi ben ne yapayım?”

Hoca

“Hiç korkma!” demiş. “Giysilerini bana ver. Sen de benim kileri giyip şu ağacın ta en tepesine çık!”

Dediği gibi yapmışlar.

Adam gelip bakmış, değirmende değirmenciden başka kimse yok. Hoca gözleriyle çaktırmadan ağacı işaret etmiş.

Adam değirmenciği Hoca'nın cüppesi, sarığıyla ağacın ta tepesinde görünce, hemen üstündekileri çıkarıp atının eyerine koymuş, ağaca tırmanmaya başlamış.

Aşağıda Hoca bu kez değirmencinin giysilerini bir yana bırakıp adamınkileri giymiş. Atın üstünde yola koyulurken de ağaca doğru seslenmiş :

“Hey Ağa! Sana benzemiş miyim?”

Ağacın yarısına kadar tırmanmış olan adam, nasıl bir oyuna geldiğini anlayınca, aşağı inip yarı çıplak, yalınayak yürüyerek evine dönmüş.

Kapıda bekleyen karısına

“Hoca'yı yakaladım,” demiş. “Hepsi doğruymuş. Ben de atı, giysilerimi filan oğlana gönderdim.”

HERİFİN YALANINI YÜZÜNE VURALIM

Bir gün Nasrettin Hoca bir dana çalmış. Hayvanı kesip ailece bir güzel yemişler. Derisini de bir köşeye saklamışlar.

Dana sahibi ise başlamış ortalarda dolaşıp yakınmaya

“Ey Müslümanlar! Bir öküzümü aldılar! Koca öküz gitti! Ben yandım, öldüm, bittim!”

Hoca adamın küçücük danayı koca öküz yapmasına pek öfkelenmiş

“Karı! abuk çıkar şu dananın derisini de,” demiş, “herifin yalanını yüzüne vuralım!”

KAZAN SİZLERE ÖMÜR

Bir gün Nasrettin Hoca komşusunun kazanını ödünç almış. İşini görüp geri götürürken de içine bir tencere koymuş.

Komşusu sormuş

“Hoca! Bu nedir?”

“Yavrusu!” demiş Hoca. “Kazanınız doğurdu.”

Adam hiç sesini çıkarmadan kazanla birlikte tencereyi de alıp koymuş içeri.

Bir süre sonra Hoca gene komşusunun kazanını ödünç almış. Ama üstünden epeyce zaman geçtiği halde, kazan bir türlü geri gelmezmiş.

Bir gün komşusu

“Hoca! Bizim kazan ne oldu? Niye geri getirmezsın?” diye soracak olmuş.

Hoca üzgün

“Hiç sorma komşu,” demiş. “Kazan sizlere ömür.”

“Aman Hoca! Hiç kazan ölür mü?”

Hoca adamın yüzüne hayretle bakmış

“Doğurduğuna inanıyorsun da, öldüğüne mi inanmıyorsun!”

SENDEKİ BAŞKA

Bir gün Nasrettin Hoca yolda giderken rastladığı, kendisine borçlu olup epeydir ortalarda görünmeyen bir adamın yakasına sımsıkı yapışmış

“Hep benden kaçıp duruyorsun! Ver artık şu hakkımı!”

Ezilip büzülen borçluya acıyan biri onu Hoca’nın elinden kurtarmak için

“Hoca, gel! Senin hakkın onda değil, bendedir!” diyecek olmuş.

“Sendeki başka!” demiş Hoca. “O dursun! Benim ayrıca bundan da alacağım var!”

DEVE TOHUMU

Bir gün Nasrettin Hoca ekin ekerken iki kişi gelip sormuş
“Hoca! Ne ekersin?”

“Deve tohumu,” demiş Hoca.

Üstünden zaman geçmiş, bir gün Hoca bakmış tarlasında
develer otluyor. Hepsini önüne kattığı gibi evin yolunu tutmuş.
Kervan sahibi develerini toparlamaya gelip de ortadan yok ol-
duklarını görünce sora soruştura Hoca’nın kapısına dayanmış.

“Bre! Sen ne söylüyorsun?” demiş Hoca kervan sahibine.
“O develer benim tarlama kendi elimle ektiğim tohumların
ürünü. Sana verir miyim!”

Senindi benimdi, sonunda Kadı’ya başvurmuşlar.

Kervan sahibi

“Develer benimdir,” diyormuş.

Hoca da

“Tarlama deve tohumu ektiğimi herkes gördü,” diyormuş.

“Peki, öyleyse tanık getir,” demiş Kadı.

Hoca.ekin ekerken kendisine ne ektiğini soran iki kişiyi bu-
lup getirmiş.

Adamlar

“Biz buna ne ektiğini sorduğumuzda, deve tohumu diye ya-
nıtladı,” demişler.

Böylece develer Hoca’nın olmuş.

UYKUM KAÇTI DA ONU ARIYORUM

Bir gece Nasrettin Hoca sokakta geziniyormuş.

Memleketin Subaşısı kol gezerken onunla karşılaşınca

“Efendi! Gece yarısı sokakta ne arıyorsun?” diye sormuş.

Hoca

“Uykum kaçtı da onu arıyorum!” demiş.

BURDA DEĞİLDİR

Bir gün Nasrettin Hoca eve gelmiş, bakmış karısı ateşin üstünde büyük bir tencere kaynatıyor. Bizim karı ölmüşlerinin canı için aş pişiriyor olmalı diye düşünmüş. Hemen koşup camiden çıkmakta olan tanışlarına haber vermiş

“Evde ölmüşlerin canı için aş pişiyor. Buyrun, birlikte yiye-
lim.”

Eve varmışlar. Hoca konukları kapıda bırakıp içeri girmiş

“Siz hele bir bekleyin, yemek olduysa ben sizi çağırırım.”

Meğer karısı tencerede yemek pişirmiyor, iplik boyuyor-
muş. Hoca bunu görünce köşeye oturup başlamış düşünmeye.

Az sonra kapı vurulmuş

“Hoca ne oldu?”

Yanıt yok.

“Hoca nerdesin?”

Yanıt yok.

Dışardakiler bu kez karısına seslenmişler

“Hoca burda mıdır?”

İçerden Hoca’nın sesi gelmiş

“Burda değildir.”

“Hoca sen değil misin? Niçin yalan söylersin?”

Hoca kızmış

“Evde aş vardır dediğimde inandınız da, şimdi burda de-
ğildir dediğimde niye inanmazsınız!”

VADE NE KADAR İSTERSEN VEREYİM

Bir gün Nasrettin Hoca’dan bir dostu gelip az bir vadeyle
birkaç akçe borç istemiş.

“Vallahi, birader!” demiş Hoca. “Durumum yok, para ve-
remem. Ama, dostumsun, vade ne kadar istersen vereyim.”

SENİN GİBİ AHMAK

Bir gün Nasrettin Hoca küçük bir çocuğun sokakta bulduğu bir altın parayla oynadığını görmüş.

“Gel oğul!” demiş. “Ben sana bir akçe vereyim, sen de bulduğun o kızılımsı şeyi bana ver.”

Oğlan gülmüş

“Ben akçe filan istemem. Sen şöyle bir kere eşek gibi anır, bunu sana vereyim.”

Hoca sevinerek hemen başlamış eşek gibi anırmaya.

Oğlan bunun üzerine

“Be adam!” demiş. “Senin gibi ahmak bile bunun altın olduğunu bilir de, benim gibi zamane çocuğu bilmez mi?”

YERDEKİ TAŞI SIRTIMDA NASIL TAŞIYAYIM

Bir gün Nasrettin Hoca köy halkını kimsenin kaldıramayacağı belki bin kantar ağırlığında bir taşın yanına toplamış.

“Ben bu taşı sırtımda taşıyım,” demiş.

“Hoca! Bu taşı hiç kimse sırtında taşıyamaz! Yüz kişi gelse yerinden bile kıpırdatamaz!” demişler.

“Ben bir dua edeyim, sonra nasıl taşıyacağımı görün! Ama önce söyleyin bakalım Taşırsam ne vereceksiniz?”

“Hepimiz gücümüze göre birkaç akçe veririz,” demişler.

“Verin hele, görelim ne kadar?”

Toplanan parayı Hoca götürüp güvenli bir yere koymuş, duasını etmiş, sonra gidip taşın yanında bir dizini yere koymuş, başını öne eğip sırtını kabartmış.

Herkes bekliyormuş taşı kaldıracak diye, ama Hoca öylece duruyormuş.

Sonunda seslenmişler

“Hoca! Ne oldu? Ne bekliyorsun?”

“Taşı kaldırıp sırtıma koymanızı bekliyorum,” demiş Hoca. “Yerdeki taşı sırtımda nasıl taşıyayım!”

DEVE BİLE AVLAR

Bir gün Nasrettin Hoca ile öğrencisi İmad ava gitmişler. Hoca'nın kolunda bir doğan varmış. Doğanı salıvermişler. Doğan gidip bir öküzün üstüne konmuş.

Hoca hemen öküzün boynuna bir ip geçirmiş, eve getirip ahıra bağlamış.

Arkalarından öküzün sahibi çıkagelmiş

“Hey Hoca! Bu benim öküzüm! Niye ahırına bağladın?”

Hoca adamı terslemiş :

“Kafasızlık etme! Onu avda benim doğanım yakaladı!”

Sonunda Kadı'ya başvurmuşlar.

Kadı gülmüş

“Hey Hoca! Doğan öküz mü avlar?”

“Deve bile avlar!” demiş Hoca. “Nedir bu pintilik!”

ACEMİ BÜLBÜL BU KADAR ÖTER

Bir gün Nasrettin Hoca bir bahçeye dalıp zerdali ağacına çıkmış. Tam zerdalileri gövdeye indirirken bahçıvan gelmiş.

“Ne yapıyorsun burda?”

Hoca

“Görmüyor musun?” demiş. “Ben bülbülüm! Zerdali ağacına kondum ötmek için!”

Bahçıvan gülmüş

“Haydi öt bakalım öyleyse!”

Hoca çaresiz başlamış bülbül gibi ötmeye.

Bahçıvan onu susturup

“Bülbül böyle mi öter?” demiş.

Hoca boynunu bükmüş

“Acemi bülbül bu kadar öter...”

BU BİR KOCAMIŞ BÜLBÜLDÜR

Bir gün Nasrettin Hoca'ya birkaç kentli adam gelip dağda gördükleri bir kirpiyi dilleri döndüğünce anlatarak

“Hoca! Sen bilirsin, bu hayvana ne derler?” diye sormuşlar.

Yapılan tanımlamadan pek bir şey çıkaramamış olsa da, bilemediğini söylemeyi bilgeliğine yediremeyen Hoca

“Bana bir gece izin verin,” demiş, “hele bir kitaplara bakayım, yarın size söylerim.”

Ertesi sabah adamlar gene gelince Hoca sonucu bildirmiş

“İncelemelerime göre, bu bir kocamış bülbüldür.”

BEN YAPACAĞIMI BİLİRİM

Bir gün Nasrettin Hoca konuk gittiği bir köyde heybesini yitirmiş.

“Köylüler!” demiş. “Ya heybemi bulursunuz, ya ben yapacağımı bilirim.”

Hatırı sayılır bir insan olan Hoca'nın bu çıkışı karşısında köylüler telaşa kapılarak heybeyi arayıp bulmuş, getirip özür dilemişler.

Hoca köyden ayrılırken yolcu etmeye gelenlerden biri merakından sormuş

“Kuzum Hoca Efendi! Heybeyi bulamasaydık ne yapacaktın?”

Hoca

“Ne yapılır, oğul!” demiş. “Evde eski bir kilim var, onu kesip biçip heybe yapacaktım.”

HANI O KADAR DA DEĞİL

Bir gün Nasrettin Hoca değirmene buğday götürmüş. Öğütürmek için sıra beklerken çevrede kimsenin olmadığını görünce başka çuvallardan birer avuç alıp kendi çuvalına koymaya başlamış.

Dalmış işiyle uğraşan değirmenci bir ara arkasına dönecek olmuş ki Hoca'nın avucu buğday dolu.

“Hey! Ne yapıyorsun sen?” diye çıkışmış.

Hoca boynunu bükerek

“Ben budala bir adamım!” demiş. “Ne yaptığımı biliyor muyum!”

Değirmenci bayağı öfkelenmiş

“Budala isen niye kendi çuvalındaki buğdayları başkasının çuvalına doldurmuyorsun?”

Hoca gülümseyerek

“Budalayız dedikse de,” demiş. “Hani o kadar da değil...”

BENİM DEĞİL KARIMINDIR

Bir gün Nasrettin Hoca tavuk kızartması yerken adamın biri gelip

“Efendi! İmrendim, biraz da bana ver!” demiş.

Hoca şöyle bir bakmış adama

“Vallahi, arkadaş, veremem! Çünkü bu tavuk kızartması benim değil, karımındır!”

“İşte sen yiyorsun ya!” demiş adam.

“Başka ne yapayım yani! Karım bana ye diye verdi!”

BULUN RÜZGÂRINIZI SAVURUN HARMANINIZI

Bir yıl Nasrettin Hoca Ramazan boyunca bir köye imamlık etmiş. Ödeme zamanı gelince köylüler ürünün kıtlığından söz ederek hakkı olan buğdayı vermemeye kalkmışlar.

Hoca kızmış

“Öyleyse ben de size rüzgâr vermem,” demiş. “Bulun rüzgârınızı, savurun harmanınızı.”

Harman yerine poyrazdan bakan tepeye gidip bir hasır germiş. O günlerde de zaten rüzgâr esmiyormuş.

Derken gökyüzünde birkaç parça kara bulut da görününce köylülerden bazılarını bayağı bir korku almış. Böyle şeylere inanacak kadar imanlı olanlar, “Rüzgârımızı kesti, bir de yağmur yağdırırsa ne yaparız?” diyorlarmış.

Sonunda birkaç köylü Hoca’ya gidip hakkının iki katını vereceklerini söyleyerek rüzgâr istemişler.

Hoca hasırda bir delik açıp

“Bekleyin!” demiş.

Bir iki gün sonra da rüzgârın eseceği tutmuş.

Hoca’ya gelip hakkının iki katını vereceklerini söyleyerek rüzgâr isteyen köylüler

“Hoca sözünde durdu! Rüzgârımızı gönderdi!” diye bir acele harmanlarını savururlarken, bir yandan da olayı köyde herkese ballandıra ballandıra anlatırlarmış.

Sonunda rüzgâr kesildikçe birer ikişer bütün köylüler hasırın başında bekleyen Hoca’ya koşar olmuşlar.

“Aman Hoca! Hakkının iki katını verelim, bize de bir rüzgâr!”

Hoca gelenlerin tarlalarına doğru hasırda bir delik açıp

“Bekleyin!” dermiş.

Bazen gecikse de rüzgârın gelmediği hiç olmamış.

Hoca o yıl köylülerden aldığı buğday hakkını eve eşekle değil, kağı arabasıyla taşıtmış.

BEN DE BİNEMEDİM

Bir gün Nasrettin Hoca herkesin kendi biniciliğini göklere çıkardığı bir toplulukta havaya girip başlamış

“Filan çiftlikteydim. Kâhya bir at getirdi. Huysuz, hırçın, ele avuca sığmaz bir hayvan. Köyün babayiğitlerinden biri binmek istedi; yanma yanaştırmadı. Bir başkası pundunu bulup üstüne atladı; onu da savurup yere vurdu. Bir başkası geldi; o da binemedi. Baktım ki kimse binemeyecek – ben de o zaman gencim – eteklerimi belime doladım, kollarımı sıvadım, hayvanın yelesinden tutup...”

Tam bu son sözcük ağzından çıkarken, adını andığı çiftliğin kâhyası girmiş kapıdan içeri.

Hoca bir yutkunmuş

“Ben de binemedim...” demiş.

TERS BİR ZAMANDA GELİVERDİ

Bir gün Nasrettin Hoca bir İranlı ile konuşurken, adam İran Şahının yüz elli odalı, şöyle geniş, böyle geniş bir sürü sarayı olduğunu falan filan bol keseden atıyormuş.

Hoca da buna karşılık

“Bizim başkentimiz Bursa’da ne saraylar var,” diye başlamış. “Hatta birinin içindeki kaplıcanın boyu beş bin arşın, eni...”

Tam bu sırada Bursalı bir Acem yanlarına gelmiş.

Hoca onun geldiğini görünce sözü

“Eni de elli arşın...” diye bağlamış.

İranlı

“Pes! Bu ne oldu böyle?” demiş. “Eni boyuna uygun düşmedi.”

Hoca gülmüş

“Ben onun enini boyuna uyduracaktım, ama bu Bursalı Acem kardeş yanımıza çok ters bir zamanda geliverdi...”

BEŞ AKÇE İÇİN UTANMIYOR MUSUN

Bir gün Nasrettin Hoca dostlarıyla çarşıda otururken bakkal uzaktan elleriyle birtakım işaretler yapmaya başlamış. “Paranı vermezsen seni dostlarının yanında rezil ederim,” demek istiyormuş. Hoca başını başka yana çevirince adam bu kez o yana gidip gene yapıyormuş aynı işaretleri. O yana bu yana derken, Hoca sonunda dayanamayıp, “Ya Rabbi! Sen sabır ver! Beni bu çirkeften kurtar!” diye dualar etmeye başlayınca yanındakiler de anlamışlar durumu.

Hoca öfkeyle el edip bakkalı yanına çağırmış

“Benim sana kaç akçe borcum var?”

“Elli üç,” demiş bakkal.

“İyi, yarın gel, yirmi sekizini al. Öbür gün gel, yirmisini daha al. Etti mi kırk sekiz? Geriye ne kalır? Topu topu beş akçe. Be terbiyesiz, hayasız herif! Beş akçe için utanmaz mısın, çarşıda pazarda, dostlarımın yanında bana böyle davranmaya? Yazıklar olsun sana!”

Üst perdeden yapılan bu çıkış karşısında bakkal bayağı utanarak kaçar gibi gitmiş.

GÖZÜNÜN İÇİNE SERPECEKSİN

Bir gün Nasrettin Hoca çok parasız kalmış. Küçük paketlere ocaktaki külleri doldurup çarşıya götürerek “Sıçan ilacı!” diye öbür sıçan ilaçlarının yarı fiyatına bir güzel satmış. Bayağı da para kazanmış.

Ertesi gün gene aynı ticareti sürdürürken yanına bir adam sokulup

“Efendi!” demiş. “Dün senin sıçan ilacından alıp her yana yaydım, ama evde sıçanlar gene dört dönüyor.”

“Yok, yaymakla olmaz!” demiş Hoca. “Sıçanı yakalayıp bu ilacı gözünün içine serpeceksin.”

ÇAĞRILMADIĞIMIZ HER DÜĞÜNE

Bir gün Nasrettin Hoca elinde koca bir sopayla sokakta karısını kovalıyormuş

“Yetişir artık ettiklerin! Sana şöyle iyi bir dayak atayım da, sonra sen git beni kime istersen şikâyet et!”

Kadın da yaygarayı basıyormuş

“Amanın Müslümanlar! Bu herif gene çıldırdı! Kurtarın! Bu beni öldürecek!”

Önünden geçtikleri düğün evinden gürültüyü duyan herkes dışarı fırlamış.

Kadını hareme kaçırmışlar, Hoca’yı da düğün sahibi içeri alıp yatıştırıcı sözlerle yumuşatmaya çalışarak sofrada yanına oturtmuş. Bu arada özür dileyerek

“Gençlerle belki sıkılırsınız diye sizi çağırmaya cesaret edemiştik,” demiş. “Her şeye iyi yanından bakmalı. Böylece bu mutlu günümüzde bize onur vermiş oldunuz.”

Hoca bir yandan yemeklerle tanışırken, bir yandan karısıyla kavgasını ballandıra ballandıra anlatarak herkesi gülmekten kırıp geçirmiş.

Sonunda iş baklava tepsisine gelip dayanmış. Kendi önünü iyice bir temizleyip

“Talihli kadınmış! Buraya kapağı attı da canını kurtardı! Yoksa bir elime geçse şöyle kulağından tuttuğum gibi çevirecektim!” diyerek bu işi nasıl yapacağını tepsinin öbür yanını bir dokunuşta önüne çevirerek göstermiş.

Baklavanın her yanının iyi kızartılıp kızartılmadığı denetlendikten sonra kahveler içilirken sofradakilerden biri

“Hoca! Bir daha yapma bunu!” demiş. “Bir yerine bir şey olur. Böyle sokaklarda karısını kovalayacak kadar öfkelenir mi insan?”

“Yok!” demiş Hoca. “Çağrılmadığımız her düğüne zaten aynı dümenle gidilmez...”

İŞİNİ SAĞLAM KAZIĞA BAĞLADIN

Bir gün Nasrettin Hoca pencereden bakarken uzun süredir atlatmakta olduğu bir alacaklısının geldiğini görüp karısına

“Aman karı! Gene geliyor!” demiş. “Ben evde yokum. Sana öğrettiklerimi aynen söyle kapının arkasından, belki bir süre için gelip gitmesinden kurtuluruz.”

Kapı çalınmış. Kadın açmaya inerken, Hoca da adamın ne diyeceğini duymak için, ayaklarının ucuna basarak onu izlemiş.

Kapı aralanınca alacaklı

“Hanım! Herhalde artık sesimden kim olduğumu anlıyorsunuzdur,” demiş. “Bu belki yüzüncü gelişim. İşin ayıbı filan da kalmadı. Şu Hoca’yı çağır da bir konuşalım.”

“Efendi evde değil,” demiş kadın. “Ama belki gelirsiniz diye borcunu nasıl ödeyeceğini bana anlatıp size bildirmemi istedi. Kapımızın önüne bir sıra çalı dikeceğiz. Köyün sürüleri hep buradan geçer. Hayvanlar çalılara sürtündükçe yünleri takılıp kalacak. İşte o yünleri eğirip, büküp, iplik yapıp satacak, parasıyla da borcumuzu ödeyeceğiz. Bizde kimsenin hakkı kalmaz.”

Adam kadının bu sözlerini duyunca elinde olmadan gülme-ye başlamış. Suratsız alacaklısının güldüğünü gören Hoca kapıdan başını uzatıp

“Gidi köftehor seni!” demiş. “İşini sağlam kazığa bağladın, nasıl da gülersin!”

BÖYLE MADRABAZLIKTAN HOŞLANMAM

Bir gün Nasrettin Hoca yabancılarla otururken bir arkadaş gelip

“Efendi! Şu altını bozabilir misin?” diye sormuş.

Hoca doğru dürüst tanımadığı kimselerin yanında, üstünde hiç parası bulunmadığını söylemekten utandığı için, onu başından savmak istemiş

“Şimdi sırası mı yahu?”

“Hele bir kesene el at, varsa...” diye direnmiş arkadaşı.

Hoca

“Ver bakayım altını!” demiş.

Elinde evirip çevirmiş, tartmış. Sonra yüzünü buruşturmuş :

“Ben bu altını bozamam. Eksiktir.”

“Canım Hoca! Sen boz, kaç akçe eksik verirsen ben razıyım. İşimi göreyim!”

Hoca sıkılmış arkadaşının direnmesinden. Altını elinde bir iki daha hoplattıktan sonra, kestirip atmış

“Bu altın çok eksiktir. Kabaca bir hesapladım Bunu bozana senin üste altı buçuk akçe vermek gerekir. Ben böyle madrabazlıktan hoşlanmam.”

İKİ YIL ÇAYLAK OLMAK

Bir gün Nasrettin Hoca'ya

“Hey Hoca!” demişler. “Çaylak için bir yıl dişi, bir yıl erkek olur derler, acaba doğru mudur?”

Hoca boynunu bükmüş

“O sizin dediğinizi bilmek için insanın iki yıl çaylak olması gerekir.”

ŞALVARI ALMADIM Kİ PARASINI VEREYİM

Bir gün Nasrettin Hoca Bursa çarşısında alışveriş ediyormuş. Bir şalvar seçip on beş akçeye pazarlık etmiş. Tam sardırıp dükkândan çıkacağı sırada gözü üstündeki cüppeye takılmış. Cüppesi şalvarından daha eski görünüyormuş. Elindeki paketi dükkâncıya uzatıp :

“Ben şalvardan vazgeçtim,” demiş. “Sen bunun yerine bana on beş akçelik bir cüppe ver.”

Dükkâncı paketi alıp tezgâhın üstüne koymuş, Hoca’ya göre bir cüppe çıkarmış. Denemişler. Çok güzel.

Hoca koltuğunun altında cüppe paketiyle kapıdan çıkarırken, dükkâncı arkasından seslenmiş

“Efendi! Parasını vermedin!”

Hoca şaşkın

“Onun yerine şalvarı bıraktım ya!” demiş.

“İyi ama Efendi! Şalvara para vermemiştin ki!”

Hoca bir kat daha şaşkın, derin bir “Fe-sübhânallah!” çekmiş :

“Bu Bursalılar ne tuhaf adamlar! Şalvarı almadım ki parasını vereyim!”

SAPASAĞLAM ÖLÜYORUM

Bir gün Nasrettin Hoca hastalanıp yatağa düşmüş.

Halini sormaya gelen komşular, “Nasılsın?” deyip, onun yanıtını bile beklemeden, “İyisin, bir şeyin yok, sapasağlam-sın!” gibi sözler ediyorlarmış.

Sonunda biri gelip, “Nasılsın?” der demez, Hoca patlamış :

“İyiyim, bir şeyim yok, sapasağlam ölüyorum...”

SUYUNUN SUYUNUN SUYU

Bir gün Nasrettin Hoca'ya konuk gelen bir köylü birlikte pişirip yeriz diye bir tavşan getirmiş.

Birkaç hafta sonra bir adam dayanmış kapıya

“Hoca, beni bilir misin?”

“Yok!”

“Ben, sana tavşan getiren var ya, işte onun hısıımıyım.”

Hoca adamı konuk etmiş, birlikte yiyip içmişler.

Ertesi hafta bir başkası gelmiş

“Hoca, beni bilir misin?”

“Yok!”

“Ben, sana tavşan getiren var ya, işte onun hısıımının yanındaki köydenim.”

Hoca onu da konuk etmiş.

Ertesi hafta biri daha

“Hoca, beni bilir misin?”

“Yok!”

“Ben, sana tavşan getiren var ya, işte onun hısıımının yanındaki köyden olanın hısıımıyım.”

Hoca onu da konuk etmiş. Sofraya oturunca da bir çanak sıcak su ile bir somun ekmek getirip adamın önüne bırakmış.

“Hoca! Bu nedir?”

Hoca çok sakın yanıtlamış

“Hani o bana tavşan getiren var ya, işte bu onun getirdiği tavşanın suyunun suyunun suyudur...”

GELSEM DE GELMESEM DE

Bir gün Nasrettin Hoca kafasını kazıtmak için berbere gitmiş.

“Benim biraz işim var, şimdi gidiyorum. Al şu parayı. Sen benim kafamı gelsem de, gelmesem de iyi bir tıraş et,” demiş.

SENİN KORKUNDAN

Bir gün Nasrettin Hoca üzüm yemeye bir bağa dalmış. Bağcı görüp gelmiş

“Be adam! Ne arıyorsun burada?”

Hoca

“Büyüğümü etmeye girmiştin,” demiş.

Bağcı inanmamış

“Peki, göster öyleyse bokunu.”

Nasrettin Hoca aranmış, ama çevrede öyle bir şey yok.

Bağcı bastırılmış :

“Tez ol! Bul, nereye ettin!”

Sonunda Hoca bir eşek pisliği bulmuş :

“İşte!..”

“Bu eşek boku!” diye kükreymiş bağcı.

“Be adam!” demiş Hoca. “İnsan senin korkundan ne boku sıçacağını bilebiliyor mu ki...”

BİRAZ DA BİZ ÖLSEK

Bir gün Nasrettin Hoca varlıklı birinin evine yemeğe çağırılmış. Oldukça sıcak bir günmüş. Ortaya büyük bir kâseyle buz gibi hoşaf getirmişler. Hoca yayvan bir kaşıkla gider gelir, içmek diye nerdeyse hoşaf yalarken, ev sahibi kâseyle birlikte getirilen kepçeyi doldurup doldurup gövdeye indirir, ikide bir, “Oh!.. Öldüm!..” dermiş.

Hoca bakmış olacak gibi değil

“Efendi!” demiş. “Şu elindeki kepçeyi versen de, biraz da biz ölsek!”

AK KÖPEK BOK YEMEZ Mİ

Bir gün Nasrettin Hoca yolda giderken yanından birbirinden güzel kadınların geçtiğini görünce dayanamayıp laf atmış.

Kadınlardan biri

“Yaşından başından utan,” demiş. “Ak sakallı olmuşsun. Ayıp değil mi?”

“Ne ayıbı?” demiş Hoca. “Ak köpek bok yemez mi?”

BEN SENİN GENÇLİĞİNİ DE BİLİRİM

Bir gün Nasrettin Hoca ata binmek istemiş. Ayağını üzengiye atıp kendini yukarı çekemeyince

“Hey gidi gençlik hey!” demiş.

Sonra bir çevresine bakınmış, kimsecikler yok. Ağzının içinde mırıldanmış

“Ben senin gençliğini de bilirim!”

KIYAMET NE ZAMAN KOPACAK

Bir gün Nasrettin Hoca'ya sormuşlar

“Kıyamet ne zaman kopacak?”

“Hangi kıyamet?” demiş.

“Hoca! Kaç kıyamet var?”

“İki. Bizim karı ölünce küçük kıyamet, ben ölünce büyük kıyamet kopacak.”

GECE HERKES DÖRT GÖZLE AYIŞIĞINI BEKLER

Bir gün Nasrettin Hoca'ya sormuşlar

“Güneş mi daha faydalıdır, yoksa ay mı?”

“Ay...” demiş

“Neden?”

Açıklamış

“Güneş zaten gündüzün aydınlığında doğar, ha olmuş, ha olmamış, kimse aldırmaz. Ama ay gecenin karanlığında doğar, ortalığı gündüze çevirir.. Onun için de gece herkes dört gözle ayışığını bekler.”

SEVSEM DE YERİ VAR

Bir gün Nasrettin Hoca'ya varlıklı, ama kimseye yardım etmeyen, eli çok sıkı adamın biri

“Hoca! Bakıyorum sen de parayı seviyorsun!” demiş.

Hoca hemen yanıtı yapıştırmış

“İnsanı birtakım vicdansız, hasis adamlara muhtaç etmediği için sevsem de yeri var.”

ADAM OLMANIN YOLU

Bir gün Nasrettin Hoca'ya

“Adam olmanın yolu nedir?” diye sormuşlar.

“Kulak!” demiş. “Bilenler konuşurken can kulağıyla dinlemeli. Kendi söylediği sözü de kulağı işitmeli.”

BİZDE ÖYLE ÂDET YOKTUR

Bir gün Nasrettin Hoca'ya bir dostu konuk gelmiş. Evde ne varsa yiyip içmiş, gece saat dörde kadar söyleşmişler.

Tam yatacakları sırada dostu sessizce iki dize mırıldanmış :

Bizim iller bizim iller
Yatar iken üzüm yerler

Hoca dostunun bütün gece yediklerinin, içtiklerinin üstüne, yatarken bir de üzüm istediğini anlayınca onun iki dizelik mırıldanmasını ağzından alıp sürdürmüş

Bizde öyle âdet yoktur
Saklarlar da güzün yerler

“Allah rahatlık versin!” diyerek acele çıkmış odadan?

PINAR BAŞINDA UYUMUŞTUM

Bir gün Nasrettin Hoca bir köy imamına konuk olmuş. Ev sahibi

“Efendi! Uykusuz musun, susuz musun?” diye sormuş.

Açlıktan tokluktan söz eden yok...

Hoca buruk

“Buraya gelmezden önce bir pınar başında uyumuştum,” demiş.

ÇİĞNEMEYİM DİYE KOŞUYORUM

Bir gün Nasrettin Hoca evinin penceresinden yağmuru izlerken bir komşusunun ıslanmamak için koşarak evine kaçtığını görüp seslenmiş

“Komşu! Ne koşuyorsun? Ayol! İnsan hiç Tanrı’nın rahmetinden böyle kaçar mı?”

Adam yavaşlamış, evine varana kadar da sırılsıklam olmuş. Hoca arkasından kıs kıs gülermiş.

Derken, raslantı bu ya, bir gün o takıldığı komşusu evinin penceresinden bakarken, Hoca’nın cüppesini karnına toplamış, yağmurdan kaçmakta olduğunu görerek seslenmiş

“Hoca! Bana söylediklerini unuttun mu? İnsan hiç Tanrı’nın rahmetinden kaçar mı?”

Hoca, yavaşlamak yerine, daha da hızlanmış

“Komşum! Ben Tanrı’nın yere dökülen rahmetini çiğneme-yim diye koşuyorum!”

KOKUSUNU NE YAPACAKSIN

Bir gün Nasrettin Hoca’nın yanında oturan birisi kendini tutamayıp seslice yellenivermiş. Sonra utanarak belli olmasın diye ayağıyla tahtayı gıcırdatmaya başlamış.

Hoca adamın kulağına eğilerek

“Haydi sesini benzettin diyelim,” demiş, “ya kokusunu ne yapacaksın?”

BAYRAM YERİNDE BIRAKTIM

Bir bayram günü Nasrettin Hoca, “Şu gençleri, güzelleri izleyelim bakalım nasıl eğleniyorlar?” diye düşünerek eşeğine binip kentin dışındaki bayram yerine gitmiş.

Cıvıl cıvıl oynaşan çocuklara, gençlere, eski günlerini düşünerek dalgın dalgın bakarken biri gelip başından kavuğunu kaptığı gibi havaya fırlatmış.

Kavuk elden ele havalarda dolaşmaya doyamamış, Hoca da onu bir türlü kapamamış, sonunda bitkin düşmüş.

“Etmeyin, çocuklar! Şu kavuğumu verin de gideyim!”

Ama ne çocuklar oralı, ne de kavuk!

Sonunda Hoca, bakmış saatlerce beklese yararı yok, “La-havle!” çekerek eşeğine binip evinin yolunu tutmuş.

Yolda karşılaştığı bir tanıdığı

“Efendi! Böyle baş açık nerden geliyorsunuz?” diye sormuş. “Kavuk nerede?”

Hoca bozuntuya vermemiş

“Küçüklüğü aklına gelmiş de, bayram yerinde bıraktım, çocuklarla oynuyor.”

ÖLÇMÜŞ BIÇMIŞ GİDİYOR

Bir gün Nasrettin Hoca’ya

“Yahu! Sen bilirsin, acaba dünya kaç arşındır?” diye sormuşlar.

Az ilerden bir cenaze geçiyormuş.

Hoca tabutu göstererek

“Bunu en iyi şu giden bilir,” demiş. “Bakın, ölçmüş biçmiş, gidiyor.”

GÖKYÜZÜNE NASIL ÇIKTI

Bir gün Nasrettin Hoca'ya birkaç papaz gelip bir şey sormak istediklerini söylemişler.

Hoca

“Buyrun! Sorun!” demiş. “Bildiğimizi sakınmayız...”

Papazlar gülümseyerek sormuşlar

“Sizin Peygamberiniz miraç için gökyüzüne nasıl çıktı?”

Hoca hiç duralamadan yanıtlamış

“Sizin Peygamberinizin dördüncü kat göğe çıkması için kurulan merdivenden...”

LÂ EDRÎ KÜLLİHÂ

Bir gün Nasrettin Hoca'ya

“Hoca! Bir softa geldi, kasabamızın en bilge adamını sordu, biz de seni söyledik,” demişler. “Soracak kırk sorusu varmış...”

“Gelsin, sorsun bakalım,” demiş Hoca.

Adamı bulup getirmişler. Kendini göstermek için tartışma aranan genç bir softa.

“Hoca Efendi!” demiş. “Sana kırk sorum var. Ben soruları sorayım, sen nasıl istersen öyle yanıtla...”

Hoca umursamaz bir edayla kafa sallamış

“Sen hele sırala sorularını.”

Softa kırk sorusunu sıralamış. Can kulağıyla dinleyen Hoca, sorular sona erince, şöyle derinden, gür bir sesle

“Lâ edrî küllihâ,” demiş. Dinleyenleri bayağı etkileyen lu söz “hepsine birden” anlamına geliyormuş.

Hoca sesini alçaltarak kırk soruya tek sözcükle yanıt vermiş

“Bilmem!..”

KARŞITI BELİRLENMEDİKÇE

Bir gün Nasrettin Hoca'ya

“Efendi! İnsanın burnu neresindedir?” diye sormuşlar.

Ensesini göstermiş.

“Niye böyle tam karşıtı gösterdin?”

“Hele bakın!” demiş Hoca. “Hiçbir şeyin karşıtı belirlenmedikçe, aslı kesinlik kazanmaz!”

İŞ KAVUKLA SARIKTAYSA

Bir gün Nasrettin Hoca'ya tanıdığı bir Acem elinde bir mektupla gelip

“Efendi! Benim okumam yazmam yoktur. Şu mektubu okuyup bana anlatır mısın?” demiş.

Hoca mektubu alıp bakmış, Farsça.

“Benim işim var, sen bunu başkasına okut!” diye geri vermiş.

Acem yapışmış, gitmezmiş

“Efendi! Sen onu iki dakikada okursun. Haydi, et bir iyilik!”

Hoca adamın elinden kurtulamayacağını anlayınca açıklamış

“Bu mektup Farsça. Benim Farsçayla pek başım hoş değildir. Yazısı da değişik. Bu yazıyla hani Türkçe bile olsa ben bu mektubu sökemezdim.”

Acem kızmış

“Be adam! Farsça bilmezsin! Yazıyı sökemezsin! Öyleyse bulgur dibeği kadar kavuğunla, değirmen taşı gibi sarıgınla ortalarda hocayım diye ne dolaşıyorsun?”

Hoca kıpkırmızı olarak hemen kafasından kavuğuyla sarığını çıkarıp adama uzatmış

“Buyur!” demiş. “İş kavukla sarıktaysa geçir kafana da sen oku bakalım!”

ÇİFTÇİ BUĞDAY VERMESE

Bir gün Nasrettin Hoca'ya konuk gittiği bir köyde sormuşlar

“Efendi! Padişah mı büyük, yoksa çiftçi mi?”

“Elbette çiftçi büyük,” demiş Hoca. “Çiftçi buğday vermes-e padişah acından ölür.”

ÂHİR ZAMAN

Bir gün Nasrettin Hoca'nın pek hoşlanmadığı, ikide bir onu bunu alaya almaya kalkan, tatsız bir adam yılışa yılışa sokulup sormuş

“Efendi! Saat kaç?”

“Bir tane saatim var,” demiş Hoca.

“Onu sormadım. Kaça geldi?”

“Kösteğiyle birlikte yüz seksen iki akçe iki para vermiştim.”

“Allah Allah! Anlatamadım galiba? Akşama ne var, onu soruyorum!”

“Arpa ekmeği, taze soğan, kavun, hıyar. Bir de bulgur pilavı olabilir.”

“Değil, a Hocam! Galiba benimle alay ediyorsun! Şimdi ne zamandayız?”

“Yazın ortasındayız. En sıcak günler.”

“Be adam! Zaman ne zaman diyorum?”

“Bunu bilmeyecek ne var! Âhir zaman!..”

BALIKLAR ACILAŞMASIN DIYE

Bir gün Nasrettin Hoca'ya sormuşlar

“Efendi! Deniz suyu niçin tuzludur?”

“Balıklar acılaşmasın diye,” demiş.

EVİNİ TARLANA TAŞI

Bir gün Nasrettin Hoca'ya bir arkadaşı evinin güneş görmediğinden yakınmış.

Hoca

“Tarlan güneş görüyor mu?” diye sormuş.

“Elbette görüyor,” demiş adam.

“Öyleyse evini tarlana taşı.”

DİLEKLER KARŞILIKLI

Bir gün Nasrettin Hoca'nın aldığı geri vermeyen arkadaşlarından biri yanına sokulmuş

“Efendi! Senden bir dileğim var!”

Hoca anlamış adamın gene para isteyeceğini.

“Dilekler karşılıklı,” demiş. “Önce benim bir dileğim var, sen onu yerine getir, sonra kendi dileğini söyle.”

“Tamam,” demiş arkadaşı.

Hoca dileğini söylemiş :

“Gözünü seveyim, benden borç para isteme!”

İNANMIYORSANIZ ÖLÇÜN

Bir gün Nasrettin Hoca'ya sormuşlar

“Efendi! Sen bilirsin, şu dünyanın tam ortası neresidir?”

Hoca sol ayağının bastığı yeri göstermiş

“İşte tam burası.”

Gülüşmüşler

“Eğlenme! Merak ettik de soruyoruz!”

“Eğlenmiyorum,” demiş Hoca. “İnanmıyorsanız ölçün!”

TUTTUĞUM YERİ ARIYORLAR

Bir gün Nasrettin Hoca bir saz bulmuş, sol elini telin üstüne sımsıkı bastırmış, hep aynı sesi çıkarıp duruyormuş.

Karısı

“Hoca! Ne yapıyorsun?” diye sormuş.

“Saz çalıyorum.”

“Saz çalanların eli telin üstünde bir aşağı bır yukarı sürekli dolaşır. Sen bir yere sımsıkı yapışmış, bırakmıyorsun!”

Hoca gülümsemiş

“Onlar benim tuttuğum yeri arıyorlar.”

AY ALIP SATTIĞIM YOK

Bir gün, üç aylarda mı, beş aylarda mı olunduğunu çıkaramayan birileri, Nasrettin Hoca’ya sormuşlar

“Hoca! Ay üçe midir, yoksa beşe midir?”

Hoca

“Bilmem,” demiş, “son zamanlarda ay alıp sattığım yok.”

TÜRKÇE YELLENMEK

Bir gün Nasrettin Hoca, Arabistan’da elçiyken, yanına öğrencisi İmad’ı alıp bir şölene gitmiş. Arap beylerinin sofrasında yiyip içiyorlarmış. Bir ara Hoca kendini tutamayıp yellenivermiş.

Şöleden sonra öğrencisi ona, “Beylerin ağaların sofrasında yellenilir mi, rezil olduk, yerin dibine geçtik,” diye üzüntüsünü belirtince, Hoca şöyle demiş

“Hay, İmad, hay! Türkçe yellenmeyi Araplar nerden anlayacaklar!”

YÜZ YÜZE GİDERİZ

Bir gün Nasrettin Hoca ders verdikten sonra evine gitmek üzere eşeğine binecekken, bakmış öğrencileri de arkası sıra yürümek üzere toplanmışlar. Eyere ters oturmuş.

“Hoca! Ne yaptın?” demişler.

Hoca açıklamış

“Önümde yürüseniz sizin enseniz benim yüzüme gelir. Arımda yürüseniz sizin yüzünüz benim enseme gelir. Bence, bu en iyisi, böyle yüz yüze gideriz.”

ORAK KADAR BİR AYA

Bir gün Nasrettin Hoca yeni ayın çıkışını gördük diye sevenlere bakıp, “Allah Allah! Burası ne garip bir yer!” demiş. “Bizim orda araba tekerleği gibi aya kimse aldırılmaz, burda orak kadar bir aya nasıl üşüşüyorlar!”

BÖYLE İPLE ÇEKİP ÇIKARDIK

Bir gün Nasrettin Hoca bir ağacın altında toplanıp, “Ne etsek? Nasıl yapsak?” diye birbirine danışan insanlar görmüş. Meğer bir adam ağaca çıkmış, inemezmiş.

Hoca

“Çabuk bana bir ip getirin, size bunu indireyim,” demiş.

Bir ip getirmişler.

Hoca adama

“Şunu beline sımsıkı bağla,” diyerek ipi yukarı fırlatmış.

Hoca aşağıdan ipin öbür ucuna bütün gücüyle asılınca, adam yere çakılıp ölmüş.

“Hoca ne yaptın! Adam öldü!” demişler.

“Anlamadım gittri!” demiş Hoca. “Geçende bizim kuyuya biri düşmüştü, böyle iple çekip çıkardık, ona bir şey olmadı!”

KARNINDA ÇOCUĞU OLMASIN

Bir gün Nasrettin Hoca'ya gelip

“Adamın biri ağaca çıkmış, inemiyor. Ne yapalım?” diye sormuşlar.

Hoca:

“Gidip kalın bir ip getirin,” demiş.

Getirmişler.

“Verin bir ucunu beline bağlasın.”

Vermişler.

“Şimdi çekin!”

Çekmişler. Adam düşüp ölmüş.

“Hoca! Ne yaptın?”

“Koşun, bir hekim getirin.”

Koşup bir hekim getirmişler.

“Hoca! Bunun işi tamam,” demiş hekim.

Hoca boynunu bükmüş

“Onu biliyoruz da, karnı biraz büyükmüş gibi geldi bana, içinde bir oğlancığı filan olmasın, ona bakasın istedim.”

KUYRUK BİR KOPARSA

Bir gün Nasrettin Hoca ile öğrencisi İmad dağa kurt avına gitmişler. Boş bir kurt ini bulunca İmad içerde yavru var mı diye bakmaya girmiş. O sırada kurt da gelmez mi! Hayvan tam ininden içeri süzülürken Hoca kuyruğuna yapışvermiş. Yarısı içerde, yarısı dışarda kalan kurt debelendikçe İmad'ın gözüne toz toprak dolarmış.

İmad içerden seslenmiş :

“Hey Hoca! Nedir bu toz toprak?”

Hoca da dışardan seslenmiş :

“Hey İmad! Kuyruk bir koparsa o zaman görürsün sen tozu toprağı...”

BAŞI YANINDA MIYDI

Bir gün Nasrettin Hoca ile bir arkadaşı kurt avına gitmişler. Uzun tüylü, kocaman bir kurdun kürkünü pek beğenip ardına takılmışlar.

Kurt bir ine girmiş. Arkadaşı da sürünerek yarı beline kadar girmiş inin içine.

Hoca dışarda beklermiş.

Epence bekledikten sonra bir kıpırdanma görmeyince, arkadaşını ayaklarından tutup dışarı çekmiş ki, ne görsün : Bedeni tamam, ama ucunda başı yok!..

Bir süre düşünmüş, sonra bir koşu kente dönerek adamın evine gidip kapıyı açan karısına sormuş

“Sizin efendi sabah evden çıktığında başı yanında mıydı?”

PEYNİRLİ YUMURTA

Bir gün Nasrettin Hoca’ya bir adam

“Hocam, elimdekini bilersen, sana peynirli yumurta yaparım,” demiş.

“Be canım ! Hele bir ipucu versen...”

“İçi sarı, dışı ak!”

“Bildim,” demiş Hoca. “Şalgamı oymuşsun, içine de havuç koymuşsun.”

KENDİM DE BEĞENMEDİM

Bir gün Hoca’ya sormuşlar

“Hoca ! Hiç kendi icat ettiğin yemek oldu mu ?”

Bir düşünmüş

“Kar ile ekmek yemesini ben icat ettim, ama kendim de beğenmedim,” demiş.

UYGULAMASI PEK PARLAK GÖRÜNMÜYOR

Bir gün Nasrettin Hoca'ya gelip

“Subaşı Akşehir yemeklerini bir kitapta toplamak istiyor,” demişler. “Herkes bildiği bir yemeğin nasıl pışırıldığını yazıp verecek.”

Hoca kimsenin bilmediği bir yemek bulayım da Akşehir'e armağanım olsun diye, bütün gece düşünmüş. Sonunda hiç duyulmamış bir şey bulmuş.

Sabah gelenleri karşılarırken neşe içindeymiş

“Çok kolay, çok güzel bir yemek buldum!”

“Nedir?”

Hoca kurula kurula

“Süzme bala sarmısağı batırıp batırıp yiyeceksin...” demiş.

Aracılar hemen Subaşı'na koşup daha önce kimsenin bilmediği, duymadığı bu yemeği anlatmışlar.

Subaşı şaşırmış

“Acayip! Demek güzel oluyor!”

Akşam evine gidince de ilk işi bir diş sarmısağı süzme bala batırıp yemek olmuş.

“Aman Allahım!..”

Ertesi sabah erkenden Hoca'yı evinden yaka paça alıp Subaşı'nın karşısına dikmişler.

“Süzme bal ile sarmısak yemeyi bulan sen misin?”

“Evet, Efendim!”

Subaşı adamlarına dönüp

“Getirin!” demiş.

Süzme balla sarmısaklar gelmiş.

Hoca bir diş sarmısağı bala batırıp ağzına atmış. Yüzü gözü bir tuhaf olmuş, sağına soluna bakmaya başlamış.

Subaşı

“Ne bakınıyorsun?” demiş. “Buluşun olan yemeği yesene!”

Hoca ezilip büzülerek

“Efendim!” demiş. “Ben kuramını bulmuş, ama uygulamasına fırsat bulamamıştım. Kabul etmek gerekir ki, uygulaması pek parlak görünmüyor...”

HANGİ GÖZÜ KÖR

Bir gün Nasrettin Hoca tırnağını kesmiş.

“Hoca,” demişler, “kestiğin tırnağı kimsenin ayak basmayacağı bir yere göm! Yoksa uğursuzluk getirir.”

Hoca da gitmiş bir yere tırnağını koyup üstüne büyüğünü etmiş.

“Hoca, ne yaptın?” demişler.

Hoca gülümsemiş

“Hangi gözü kör gelip şunun üstüne basar!”

DEVE GÖRMEMİŞ DAĞ AĞACI

Bir gün Nasrettin Hoca dağda bir ağaca çıkmış, kuru dallarını kesiyormuş. Aşağıdan doğru bir deve kervanının geldiğini görünce, “Bre deveci! Dur!” diye bağırmış.

Kervan durmuş. Hoca ağaçtan inmiş.

“Haydi, şimdi geçin!” demiş.

Kervancılar sormuşlar

“Be Hoca! Sen ağaçtayken geçsek ne olurdu?”

“Be kafasızlar!” demiş Hoca. “Bu deve görmemiş dağ ağacıdır. Bakarsın, ürküp beni üstünden atardı.”

ÖLÇÜYÜ BOZACAKSIN

Bir gün Nasrettin Hoca’ya karısı

“A koca! Bana çarşıdan ince başörtülük kumaş alıver,” demiş.

Hoca da iki kolunu iki yana açıp

“Şu kadar yeter mi?” diye sormuş.

“Yeter!”

Hoca, kolları iki yana açık, çarşıya doğru giderken karşıdan birinin geldiğini görünce seslenmiş

“Çekil kardeş yoldan! Ölçüyü bozacaksın!”

YOKSA KENDİMİ ÖLDÜRECEKTİM

Bir gün Nasrettin Hoca cüppesini yıkayıp, ertesi sabaha kadar kurusun diye, evinin bahçesindeki bir ağaca kollarından gererek asmış. Sonra her nedense, gece yarısı uyanıp pencereden dışarı bakacak olmuş. Bahçede kollarını açmış koca bir adam görünce, korkuyla karısını uyandırmış

“Aman karı! Çabuk benim yayımla okumu getir! Bahçede biri var!”

Kadın koşup getirmiş. Hoca camdan nişan alarak adamı tam göğsünden vurmuş, ama gene de dışarı çıkmayı gözü yememiş. Gündüz gözüyle bakarım diyerek yatıp uyumuş.

Günün ilk ışıklarıyla karı koca merak içinde bahçeye çıktıklarında vurulanın, hırsız filan değil, ağaca astıkları cüppe olduğunu görmüşler.

Hoca ellerini gökyüzüne açıp dualar ederek

“Gördün mü, karı!” demiş. “Allahtan içinde değildim, yoksa kendi kendimi öldürecektim!”

ERKEKSENİZ TEKER TEKER GELİN

Bir gün Nasrettin Hoca'ya oğlu

“Baba! Şu pekmez küpünün içinde bir adam gördüm,” demiş.

Hoca hemen baltayı kavramış

“Gel, göster bakayım, nerede?”

Küpün başına gitmişler. Hoca eğilip bakmış, içerden bir adam kendine bakıyor.

Baltayı vurduğu gibi parçalamış küpü. Pekmez akıp evin içindeki bütün çukur yerlere birikmiş. Hoca hangi çukurun başına gitse, elinde baltayla bir adamın kendisine baktığını görürmüş.

Her yan baltalı adam dolu.

Hemen kapıdan dışarı fırlayıp eve doğru seslenmiş

“Ulan erkekseniz teker teker gelin!”

DAHA ÖTEYE GİDEYİM Mİ

Bir gece yatakta Nasrettin Hoca'yı karısı uyandırıp

“Aman Hoca! Bu sıcakta bunaldım! Şöyle biraz öteye git!”
diyecek olmuş.

Hoca kalkmış, giyinmiş, ahırdan eşeğini çıkarmış, gece yarısı düşmüş yollara.

Üç gün sonra Akşehir'e gelen yolculardan biri Hoca'dan karısına şu haberi getirmiş

“Konya'ya vardım. Daha öteye gideyim mi?”

SEN DE BURDA MISIN

Bir gün Nasrettin Hoca'ya değirmenden kente götürmesi için on eşek emanet etmişler. Birisine binip ötekileri önüne katmış. Yolda bir ara şunları bir sayayım demiş. Saymış Dokuz eşek.

“Eyvah! Biri ne oldu!” diye inmiş eşekten, birer birer ayırıp saymış On.

Yola düzölmek için gene eşeğe binince, emin olmak için bir kez daha saymış Dokuz.

“Allah Allah! Ne bu böyle!” diye eli şakağında düşünürken yoldan bir adam çıkagelmiş

“Hoca! Ne düşünüyorsun?”

“On eşekle çıkmıştım yola. Bir saydım dokuz. İnip birer birer saydım on. Şimdi sayıyorum, gene dokuz.”

Adam gülmüş

“Ya bu üstünde oturduğun eşek nedir?”

Hoca altındaki eşeğe bakmış

“Hay şaşkın! Sen de burda mısın?”

O SUÇUNU BİLİR

Bir gün Nasrettin Hoca'nın tarlasına bir öküz girmiş. Hoca sopayı kaptığı gibi ardına düşmüş; ama kaçıp kurtulmuş hayvan.

Ertesi hafta pazarda bakmış bir köylünün arabasına koşulu öküzlerden biri tıpkı tarlasına girene benziyor. Hemen bir sopa bulup yanına gitmiş, birkaç tane patlatıvermiş.

Öküzün sahibi Hoca'nın karşısına dikilip

“Ne yapıyorsun be adam!” demiş. “Ne vuruyorsun hayvana?”

Hoca köylünün kulağına eğilip

“Sen hiç karışma,” demiş. “O suçunu bilir!”

BENİ BANA KOMADILAR KI

Bir gün Nasrettin Hoca bir dana almış gelirken köylüler, “Şu Hoca'ya bir oyun edelim!” diye aralarında anlaşmışlar. Her biri bir yolun başında durmuş.

Hoca gelip selam verince, ilk köylü

“Hoca! Bu atı kaç aaldın?” diye sormuş.

“Hay kafasız! Bu at değil, tosun,” demiş Hoca.

İkinci köylü de sormuş

“Hoca! Bu atı kaç aaldın?”

“Bu at değil, tosun,”

Öbür köylülerin yanından geçerken de hep aynı soruyla karşılaşp aynı yanıtı veren Hoca, sonunda dönüp danaya şöyle bir bakmış. “Acaba ben mi yanıliyorum?” diye düşünmüş. Son konuştuğı köylüye, “Gel, tut bakayım ayağımdan,” deyip hayvanın üstüne binmiş. Binmesiyle de tosunun onu yere vurmaı bir olmuş.

Belini tutarak doğrulan Hoca

“Ben bunun böyle edeceğini bilirdim, ama beni bana komadılar ki!” demiş.

DİRHEMLERİ DE Mİ YOK

Bir gece Nasrettin Hoca'nın karısı, havanın çok sıcak olduğunu, içerde bunalacaklarını düşünerek yataklarını dama serecek olmuş. Hoca bunu görünce almış odunu eline, başlamış kadına vurmaya. Feryat figan derken komşular toplanmışlar.

“Hoca! Delirdin mi, ne yapıyorsun?”

Hoca

“Görmüyor musunuz,” demiş, “yatağımı terazi yıldızının altına yaymış. Okkaların düşüp kafamı yarmasını istiyor.”

Gelenler

“Hoca! Terazi yıldızında okka ne gezer!” demişler.

Hoca bir soluklanmış

“Terazi bu,” demiş, “dirhemleri de mi yok?”

BU KADAR TAVUĞA BİR HOROZ GEREKMEZ Mİ

Bir gün Nasrettin Hoca'nın hamama gittiğini gören gençler ona takılmak için aralarında anlaşmışlar. Ellerinde birer yumurta gizleyerek içeri girip yıkanırken şakalaşmaya başlamışlar.

Derken biri

“Haydi hepimiz birer yumurta yumurtlayalım!” demiş.

Sırayla gıdaklayıp yumurtaları arkalarından çıkarır gibi yapıyorlarmış.

Biri Hoca'ya dönüp

“Hoca! Sen de yumurtlasana!” demiş.

Hoca şöyle bir doğrulmuş

“Öörö ööööööö!” diye horoz gibi ötmüş. “Bu kadar tavuğa bir horoz gerekmez mi?”

ÇIKART KURTUL

Bir gün Nasrettin Hoca'ya adamın biri gelip danışmış
“Hoca! Gözüm çok ağrıyor, ne yapayım bilemiyorum!”

“Hemen çıkart, kurtul!”

“Hiç göz çıkartılır mı?” demiş adam.

“Bak sana yeminle söylüyorum,” demiş Hoca, “geçende benim dişim ağrımıştı, çektirene kadar rahat edemedim.”

PEZEVENGİ BOL MEMLEKET

Bir gün Nasrettin Hoca bir ilden geçerken çok kalabalık bir gelin alayına rastlamış. İlk bakışta ne olduğunu anlayamayıp sormuş

“Nedir? Ne oluyor?”

Adamın biri

“Ne olacak!” demiş. “Şu ortadaki gelini herifin birine gerdeğe götürüyorlar. Adam muradına erecek.”

Hoca kendini tutamayıp gülmüş.

“Ne güldün öyle?” demişler.

“Nasıl gülmeyeyim! Daha önce hiç böylesine pezevengi bol bir memleket görmemiştim...”

KIRPIP KIRPIP YILDIZ YAPARLAR

Bir gün Nasrettin Hoca'ya sormuşlar

“Hoca! Yeni ay doğunca, eskisini ne yaparlar?”

“Ne yapacaklar!” demiş. “Kırpıp kırpıp yıldız yaparlar!”

OĞLUMUN BABASI ÖLDÜ

Bir gün Nasrettin Hoca tepeden tırnağa karalar giyinmiş.
Çevresine toplanmışlar

“Hoca! Ne oldu? Niye böyle karalara büründün?”

Hoca yanıtlamış

“Oğlumun babası öldü, onun yasını tutuyorum.”

BEN SENİ KENDİM SANDIM

Bir kış günü Nasrettin Hoca İnegöl’den geçerken karşıdan gelen bir adam görmüş. Hemen yanına gitmiş, konuşmaya başlamışlar. Kendi yollarına devam etmek için ayrılıp biraz uzaklaştıklarında, adam dönüp seslenmiş

“Sormak ayıp değil. Sen kimsin? Bilemedim.”

Hoca

“Ben de seni bilemedim,” demiş.

“Az önce yanıma geldin, konuştuk da...”

Hoca boynunu bükmüş

“Baktım başlığın başlığıma, kaftanın kaftanıma benziyor, ne bileyim, ben seni kendim sandım.”

ON AKÇELİK BALTA

Bir gün Nasrettin Hoca baltasını sandığa kitliyormuş.

Karısı sormuş

“Baltayı niye sandığa kitliyorsun?”

“Kedi almasın diye.”

Kadın şaşırmış

“Kedi baltayı alıp ne yapsın!”

Hoca kızmış

“Behey karı! Buçukluk ciğeri alan, on akçelik baltayı almaz mı?”

ZOR OLDU AMA

Bir gece Nasrettin Hoca kuyudan su çekerken bakmış ay kuyunun içinde.

Hemen eve koşmuş

“Karı! Ay kuyuya düşmüş. Çengelli ipi ver, şunu çıkara-yım.”

Karısından ipi alıp kuyuya sallandırmış. İpin ucundaki çengel aşağıda bir taşa takılmış. Çekmiş gelmez, çekmiş gelmez. Sonunda ipe iyice bir asılmış. Çengel taştan kurtulunca Hoca kendini sırtüstü yerde bulmuş.

Gökte ıslıl ıslıl ayı görünce

“Biraz zor oldu ama sonunda kurtardım,” demiş.

HAYVANIN BELİNİ Mİ KIRACAKSIN

Bir gün Nasrettin Hoca yolda giderken yavru bir tavşan görmüş. Kovalamış, ama yakalayamamış.

Eve gelince karısına

“Karı! Yolda bir sıpa gördüm, kovaladım, ama yakalayamadım,” demiş. “Yaydan fırlayan ok gibi kaçtı gitti.”

“A Hoca! Tutsaydın! Ben de ona binerdim!” demiş karısı.

Hoca odunu kaptığı gibi kadının üstüne yürümüş

“Bre toprağını bellediğimin karısı! Hayvanın belini mi kırmak istiyorsun!”

NASIL OLSA SUYA GELİR

Bir gün Nasrettin Hoca'nın peynirini çalmışlar. Doğru gidip çeşmenin başına oturmuş.

“Hoca! Niye gelip buraya oturdun?” diye sormuşlar.

“Peyniri yiyen nasıl olsa suya gelir!” demiş.

BU KADARINI BİLMİYORDUM

Bir gün Nasrettin Hoca doğru dürüst süt vermeyen ineğini satmak üzere çarşıya götürmüştü.

Tellala

“Şunu birine kakala da beni boşu boşuna yem parası vermekten kurtar,” demiş.

Tellal hayvanı överken Hoca da köşeden dinlermiş. Övgüler birbirini izledikçe inek bayağı gözüne güzel görünmeye başlamış.

Sonunda Tellal

“Hoş sütlü inehtir, kaymağının üstünde kedi yürüse batmaz!” diye bağırınca, Hoca artık dayanamamış

“Bu kadarını bilmiyordum,” diyerek Tellalın elinden yularını kaptığı gibi hayvanı önüne katıp eve dönmüş.

AŞKOLSUN SENİ BOYAYANA

Bir gün Nasrettin Hoca bir zenciyle hamama gitmiş. Adamın birkaç sabun yıkadığını, keselendiğini, ama birazcık bile olsun ağarmadığını görünce

“Pes!” demiş. “Bugüne kadar çok boyacı gördüm, ama aşkolsun seni boyayana!”

ACABA BEN KİMİM

Bir gün Nasrettin Hoca pazarda dolaşırken, kalabalıkta kendini yitirmemek için, belinin arkasına bir kabak bağlamış.

Biri de neye yaradığına akıl erdiremediği bu kabağı, şenlik olsun diye, usulca aşırıp aynı biçimde kendi beline bağlamış, başlamış Hoca'nın önü sıra yürümeye.

Bir ara gözü adamın arkasındaki kabağa takılan Hoca

“Şu önde giden bizim Nasrettin,” demiş. “Acaba ben kimim?”

DÜNYA O YANA DEVRİLİRDİ

Bir gün Nasrettin Hoca'ya sormuşlar

“Niçin bu dünyadaki insanların yarısı bir yöne, yarısı öbür yöne giderler? Hepsi bir yöne gitseler olmaz mı?”

Hoca yanıtlamış

“Hepsi bir yöne gitselerdi, dünya o yana devrilirdi.”

İŞTE ŞİMDİ KUŞA BENZEDİN

Bir gün Nasrettin Hoca bir leylek yakalayıp eve getirmiş, yükün üstüne koymuş. Yem verecek. Ama, bakmış, hayvanın bacakları ile gagası çok uzun. Hemen bir bıçak getirip bacaklarını da, gagasını da kesmiş. Sonra leyleği gene yükün üstüne koyup önüne darıları serpmiş.

“Ye bakalım!” demiş. “İşte şimdi kuşa benzedin!”

BEN DE GİDİP NİKÂH TAZELEYİM

Bir gün Nasrettin Hoca satranç oynayanları izliyormuş. Aslında oyuna çok karıştığı, herkese akıl verdiği için, oyuncular istemezlermiş onun yanlarına gelmesini.

Sonunda nikâhı üstüne yemin ettirmişler

“Bundan sonra birinin oyununa karışırsam karım boş düşsün!”

İşte bu yeminden sonra bir gün tek söz etmeden bir oyunu izlerken, Hoca çok iyi bir hamle görmüş. Ama oyuncunun başka bir şey yapmaya hazırlandığını anlayınca, kendini tutamayıp atılmış

“Bre! Veziri şuraya getirsene, mat edeceksin!”

“Hey Hoca! Hani nikâhın üstüne yemin etmiştin, kimseye karışmayacaktın!” demişler.

“Sen dediğim gibi oyna!” demiş Hoca, adama. “Ben de gidip nikâh tazeleyim!”

YARIN KIYAMET KOPACAK

Bir gün Nasrettin Hoca'ya dostları gelip

“Hoca! Bugün yarın kıyamet kopacak. Şu senin kuzu pek bir gelişti. Kıyamet kopmadan, şunu kesip çevirsek de, bir güzel yesek,” demişler.

Hoca oralı olmamış. Ama dostları da işin ardını bırakmamışlar. Biri gider öbürü gelirmiş

“Hoca! Eli kulağında bugün yarın kıyamet kopacak. Şu senin kuzu...”

Bir, üç, beş derken Hoca'nın kafasını da kıyametin bugün yarın kopacağı kuşkusu iyice kurcalamaya başlamış.

Hele biri, “Kıyamet yarın!” diye gelince, Hoca kuzuya göz koyan dostlarıyla bir kır yerinde onu kızartıp yemeyi, dünyadan ayrılırken son bir eğlence düzenlemeyi kabul etmiş.

Hoca'yla kuzusu önde, dostlar arkada, içecekler sepetlerde, bir göl kenarına varmışlar.

Kuzu kesilmiş, büyük bir ateş yakılmış.

Hoca dostlarına

“Ben kuzuyu çeviririm, siz çevrede oynaşın,” demiş.

Adamlar da soyunmuş, giysilerini, başlıklarını onun yanma bırakıp göle yüzmeye gitmişler.

Hoca kuzuyu çevirirken alevleri canlandırmak gerektiğe kalkıp çalı çırpı toplayacağına, yanındaki giysilerden birini ateşe atıverirmiş.

Sonunda kuzu nar gibi kızarmış.

Adamlar kokuyu alıp geldiklerinde bakmışlar ki giysileri ortada yok, ateşin kıyısında birtakım kumaş parçaları görünüyor.

“Hoca! Sen aklını mı oynattın? Niçin bizim giysilerimizi yaktın?” diye bağırılmışlar.

Hoca diklenmiş

“Bre! Sizin ağzınızdan çıkanı kulağınız duymaz mı?”

“Neymiş kulağımızın duymadığı?”

Hoca gülmüş

“Yarın, kıyamet kopacak diyen siz değil miydiniz? Ne yapacaksınız giysiyi!”

İNŞALLAH BENİMDİR

Bir gün Nasrettin Hoca ekin yolmaya tarlaya gıtmış. Akşam eve geldiğinde karısı sormuş

“Hoca! Nasıl, kolayladın mı işi?”

“Yarın öğleye dek bitiririm,” demiş Hoca.

Kadın uyarmış :

“Adam! İnşallah de!”

“Demesem de bitiririm,” demiş Hoca, “bir şey kalmadı...”

Sabah olmuş. Hoca elinde orağı tarlaya giderken karşısına atlılar çıkmış.

“Haydi bize kılavuzluk et!” diye onu önlerine kattıkları gibi, o köye, bu köye, akşama kadar dolaştırmışlar. Hoca atlıların elinden kurtulup yorgun argın evinin kapısını çaldığında gece yarısıymış.

Karısı içerden seslenmiş

“Gecenin bu saatinde kapıyı çalan kimdir?”

Hoca dışardan karşılık vermiş

“İNşallah benimdir, karı! Gel, aç şu kapıyı!”

MERAKIMI GİDERDİM

Bir gün Nasrettin Hoca karısına

“Çok merak ediyorum,” demiş, “acaba insan şu bizim koca öküzün iki boynuzu arasına oturup dolaşacak olsa hoşuna gider mi?”

Bir süre sonra karısı ahırda ineği sağarken, Hoca koca öküzün yerde yattığını görerek usullacık gitmiş, iki boynuzunun arasına oturuvermiş. Ama hayvan ürkerek öyle bir silkinip kalkmış ki Hoca havaya savrulup yere çakılmış.

Karısı feryat ederek yanına koştuğunda yarı baygın olan Hoca, gözlerini açınca tepesinde onun ağladığını görmüş.

“Ağlama, a karı!” demiş. “Bak, sonunda merakımı giderdim işte!”

BELKİ ORDAN ÖTEYE YOL VARDIR

Bir gün Nasrettin Hoca çıkamazsın dedikleri bir ağaca tırmanırken pabuçlarını koynuna sokmuş.

Yerde bırakacağı pabuçları saklayarak ona oyun etmeyi kuranlar bunu görünce bozulmuşlar

“Hey Hoca! Yukarda pabucu ne yapacaksın?”

Onların niyetini çok iyi anlamış olan Hoca

“Belli olmaz,” demiş, “belki ordan öteye yol vardır.”

BU DEĞİRMENİN SUYU NERDEN GELİR

Bir gün Nasrettin Hoca bir yeldeğirmeni görmüş.

“Bu nedir?” diye sormuş.

“Bu yeldeğirmenidir,” demişler.

“Peki, bu değirmenin suyu nerden gelir?”

“Hoca! Bu yeldeğirmenidir,” diye yinelemişler.

“İyi, hoş, anladım,” demiş Hoca, “bu yeldeğirmenidir, ama suyu nerden gelir, onu soruyorum.”

BU ONA GÖZ KIRPAR

Bir gün Nasrettin Hoca çift sürerken öküzlerinden küçüğü, nasıl olduysa, boyunduruktan kurtulup kaçmış. Hoca kaçan küçük öküzü kovalayacağına, elindeki sopayla büyük öküzü dövmeye başlamış.

“Hoca! Ne yapıyorsun! Niçin kaçan küçük öküzü yakalayıp dövmüyorsun da, büyük öküzü dövüyorsun?” demişler.

“Suç bunundur!” demiş Hoca. “Bu ona göz kırpar!”

BENİM HALİMDEN DAMDAN DÜŞEN ANLAR

Bir gün Nasrettin Hoca damdan düşüp iyice hırpalanmış. Yorgan döşek yatarken dostları gelip, “Geçmiş olsun! Aslan gibisin! Bir şeyin yok!” gibi sözler ediyorlarmış.

Hoca sormuş

“İçinizde hiç damdan düşen var mıdır?”

“Yoktur..”

“O zaman bilemezsiniz,” demiş Hoca. “Benim halimden damdan düşen anlar...”

BURASI DAHA AYDINLIK

Bir gün Nasrettin Hoca evinin kapısı dışında dolanıyor, yerde bir şey arıyormuş.

Karısı görüp sormuş :

“Hoca! Ne ararsın?”

“Yüzüğümü yitirdim, onu arıyorum,” demiş Hoca.

“Nerde yitirdin yüzüğünü?”

“Evde yitirdim.”

“Niye öyleyse dışarda arıyorsun?”

“İçersi karanlık,” demiş Hoca. “Dışarsı aydınlık. Burda daha kolay bulunur.”

SIÇTIĞIM BOK BANA YÜZME ÖĞRETİYOR

Bir gün Nasrettin Hoca ırmak kıyısına gidip büyük aptesini etmiş. Bakmış dışkısı suyun üstünde yüzüp gidiyor.

“Dünyanın sonu geldi,” demiş. “Şuna bak, sıçtığım bok bana yüzme öğretiyor!”

GAMSIZ KASAVETSİZ

Bir gece Nasrettin Hoca evine gelmiş

“Karı! Bugün sakın bir gün geçirdim. Şöyle güzel bir pilav pişir de, karşılıklı doya doya yiyelim, gamsız kasavetsiz yatıp iyi bir uyku çekelim,” demiş.

Pilavı yemişler, tam gidip yatacakları sırada kapı çalınmış.

“Karı! Var bak şu kapıya, kim geldi?” demiş Hoca.

Kadın kapıya gitmiş

“Kim o?”

“Ben. Komşunuz. Bizim eşek doğurdu da onu haber vermeye geldim. Ama ne kuyruğu var, ne de kulağı. Haydi iyi geceler!”

Hoca gelenin kim olduğunu sorunca, karısı

“Komşunun eşiği doğurmuş da, onu haber verdiler,” demiş. “Ama ne kuyruğu varmış, ne de kulağı.”

“İşte gene olmadı!” demiş Hoca. “Bu gece de gamsız kasavetsiz yatamadık.”

“Sana ne bundan, seni ne ilgilendirir!” demiş karısı.

Hoca başlamış

“Şimdi o eşek üç yaşına geldiğinde dağa oduna götürürler. Hayvan yolda çamura batır ise, ‘Komşu yardıma gel,’ diye beni çağırırlar, kuyruğu yok, kulağı yok, biz onu neresine yapışıp çamurdan çıkaracağız?..”

YAZ GÜNÜNÜN ÖĞLEDEN SONRASI

Bir gün Nasrettin Hoca bir dostuna

“Yaz gününün öğleden sonrası kış gününün üç günü kadardır,” demiş.

“Nerden bildin?” diye sormuş dostu.

“Denedim,” demiş Hoca. “Kış günü kaftanımı yıkayınca üç günde kuruyordu. Yaz günü öğleden sonra yıkadım, akşama kadar kurudu.”

HAYDİ ŞİMDİ HAYVANLARIN OTUNU, SUYUNU VER BAKALIM

Bir gün Nasrettin Hoca'nın komşusunda düğün varmış. Karı koca ikisi de çağrılıymışlar.

Ne var ki ahırdaki hayvanların otunu, suyunu bir gün karısı, bir gün Hoca nöbetleşe verirlermiş, o gün de aksi gibi sıra Hoca'daymış.

Ne yapsam da bir an önce düğüne kaçsam diye çareler arayan Hoca

“Karı!” demiş. “Gel seninle bir iddiaya tutuşalım. İkimiz de şu andan başlayarak ağzımızı açıp tek söz söylemeyelim. Kim ilk konuşursa bugün hayvanların otunu, suyunu o versin.”

İnatlaşmayı seven, kendine güvenen kadın iddiayı hemen kabul etmiş. İkisi de saatlerce tek söz etmemişler. Düğün zamanı gelince karısı çıkıp gitmiş, hayvanlara bakma sırasını satamayan Hoca evde kalmış.

Meğer tam o gün kentin dışından bir çingene kervanı geçiyormuş. Kadınlar sokaklara dağılmış, ortalıkta ıvır zıvır ne bulurlarsa toplayıp götürüyorlarmış. Hoca'nın bahçesini de araştırırlarken bakmışlar evin kapısı aralık.

Sokulmuşlar. İçerde bir adam var, ama tek söz söylemeden, öyle put gibi oturuyor. Başlamışlar kapıyı açmak ne varsa torbalarına doldurmaya. Adamda çıt yok. Gelip başından sarığını, kavuğunu bile alıp savuşmuşlar.

Karısı Hoca'nın düğüne uğramadığını görünce küstüğünü anlamış, bir tabağa yiyecek bir şeyler koyup gönlünü almaya gelmiş ki ne görsün Ev tamtakır!

“Bre koca! Nerde bu evin eşyası, ne oldu?” diye haykırmış.

Hoca gayet sakin :

“Ey karı!” demiş. “İşte önce sen konuştun! Haydi şimdi hayvanların otunu, suyunu ver bakalım.”

SU DEDİĞİN BÖYLE OLUR

Bir gün Nasrettin Hoca yolculukta Kızılırmak'ın kıyısına gelip su içmek istemiş. Ama bakmış, kıpkızıl, çamurlu, pis bir su. Hemen gitmiş, bir tas temiz su bulup getirmiş, Kızılırmak'ın üstüne dökmüş

“İşte yavrum!” demiş. “Su dediğin böyle olur!”

GENÇLİKLE YAŞLILIĞIN HİÇ AYRIMI YOK

Bir gün Nasrettin Hoca

“Gençlikle yaşlılığın hiç ayrımı yok,” demiş.

“Nerden bildin?” diye sormuşlar.

“Denedim,” demiş Hoca. “Bizim kapının önünde bir taş vardır. Kimileri gelip kaldırırlar. Ben gençliğimde birkaç kez denemiş, kaldıramamıştım; geçende aklıma geldi, gene dene-dim, kaldıramadım. Deneyimime dayanarak söylüyorum Gençlikle yaşlılığın hiç ayrımı yok.”

SEN İŞİNİ BİLİRSİN ALLAHIM

Bir gün Nasrettin Hoca ceviz ağacının altında otururken gözü bostandaki karpuzlara takılmış.

“Şu Allahın işe bak,” diye düşünmüş, “küçücük bir otun ucunda dev gibi karpuzlar bitirip toprakta süründürüyor, bu dev gibi ağacın ürünü ise küçücük cevizler.”

Tam o sırada başına ağaçtan bir ceviz düşmüş. Hoca acısını geçiştirmek için cevizin düştüğü yeri ovuştururken, bir yandan da, gözlerini gökyüzüne doğru kaldırmış

“Sen işini bilirsin Allahım! Kulunu bağışla! Ya bu ceviz değil de, karpuz olsaydı!”

BU KADARCIK İŞİ BECEREMEDİNİZ

Bir gün Nasrettin Hoca'ya gelip

“Bir öküz su içerken başını küpe sokmuş, çıkaramıyor. Ne yapalım?” diye sormuşlar.

Hoca gidip bakmış, öküzün başı küpün içinde, çevresine halk toplanmış, ama kimse ne yapacağını bilemiyor.

“Tez bana bir nacak getirin,” demiş. “Ben bunun başını küpten çıkarırım.”

Nacak getirmişler. Hoca önce sığırın gırtlakını kesmiş, sonra küpü kırıp başını ortaya çıkarmış.

“Bunun boynuzlarını da kesmeli ki bir daha küpe sokarsa takılıp kalmasın,” demiş.

Sonra kalabalığa dönüp eklemiş

“Bu kadarlık işi beceremediniz...”

BAĞ ÜZÜMSÜZ NASIL OLUR

Bir gün Nasrettin Hoca bir bağa üzüm yemeye girmiş. Ama bağda hiç üzüm yokmuş.

Ellerini gökyüzüne açmış

“Ben üzümsüz olurum, ama bağ üzümsüz nasıl olur!” demiş.

AMA BU DA ONUN SOYUNDANDIR

Bir gün Nasrettin Hoca'yı Antep'te bir köpek ısırıp kaçmış.

Uzun bir süre sonra, Sofya'da eline geçirdiği bir köpeği dövmeğe başlayan Hoca'ya

“Be adam! Niye dövüyorsun hayvanı?” diye sormuşlar.

“Beni Antep'te ısırmıştı,” demiş Hoca.

“Yahu, bu o köpek olabilir mi?”

“Biliyorum, olamaz, ama bu da onun soyundandır.”

YAĞMUR YAĞMASIN DİYE PEYNİR DİYORUM

Bir gün Nasrettin Hoca çamaşır yıkamak için çarşıya sabun almaya gittiğinde yağmur yağmaya başlamış. Tanrının işi, meğer evde ne zaman çamaşır yıkamaya kalkacak olsalar yağmur yağıyormuş.

Hoca satıcıya sabunları göstererek

“Şu peynirden bana bir okka ver,” demiş.

“Hoca! Bu sabun, peynir değil,” demiş satıcı.

“Sus!” demiş Hoca. “Ben de biliyorum, sabun. Ama yağmur yağmasın diye peynir diyorum.”

GEL ANANIN YANINA

Bir gün Nasrettin Hoca dikiş dikerken elindeki iğneyi suya düşürmüştü. Hemen gidip bir çuvaldız bulmuş, ucuna ipliği geçirip suyun içine sarkıtmış.

Bir yandan da

“Gel ananın yanına! Gel ananın yanına!” diye seslenirmiş.

BU DA BİZDE AYIP DEĞİLDİR

Bir gün Nasrettin Hoca yabancı bir ülkede yeni tanıştığı biriyle konuşurken adam geçirmiş.

Hoca

“Ne yaptın? Ayıp değil mi?” diye sormuş.

Adam

“Geçirmek bizde ayıp değildir,” demiş.

Biraz sonra Hoca, bakmış gaz sıkıştırıyor, yellenivermiş.

Bu kez adam sormuş

“Hey Hoca! Ne yaptın? Ayıp değil mi?”

Hoca boynunu bükmüş

“Bu da bizde ayıp değildir.”

HOŞT BEYİM HOŞT

Bir gün Nasrettin Hoca bir köpeğin mescidin kapısına işediğini görmüş. Kovmak için öfkeyle hayvanın üstüne gidince köpek de hırlayarak ona doğru gelecek olmuş.

Hoca hemen sesini tatlılaştırarak

“Hoşt beyim hoşt!” demiş.

BİZİM KARI İPE UN SERMİŞ

Bir gün Nasrettin Hoca’dan bir komşusu gelip çamaşır ipini istemiş. Hoca şöyle bir içeri gidip gelmiş.

“Bizim karı ipe un sermiş, veremem,” demiş.

Adam gülmüş :

“Hoca! Hiç ipe un serilir mi?”

“Serilir, serilir,” demiş Hoca. “Vermeye gönlün olmazsa, serilir...”

ARD AYAĞI O KADAR UZUN OLMASA

Bir gün Nasrettin Hoca eşiyle ormandan dönerken yol üstündeki bir tarladan irice bir karpuz kesip odunların üstüne koymuş. Engibeli bir yerde hayvan tökezleyince karpuz bayır aşağı yuvarlanıp taşların arasına gitmiş. Meğer tam orada bir tavşan varmış. Ürken hayvan fırlayıp kaçmaya başlamış.

Hoca

“Eyvah! Karpuz tavşan oldu kaçıyor!” diye bir davranmış, ama boşuna.

Evde karpuzun nasıl tavşan olup kaçtığını anlattığı karısı

“Koca! Keşke tavşanı tutup getirseydin!” demiş.

Hoca bir düşünmüş :

“Ard ayağı o kadar uzun olmasa ben onu tutardım ya...”

AKLIM HERKESLE BİR OLSUN DİYE YİYORUM

Bir gün Nasrettin Hoca topak topak tuz yiyormuş.

“Hoca! Tuz akli eksiltir. Niye bu kadar çok tuz yiyorsun?” diye sormuşlar.

“Aklım herkesle bir olsun diye yiyorum,” demiş.

MİNDER YANMASIN

Bir gün Nasrettin Hoca’yı iftara davet etmişler. Çorba getirilip ortaya konmuş. Meğer çok sıcakmış. Hoca bir kaşık almış, çıkarsa ayıp olacak, yutmuş. Gözlerinden ateş fışkırırken bir acele başındaki kovuğu altına alıp üstüne oturmuş.

Sormuşlar

“Hoca! Ne oldu? Niçin kavuğunun üstüne oturdun?”

“Minder yanmasın,” demiş Hoca. “Kavuk yansa da önemi yok, o benimdir.”

MEKTUPLA BİRLİKTE GİTMELİYİM Kİ

Bir gün Nasrettin Hoca’nın dostlarından biri gelip :

“Bana bir mektup yaz, Bağdat’a göndereceğim,” demiş.

“Bırak Allah aşkına!” demiş Hoca. “Ben şimdi Bağdat’a filan gidemem!”

Adam merakla sormuş

“Kuzum Hoca Efendi! Mektup yazmanın Bağdat’a gitmekle ilgisi ne?”

“Bunu bilemeyecek ne var!” demiş Hoca. “Benim yazdığım yazıyı ancak ben okuyabilirim. Mektupla birlikte gitmeliyim ki, içinde ne yazdığı anlaşılabilsin!”

ALLAH VERSİN

Bir gün Nasrettin Hoca kiremit aktarmaya dama çıkmış. Çıkarken de biraz zorlanmış. Dinlenip tam çalışmaya başladığı sırada aşağıda kapı çalınmış. Karısı gidip açmış.

Kapıda kılıksız bir adam

“Çabuk Hoca’yı çağır! Gelsin, önemlidir!”

“İşi var. Dama kiremit aktarıyor.”

“Yok, olmaz. Git, söyle. Acele gelsin.”

Karısı gidip Hoca’ya seslenmiş

“Seni kapıda bir adam bekliyor. Çok aceleymiş.”

“Karı! Ben bu dama zor bela çıktım. Şimdi inemem. Git, ne söyleyecekse sana söylesin, sen de gel bana söyle.”

Kadın gene kapıya gitmiş :

“Hoca damdan inemiyor. Ne istiyorsan, bana söyle.”

Adam :

“Ancak kendisine söyleyebilirim,” demiş. “Git, söyle, kendisi gelsin. Çok önemli.”

Kadın gene seslenmiş Hoca’ya

“Seni istiyor. Çok önemliymiş.”

Hoca belki ucunda para vardır diye düşünerek aşağı inmeye karar vermiş. İnerken merdivenin bir ayağı kırılmış, kolunun üstüne düşmüş.

Öfkeyle gelip kapıyı açmış ki karşısında bir dilenci Allah rızası için bir akçe sadaka istiyor.

“İyi,” demiş Hoca. “Gel bakalım arkam sıra...”

Birlikte ikinci kata, oradan kırık ayaklı merdivenle dama çıkmışlar...

Şöyle bir soluklandıktan sonra Hoca dilenciye dönmüş

“Haydi bakalım,” demiş. “Allah versin!”

ESKİ ÇAĞLARDAN KALMA

Bir gün Nasrettin Hoca bahçesini kazıp toprak altında bir ahır yapmak istemiş. Kazarken bilmeden komşusunun gene toprak altındaki ahırının duvarına dayanmış. Duvarda bir delik açıp içeri bakmış ki bir sürü öküz.

Büyük bir sevinçle karısına koşmuş

“Karı! Yaşadık! Eski çağlardan kalma bir ahır dolusu öküz buldum!”

MEĞER BU AT SOLAKMIŞ

Bir gün Nasrettin Hoca üzengiye sağ ayağını basıp atın üstüne çıkmış. Bakmış yüzü hayvanın sağrısına doğru.

“Hoca! Niye ters bindin?” demişler.

“Ben ters binmedim,” demiş Hoca. “Meğer bu at solakmış.”

SONUNDA İP OLUR

Bir gün Nasrettin Hoca minbere çıkıp

“Müslümanlar! Size bir öğüdüm var,” demiş. “Sakın oğlunuz olursa adını Eyub koymayın.”

“Niçin?” diye sormuşlar.

Hoca açıklamış

“Halkın ağzında dolaşırken sonunda ip olur.”

BEN KARANLIĞTA SAĞ YANIMI NERDEN BİLEYİM

Bir gece Nasrettin Hoca konuk gittiği evde mum istemiş.

“Hoca! Sağ yanımızda mum vardır, oradan aliver,” demişler.

Hoca terslenmiş

“Ben karanlıkta sağ yanımı nerden bileyim?”

O OĞLAK ÇOKTAN TEKE OLMUŞTUR

Bir gün Nasrettin Hoca'ya

“Senin burcun nedir?” diye sormuşlar.

“Teke,” demiş.

“Hoca! Teke diye bir burç yoktur. Oğlak olmasın?”

“Ey ahmaklar!” demiş Hoca. “Çocukken sormuştum oğlak demişlerdi. Üstünden kırk, elli yıl geçti. O oğlak çoktan teke olmuştur.”

BURAYA DA BİR AYAKYOLU YAPMALI

Bir gün Nasrettin Hoca ev yaptıracakı arsaya bir mimarla gelmiş. Adam arsada dolaşırken yüksek sesle evi tasarlıyormuş.

“Şuraya bir oda, şuraya bir sofa, şuraya bir kiler yapmalı...” derken, nasıl olduysa, yellenivermiş.

Hoca hemen atılmış

“Buraya da bir ayakyolu yapmalı...”

YARISINA DA BEN KETEN EKEYİM

Bir gün Nasrettin Hoca'nın kafasını acemi bir berber tıraş ediyormuş. Usturayı kaçırdıkça kestiği yerlere pamukları yapıştırırmış.

Sonunda Hoca

“Yeter be, adam!” demiş. “Başımın yarısına sen pamuk ektin, bırak öbür yarısına da ben keten ekeyim.”

BİZDEN SONRA GELECEKLER YESİN

Bir gün Nasrettin Hoca bahçesine fidan dikiyormuş. Dostlarından biri

“Efendi! Bunlar ne zaman büyüyecek, ne zaman yemiş verecek de, yiyeceksin?” demiş.

Hoca

“Bizden önce gelenlerin diktikleri bize yeter,” demiş. “Bunların yemişini de bizden sonra gelecekler yesin.”

NASIL PİŞİRİLECEĞİ BURDA

Bir gün Nasrettin Hoca çarşıdan ciğer almış eve giderken boğazına düşkün bir tanıdığıyla karşılaşmış.

Adam

“Bunu nasıl pişireceksin?” diye sormuş.

Hoca

“Bayağı,” demiş.

“Yok! Olmaz! Ciğer pişirmenin türlü yolu var! Ben sana yemeye doyamayacağın bir yahni anlatayım, öyle pişir!”

Hoca

“İyi de, benim aklımda kalmaz, bir kâğıda yazıver,” demiş.

Adam ciğer yahnisinin nasıl pişirileceğini ballandıra ballandıra bir kez daha anlatarak, bir kâğıda bütün ayrıntılarıyla yazmış, Hoca’nın eline vermiş.

Hoca adamın anlattıklarının etkisinde kendinden geçmiş, bir an önce eve varmak için seğirtirken, yıldırım gibi dalan bir çaylak elindeki ciğeri kaptığı gibi havalanmış.

Hoca bir davranacak olmuş, ama bakmış ciğer gökyüzünde...

Yükselen çaylağın arkasından elindeki kâğıdı sallayarak

“Boşuna!” diye bağırır. “Ciğeri kaptın, ama ağız tadıyla yiyemezsin! Nasıl pişirileceği burda!”

SANA NE

Bir gün Nasrettin Hoca'ya zevzeğin biri

“Hoca Efendi! Az önce bir tepsi hindi dolması gidiyordu,” demiş.

“Bana ne?”

“Galiba size gidiyordu,” demiş adam.

Hoca adama şöyle bir bakmış :

“Sana ne?”

DÜŞ GÖRÜRSEM İYİ GÖREYİM DİYE

Bir gün Nasrettin Hoca'ya sormuşlar :

“Hoca! Niye geceleri yatarken gözlüğünü çıkarmıyorsun?”

“Düş görürsem iyi göreyim diye,” demiş.

GEÇEN GÜN VERDİĞİM İSE BUGÜNÜN ÜCRETİDİR

Bir gün Nasrettin Hoca hamama gitmiş. Hamamcılar Hoca'ya bir eski peştemal, bir de kirli havlu vermiş, pek ilgilenmemişler. Hoca hiç ses etmeyip çıkarken aynaya on akçe bırakmış. Hamamcılar hem sevinmiş, hem de utanmışlar.

Bir hafta sonra Hoca gene aynı hamama gelmiş. Bu kez hamamcılar aşırı bir ilgi göstererek ona ipekli bir peştemal, sırmalı havlular vermiş, çevresinde dört dönmüşler. Hoca hiç ses etmeyip çıkarken aynaya bir akçe bırakmış. Hamamcılar bayağı bozulmuşlar :

“Efendi! Bu ne biçim iş böyle?”

“Şaşıracak bir şey yok!” demiş Hoca. “Bugün verdiğim bir akçe geçen hamam içindir, geçen gün verdiğim ise bugünün ücretidir.”

BEN O KADAR İNCE ELEYİP SIK DOKUMAYA GELEMEM

Bir gün Nasrettin Hoca elinde kazma kürek bahçesinde büyük bir çukur açıyormuş. Sormuşlar :

“Hoca! Böyle kan ter içinde ne yapıyorsun?”

“Mahalleli söyleniyor. Sokağın tamirinden kalan şu molozu gömüp ortadan kaldıracağım,” demiş.

“Ya buradan çıkan toprağı ne yapacaksın?”

Hoca bayağı öfkelenmiş.

“Yooo!..” demiş. “Ben o kadar ince eleyip sık dokumaya gelemem...”

ER OLAN SÖZÜNDEN DÖNMEZ

Bir gün Nasrettin Hoca’ya yaşını sormuşlar.

“Kırk yaşındayım,” demiş.

Yıllar sonra, bir rastlantı, aynı kişiler ona bir kez daha yaşını soracak olmuşlar.

Hoca gene

“Kırk yaşındayım,” demiş.

“Hoca!” demişler. “Bundan belki on yıl önce sormuştuk, kırk yaşındayım demiştin, şimdi gene kırk diyorsun.”

Hoca elini göğsüne vurmuş

“Er olan sözünden dönmez. Yirmi yıl sonra da sorsanız, diyeceğim budur.”

BEN SAVURGANLIKTAN HİÇ HOŞLANMAM

Bir gün Nasrettin Hoca’nın ateşi körükledikten sonra körüğün ağzını tıkayıp yerine öyle astığını görenler :

“Hoca, niye körüğün ağzını tıkadın?” diye sormuşlar.

“İçinde o kadar hava var,” demiş. “Tıkamayım da boşuna mı gitsin? Ben savurganlıktan hiç hoşlanmam!”

BAHAR HAVASINA KİMİN NE DEDİĞİ VAR

Bir gün Nasrettin Hoca bir kahve köşesinde ısınmaya çalışırken, adamın biri soğuktan yakınıyormuş.

Bir başkası çıkmış :

“Bu insanoğlu da böyledir! Soğuk olur, soğuktan yakınır, sıcak olur sıcaktan yakınır! Hep bir şey bulur yakınacak!”

İlgisiz dinleyen Hoca ısınmaya çalıştığı köşeden seslenmiş

“Efendi! Sen ne söylüyorsun, bahar havasına kimin ne dediği var?”

KADIN ERKEK NASIL BELLİ OLUR

Bir gün Nasrettin Hoca’nın da bulunduğu bir toplulukta Arabistan’dan gelmiş birkaç gezgin gördüklerini anlatıyorlarmış.

İçlerinden biri

“Arabistan’ın bazı bölgeleri öylesine sıcaktır ki,” demiş, “halkın büyük çoğunluğu çıırılçıplak dolaşır.”

Hoca sormuş

“Peki, orda kadın erkek nasıl belli olur?”

ŞU GÖLDEKİ BALIKLARIN

Bir gün Nasrettin Hoca ile bir arkadaşı göl kıyısında yürüyorlarmış.

Arkadaşı suyun üstünde sıçrayan balıkları görünce

“Hoca! Şu balıkların keyfine bak!” demiş.

Ama Hoca’nın göle değil de öbür yandaki sokağa doğru bakması üzerine eklemiş

“Ben sana balıklardan söz ediyorum, sen göle değil de, öbür yandaki sokağa bakıyorsun!”

“Ben ne bileyim!” demiş Hoca. “Kerametim mi var! Sen bana, ‘Şu göldeki balıkların keyfine bak!’ demedin ki!..”

HANGİ KAHPENİN DÖLÜ

Bir gün Nasrettin Hoca bir bahçeye dalıp cebine doldurduğu şeftalilerle eve giderken yolda dostlarıyla karşılaşmış. Cebini göstererek

“İçinde ne olduğunu kim bilirse en büyük şeftaliyi ona vereceğim,” demiş.

Dostları hep birlikte

“Şeftali!” diye bağırmışlar.

Hoca şaşkın

“Kaşla göz arasında,” demiş, “bunu hangi kahpenin dölü gelip yetiştirdi size?”

KATIRIN GİTTİĞİ YERE

Bir gün Nasrettin Hoca inatçı bir katıra binecek olmuş. Baş çok sert olan hayvan dizginlerin sağa sola çekilmesine aldırmadan kendi gönlüne göre gidiyormuş.

Önünden geçtikleri bir dostu

“Hoca! Nereye gidiyorsun?” diye seslenmiş.

Hoca hiç renk vermeden yanıtlamış

“Katırın gittiği yere!”

İNSANIN AKLINDAN GEÇENLERİN BİLE

Bir gün Nasrettin Hoca’nın canı çorba istemiş. “Şöyle üstü naneli, güzel bir çorba olsa da içsem,” diye düşünmüş.

Tam o sırada kapı çalınıp elinde bir tasla komşunun çocuğu girmiş içeri

“Anam hastadır. Biraz çorba istiyor.”

“Pes!” demiş Hoca. “Bizim komşular insanın aklından geçenlerin bile kokusunu alıyorlar.”

BEN BU MEMLEKETİN YABANCISIYIM

Bir gün Nasrettin Hoca yabancı bir kentin çarşısında dolaşırken, yanına biri sokulup sormuş

“Efendi! Bugün günlerden nedir?”

Hoca

“Kusura bakma, oğul!” demiş. “Ben bu memleketin yabancıyım. Sen onu buralı birine sor!”

YA BENİM YAĞIM TUZUM BİBERİM

Bir gün Nasrettin Hoca çok sayıda bildircin avlayıp yolmuş, temizlemiş, bahçede ateş yakıp bir güzel kızartmış, sonra da tencerenin ağzını sımsıkı kapatıp üstüne bir taş koyarak, avcılığıyla hep alay eden dostlarını çağırmaya çarşıdaki kahveye yollanmış.

Amacı belli Avladığı bildircinlerle bir şölen çekecek, avcılığını alaya alanları utandıracak.

Hoca gidedursun, bahçenin önünden canlı bildircin satan bir adam geçiyormuş. Kokuyu duyunca gelip tencereye bakmış. Dayanılır gibi değil. Kızarmış bildircinleri mideye indirmiş. Ama dürüst bir adammış, onların yerine canlı bildircinler koyup tencereyi gene sımsıkı kapatmış, üstüne de aynı taşı yerleştirmiş.

Hoca dostlarıyla gelip, tencerenin kapağını açınca şaşırakalmış. Kızarttığı bildircinler bir anda kanatlanıp uçup gitmişler. Ne diyeceğini bilememiş.

Şaşkınlığı geçince ellerini gökyüzüne doğru açmış

“Ya Rabbi! Turalım ki bildircinlere yeniden can verdin, o sevimli yaratıkları sevindirdin! Ya benim yağım, tuzum, biberim, odum, ocağım, paralarım, bunca emeklerim ne olacak? Bunları nerden arayacağız?”

AKTARA BİR ŞEY SORACAĞIM DA

Bir gün Nasrettin Hoca merak ederek aktardan haşhaş alıp içmiş. Sonra da hamama gitmiş. Yıkanırken kendi kendine düşünürmüş

“Ne sarhoşluk verdiği var, ne de akla dokunuyor! Hepsi laf! Suçu buna yükleyip maskaralık ediyorlar! Ya da aktar beni aldattı. Kim bilir...”

Birden ayağa kalkıp

“Gidip şunu aktara bir sorayım hele!” diyerek çırılçıplak sokağa fırlamış.

Yolda görenler

“Hoca! Ne bu hal?” diye gülerlermiş.

Hoca ise, çok ciddi, kendi dünyasında yürür gidermiş

“Aktara bir şey soracağım da...”

İNCECİK BİR TAZI

Bir gün Nasrettin Hoca’ya çok eli sıkı olan Subaşı :

“Efendi! Senin ava merakın var,” demiş. “Avcılarla sık sık bir araya geliyorsun. Bana tavşan kulaklı, geyik bacaklı, karınca belli bir tazı buluver.”

Bir süre sonra Hoca iri bir çoban köpeğinin boynuna bir ip bağlayıp Subaşı’na götürmüştü.

Adam

“Bu nedir?” diye sormuş.

Hoca sormasına şaşmış gibi bakarak

“Av köpeği istemiştin ya!” demiş.

Subaşı çıkmış :

“Ben senden incecik bir tazı istedimdi.”

Hoca gülümsemiş

“Merak etmeyin, Efendim! Sizin yanınızda çok geçmeden bu toraman da o hale gelir...”

EĞER KEDİ İSE ET NEREDE

Bir gün Nasrettin Hoca arşıdan üç okka et alıp evine bırakmış. Karısına

“Akşama bir et yemeğı yap da ağız tadıyla yiyelim,” demiş. Sonra da çalışmaya tarlaya gitmiş.

Kadın tam eti tencereye vururken, komşu karılarının da toplanıp ona konuk gelecekleri tutmuş.

Evde gelenleri ağırlayacak başka bir şey yok. Et kokuları içinde aç oturulacak değil ya...

Komşu karılarına unutulmaz bir şölen olmuş üç okka et...

Hoca akşam eve gelip de önüne gene sade suya bulgur pilavının sürüldüğünü görünce

“Etten bir yemek yapmaya zamanın olmadıysa bile,” demiş, “şu pilava birkaç yağlı parça atıp da biraz tat vermeyi de mi düşünemedin?”

Kadın kocasını öfkelendirmemek için bir yalan kıvırmış

“Bir işim vardı, Efendi, mutfaktan bir süre ayrılacak oldum, o arada senin sevgili tekirin üç okka eti yiyip bitirmiş. Bir de geldim ki, ne göreyim? Karşımda yalanıp duruyor.”

Hoca hiç sesini çıkarmadan dinlemiş, sonra

“Karı! abuk kantarı getir,” demiş.

Mangalın altındaki tekiri kucağına almış, karısının getirdiğı kantara koyup tartmış. Tam üç okka...

Kadına dönüp

“Be imansız!” demiş. “Eğer bu tarttığını et ise, kedi nereye gitti? Eğer kedi ise, et nerede?”

DİBİNDEN BAĞLASALAR YA

Bir gün Nasrettin Hoca bir yelkenliyle yolculuktayken fırtına çıkmış. Tayfaların direklerle tırmanıp paralanmasını diye yelkenleri toplamaya çalıştıklarını görünce

“Acayip!” demiş. “Gemi dibinden hopluyor, bunlar tepesiyle uğraşıyorlar. Şunu dibinden bağlasalar ya!”

BEN ONUN İŞLERİNE KARIŞAMAM

Bir gün Nasrettin Hoca'ya komşularından biri soluk soluğa gelip

“Aman Efendi! Sizin ev yanıyor!” demiş. “Kapıyı çaldım, çaldım, içerden ses gelmedi! Koş! Yetiş!”

Hoca hiç telaş etmemiş

“Vallahi arkadaş!” demiş. “Biz hanımla kesin işbölümü yaptık. Artık kimse kimsenin işine karışmayacak. Şimdi çok rahatım. Ben dışarda para kazanıp getirmeyi üstüme aldım. Evle ilgili her şeyi de o üstüne aldı. Sen bir zahmet gidip bizim hanıma haber ver. Ben onun işlerine karışamam.”

KAPIYA ADINI YAZMIŞSIN YA

Bir gün Nasrettin Hoca'yı arayan biri evine uğramış. Kapı duvar. Sağda solda dolaşıp bir iki kez daha gelmiş. Gene kimse yok. Öfkelenmiş, kapıya taşla çizerek koca bir “Eşek” yazmış.

Ertesi gün sokakta karşılaştıklarında

“Hoca! Dün nerdeydin?” demiş. “Bütün gün seni aradım. Kaç kez kapına gelip gittim.”

“Biliyorum,” demiş Hoca.

“Nerden biliyorsun?” diye sormuş adam.

“Kapıya adını yazmışsın ya!”

ÇIKINCA BOĞAZINDAN YAKALAYACAĞIM

Bir gün Nasrettin Hoca çaydan su doldurmak isterken testi elinden kayıvermiş. Gözlerini testinin düştüğü yere dikip beklemeye başlamış.

“A Hoca! Çaya öyle ne bakıyorsun?” diye sormuşlar.

Hoca gözlerini sudan hiç ayırmamış

“Testi suya girdi de, çıkınca boğazından yakalayacağım.”

AHLATIN İYİSİ

Bir gün Nasrettin Hoca dağda odun keserken bulunduğu yere doğru kocaman bir ayının geldiğini görmüş. Korkusundan hemen büyük bir ağaca çıkmış. Meğer o ağaç ahlatmış. Ayı gelip altına yatmış. Bir türlü gitmezmiş. Akşam olmuş. Hoca ay ışığında hayvanın her hareketini dikkatle izliyormuş.

Derken ayı ağaca tırmanıp ahlat yemeye başlamış. Hayvan ahlatın iyilerini arayarak yükseldikçe, Hoca da kendine yaklaşmasın diye daha yukarılara çıkarmış.

Sonunda korkudan tir tir titreyen Hoca en tepeye, ayı da hemen altındaki dala ulaşmışlar.

Hayvan kendi havasında, ahlatları koparıp şöyle yukarı ay ışığına doğru tutuyor, beğenirse yiyormuş. Bir keresinde yukarı doğru kaldırdığı ahlat ağzının hizasına gelince onun kendisine armut ikram ettiğini sanan Hoca can korkusuyla

“Ben yemem!” diye haykırmış.

Tepesinden gelen bu haykırıyla ne olduğunu şaşırان koca ayı irkilip geri sıçrayınca ağacın ta tepesinden dallara çarpa çarpa düşüp yere çakılmış.

Gerçi hayvanın hemen öldüğü, yerde cansız olarak yatışından belliymiş, ama Hoca gene de sabah olup ortalık iyice aydınlanmadan ağaçtan inmemiş.

Akşama doğru sırtında kocaman bir ayı postuyla eve dönerken özellikle kalabalık yerlerden geçmiş. Önemsemez havalarda, çevreden gelen övgüleri duymazdan gelirken, içinden kıs kıs gülmüş.

İTLERİ SALMIŞ TAŞLARI BAĞLAMISLAR

Bir gün Nasrettin Hoca, tam karakış ortasında, bir köyden geçerken üstüne köpekler saldırmış. Yerden taş alıp fırlatmak istemiş. Ama donmuş çamura yapışan taşları sökmemiş.

“Ey Tanrım!” demiş. “Bu ne biçim köy! İtleri salmış, taşları bağlamışlar!”

O KONUŞURSA BU DA DÜŞÜNÜR

Bir gün Nasrettin Hoca çarşıda güvercin kadar bir kuşun on iki altına satıldığını görünce, “Demek ki piyasada kanatlı takımının değeri çok yükseldi, yarından tezi yok bizim hindiye de satılığa çıkarayım!” diye düşünmüş.

Ertesi gün koca baba hindiye koltuğuna sıkıştırıp çarşıya damlamış. Ama tellalın övgüleri falan filan, Hoca bakmış kimse on iki akçeden yukarı çıkmıyor. Nasıl olur?

Satıcı alıcı, kaç akçe, kaç altın derken, sonunda öfkeyle Hoca kendisi fırlamış ortaya

“Bu nasıl iş, Allahı severseniz?” diye bağırmış. “Daha dün, gözümün önünde, güvercin kadar, boyalı bir kuşu tam on iki altına sattınız. Hepiniz de yüksek yüksek fiyatlar önerdiniz. O boyanmışsa, bunun da boynunda mercan renginde yaratılıştan süsler var. Sırtının tüyü yanar döner, güneşte parıltılarının güzelliğine dayanılmaz. Islık çalınca kabarıp hortumunu şişirir, kanadını, kuyruğunu çadır gibi açar, kuzu kadar büyür. Satılacak şey değil, ama biraz sıkışığım da ondan satmaya getirdim.”

Onun bu çıkışmasını gülümseyerek dinleyen çarşı halkından biri elini omuzuna atarak

“Hoca Efendi!” demiş. “Sakinleş biraz! Konuyu pek bilmiyorsun! O öyle senin dediğin gibi, sıradan, boyalı bir kuş değil. Tanrı’nın özene bezene yarattığı bir papağan...”

Altınlara kavuşamamın öfkesinden kurtulamayan Hoca gene yüksek perdeden başlamış

“A canım! İyi, anladık, papağan kuşu! Ne olacak yani? Sonunda gene kuş değil mi? Üstünlüğü neresinde?”

“Hah, işte, onu sor!” demiş adam. “O kuş konuşur, Hoca, konuşur! Senin benim gibi söz söyler!”

Hoca bir duralamış, koltuğunun altındaki baba hindiye sevgiyle bakmış

“Ne yani?” demiş. “O konuşursa, bu da düşünür...”

ONLAR ÇOKTAN BARIŞMIŞLARDIR

Bir gün Nasrettin Hoca'nın komşularından biri telaş içinde gelmiş

“Aman Hoca! Bizim evde karımla baldızım bir kavgaya tutuştular. Nerdeyse birbirini boğazlayacaklar. Ne olursun gel, şunlara bir iki söz söyle! Bir çaresini bul! Beni dinlemiyorlar...”

Hoca sormuş :

“Kavgı neden çıktı? Yaş konusu mu?”

Adam

“Hayır,” demiş. “Yaştan söz ettikleri yok.”

Hoca hiç yerinden kıpırdamadan

“Öyleyse boşuna telaş etme, komşu!” demiş. “Sorun yok demektir. Haydi, git evine, onlar çoktan barışmışlardır bile...”

SEN DUVARI TUT

Bir gün Nasrettin Hoca'yla tanışmak isteyen biri Sivrihisar'a gitmiş. Hoca'nın evini bulmaya çalışırken, eğri bir duvara sırtını dayamış duran biriyle karşılaşmış.

“Nasrettin Hoca'nın evi nerde, biliyor musun?” diye sormuş.

“Bilmez olur muyum!” demiş Sivrihisarlı. “Seni götürürdüm, ama arkadaşlar payanda getirmeye gittiler, onlar gelene kadar bu duvarı tutmam gerek. Acelen varsa, sen duvarı tut, ben bir koşu Hoca'yı alıp geleyim.”

Adam, “Peki!” deyip Sivrihisarlının yerine duvara sırtını dayayarak beklemeye başlamış.

Bir süre sonra, bakmış gelen giden yok, yoldan geçen bir delikanlıyı çevirip olanları anlatmış.

Delikanlı gülmüş

“O duvar yıllardır öyle eğik durur,” demiş. “Yakaladığı her yabancıyı ona payanda yapan ise Nasrettin Hoca'nın ta kendisidir.”

YAĞLAYA BALLAYA ÇAĞIRDIĞI

Bir gün Nasrettin Hoca pek hoşlanmadığı, ama kendisine aşırı bir saygı göstererek ikide bir evine çağırarak, kasaba ileri gelenlerinden birine, ayıp olmasın diye gidecek olmuş.

Bahçeye girerken ev sahibinin pencereden bakıp geri çekildiğini görmüş. Kapıyı çalmış. Aralıktan bir kadın sesi kim olduğunu sorunca adını vererek

“Efendi beni çağırmışlardı da...” demiş.

“Vah vah!” diye sözünü kesmiş kadın. “Efendi az önce çıktı. Geldiğinizi öğrenince çok üzülecek.”

Hoca bunun üzerine sesini üst katın penceresinden duyulacak kadar yükselterek

“Pek güzel!” demiş. “Ancak kendisine söyleyin de bir daha evden çıkıp giderken başını pencerede unutmayın. ‘Aman efendim, alçakgönüllülük gösterin, bize de buyrun!’ diye yağlaya ballaya çağırdığı insanların hepsi bu gibi inceliklerden anlamaz, kendisini içerde sanıp ikiyüzlülüğüne tepeden tırnağa şöyle iyice bir sövüp sayar, selamı sabahı da keserler.”

İŞTE BÖYLE KÜSER

Bir gün Nasrettin Hoca ile iki arkadaşı süte ekmek doğrayıp yiyeceklermiş.

Ama ikisi süte ekmek doğrayıp bastırırken, üçüncüsü onların doğradıkları ekmekleri, “Yapma! Dur! Birlikte Başlayalım!” demelerine aldırmadan, kaşık kaşık atıştırıp tüketmeye koyulmuş.

Sonunda Hoca öfkelenerek elindeki kepçeyi beynine indirdiği gibi, adam mosmor olup oracığa yığılivermiş.

Bir karış suratla sessizliğe gömülen arkadaşına şaşkın gözlerle bakan Hoca şöyle demiş

“Ne doğrar, ne basar, ne elini çanakdan keser. Bir kepçe vurursan işte böyle küser...”

KAVAFLARDAN ALDIM

Bir gün Nasrettin Hoca'yı bir düğüne çağırmışlar. Bakmış kapıda gelenleri karşılayacak, pabuçlara göz kulak olacak kimse yok. Üstelik de birbirini pek tanımayan karışık bir topluluk. Bu kargaşada, pabuçlarını cebinden çıkardığı bir mendi- le sarıp koynuna sokmayı daha uygun bulmuş.

İçeri girip gösterilen yere oturmuş. Tanışmayan insanların çekingen selamlaşmalarından sonra, yanındaki adam söze baş- lamak için

“Efendi! Galiba koynunuzda değerli bir kitap var,” demiş. Hoca nasıl açıklasın?

“Evet!” diye geçiştirmek istemiş.

Adam tersine konuşmayı geliştirmeye çalışıyormuş

“Ne üstüne?”

“Geçim bilgisi!” demiş Hoca.

Adam gene sormuş

“Sahaflardan mı aldınız?”

Bunalan Hoca bu kez sesini yükseltmiş

“Hayır Efendim! Kavaflardan aldım!”

YA TUTARSA

Bir gün Nasrettin Hoca'nın göl kıyısında elindeki bir ça- naktan kaşık kaşık yoğurt alıp suya bıraktığını gören dostları

“Hoca! Ne yapıyorsun? Balıklara yoğurt mu yediriyorsun?” diye sormuşlar.

“Yok!” demiş. “Göle maya çalışıyorum.”

Gülmüşler

“Efendi! Sen sapıttın mı? Koca göl maya tutar mı?”

Hoca şöyle bir bakmış yüzlerine

“Ya tutarsa!..”

BİR KARIŞ YUKARDAN OLSUN DA

Bir gün Nasrettin Hoca çağrıldığı bir düğünde yiyip içtikten sonra güreşleri izliyormuş. Birden gençlik günlerini anımsayıp sarığı, cüppeyi, mintanı çıkardığı gibi ortaya atılmış

“Var mı benimle tutuşacak?”

“Efendi! Ne yapıyorsun? Bir yerine bir şey olur!” demişler.

Ama Hoca kimseyi dinleyecek havada değilmiş, peşrev atarak dolaşmaya başlamış.

Başa güreşecek pehlivanlardan biri, coşkuyla ortaya atılan bu yaşlı efendiyi ciddiye alıp güreş tutmaya kalkan olmayınca, ayıptır diye düşünerek kendi doğrulmuş.

Dev gibi pehlivanı karşısında gören Hoca’nın ise akli birden başına gelivermiş

“Aman kardeş,” demiş, “sakın el ense çekip kollarımı filan zorlama, kılunç olmuşum...”

“Tamam, Efendi! Sen nasıl uygun görürsen öyle güreşiriz.”

“Sakın belimden, bacaklarımdan filan da tutayım deme, her yanıma ağrıyor!”

Pehlivan şaşkınlık içinde :

“İyi de,” demiş. “Nasıl güreşeceğiz? Nerenden tutayım?”

Hoca başının üstünü göstermiş

“Şöyle tepemden bir karış yukardan olsun da, neremden istersen tut!”

KOVASINA BAKAR

Bir gün Nasrettin Hoca bir arkadaşıyla göl kıyısında dolaşıyormuş.

Arkadaşı sormuş

“Hoca! Sence bu gölde kaç kova su vardır?”

“Kovasına bakar,” demiş Hoca.

“Nasıl?”

“Bu göl büyüklüğünde bir kova bulabilirsen, sorunun yanıtı bir kova olur.”

KAPATMAYA UĞRAŞIYORUM

Bir gün Nasrettin Hoca bir toplulukta otururken tatsız adamın biri durmadan konuşuyor, herkesin bildiği şeyleri tekrar tekrar anlatıyormuş.

Bir ara gözü takılınca, bir köşede esneyip duran Hoca'ya dönerek alay eder gibi sormuş

“Efendi! Ne oldu? Siz hiç ağzınızı açmıyorsunuz...”

Hoca ise tam o sırada kendini tutmaya, esnemelerini durdurmaya çalışıyormuş

“Aman kardeş!” demiş. “Ne açması! Ben ağzımı kapatmaya uğraşıyorum.”

ÖBÜR DÜNYAYI BOYLARDIM

Bir gün Nasrettin Hoca eşeğinin üstünde tarladan eve dönerken şiddetli bir deprem olmuş. Hemen yere inip secdeye kapanarak şükretmeye başlamış.

“Efendi! Deprem oldu! Niye şükrediyorsun?”

Hoca açıklamış :

“Bizim yıkılmak için nicedir birinin dokunmasını bekleyen evimiz bu depremde herhalde yerle bir olmuştur. Ya ben şimdi içinde olsaydım? Ev üstüme yıkılmasa bile yıkılacak diye korkudan öbür dünyayı boylardım...”

SARIK YIKAMAYA GELMEDİM

Bir gün Nasrettin Hoca'ya dostları

“Efendi! Sarığın kirlenmiş, niye yıkamıyorsun?” demişler.

Hoca bozulmuşsa da şakaya vurmuş

“Gerekmez! Gene kirlenecek nasıl olsa!”

“Efendi! Ne diyorsun? Gene kirlenirse, gene yıkarsın!”

Hoca bayağı öfkelenerek

“Ben bu dünyaya sarık yıkamaya gelmedim,” demiş.

ANLAŞILAN SOYDAN GELİYOR

Bir gün Nasrettin Hoca'ya okulda ders verirken varlıklı bir öğrencinin babasından bir tepsi baklava gelmiş. Aksi gibi tam o sırada da bir cenazeye gitmesi gerekiyormuş.

Sınıfın büyük çocuklarına

“Tepsiyi rafa koyuyorum. Sakın kimseye yedirmeyin. Çünkü bunu gönderen adam benim kanlı bıçaklı düşmanımdır. Bu baklava zehirli olabilir,” demiş.

Öğrenciler arasında Hoca'nın kardeşinin oğlu da varmış. “Zehirlidir” diye tepsinin yanına kimseyi yanaştırmayan büyük çocuklara sokularak

“O baklava zehirli filan değil,” demiş. “Ben amcamı bilmez miyim? Yememeniz için sizi uyuttu.”

Tepsinin kenarından bir parça alıp ağzına atmış.

“İşte ben yiyorum! Bakalım ölecek miyim?”

Zehirli olmadığı anlaşılınca baklava şipşak silip süpürülmüş.

Büyük çocukları ise bir düşüncedir almış

“Hoca'ya ne diyeceğiz?”

“Siz o işi bana bırakın!” demiş yeğen.

Doğru kürsüye gitmiş, amcasının divitinin içindeki kalem-tıraşı çıkarıp kırmış.

Öbür öğrenciler bu işe bir anlam vermeye çalışırken de Hoca cenazeden dönmüş.

Kürsünün üstünde kırık kalem-tıraşını görünce

“Bunu kim kırdı?” diye haykırmış.

Bütün sınıf korkuyla kardeşinin oğlunu göstermişler.

Hoca yeğeninin üstüne yürüyerek

“Kalem-tıraşımı niye kırdın? Ben de senin kemiklerini kırarım mı?” diye bağırınca çocuk yalandan ağlamaya başlamış.

Hem ağlıyor, hem anlatıyormuş

“Kalemimi yontmak istemiştim. Yontarken kırılıverdi. Ben de şimdi amcamın yüzüne nasıl bakarım, ne derim diye üzüntümden kendimi öldürmeye karar verdim. Aklıma raftaki zehirli baklava geldi. Arkadaşlarımla helallaştım. Kelime-i şaha-

det getirip bir an önce ölmek için hepsini yuttum. Ama talihim yokmuş. Hiçbir şey olmadı!”

Hoca karşısında ağlayan oğlana bakıp

“Ulan! Bu yaşta...” demiş. Bir düşünmüş. “Anlaşılan bu iş soydan geliyor...”

ANNENİN ÇOCUĞU VAR MIYDI

Bir gün Nasrettin Hoca’ya bir kadın gelinini getirip çocuğu olmadığını için kızcağızın kahrolduğunu söyleyerek

“Efendi! Siz çok şey bilirsiniz,” demiş. “Allah aşkına! Bir azimet mi okuyacaksınız? Bir tütsü mü vereceksiniz? Bir ilaç mı yapacaksınız? Bize bir çare bulun!”

Bir çare bilmesede, kaynana ile gelinin halleri Hoca’yı çok üzmüş, bir iki söz edip gönüllerini almak istemiş.

Gözlerini yerden kaldıramayan geline

“Kızım, bu aileden gelen bir şey olmasın?” diye sormuş. “Annenin çocuğu var mıydı acaba?”

BEN HER ZAMAN YANINIZDA OLMAM

Bir gün Nasrettin Hoca ırmak kıyısından geçiyormuş. Ayaklarını suya sokmuş oturan çocuklar

“Efendi! Koş, bir sorunumuz var!” diye seslenmişler.

Hoca yanlarına gidince içlerinden biri

“Efendi! Suda ayaklarımız birbirine karıştı. Hangi ayak kimin bulamıyoruz. Bize yardım ediver!” demiş.

Çocukların takılmalarına alışık olan Hoca, “Tamam!” deyip yerden aldığı ince bir sopayla bacaklarına şöyle bir iki yağırtınca hepsi oturdukları yerden fırlayıp kaçmışlar.

Hoca büyük bir ciddiyetle

“Bu kez çözdük, ama, dikkat edin, bir daha karıştırmayın ayaklarınızı,” demiş. “Ben her zaman yanınızda olmam...”

HAYDİ SANA ALLAH RAHMET EYLESİN

Bir gün Nasrettin Hoca bir cenaze alayının başında yürürken tabutun kapağı aralanıp içindeki adam

“Hoca! Ben ölmedim! Bir ara bayılmış olmalıyım! Bu gi-dişle beni diri diri gömecekler! Durdur şu alayı!” demiş.

Hoca cenaze kalabalığına bir bakmış

“Ben bunca adama laf anlatamam!” demiş. “Haydi sana Allah rahmet eylesin!”

O GELEN BUÇUĞU SEN ALIVER

Bir gün Nasrettin Hoca pazarda yürürken adamın biri ar-kadan gelip ensesine okkalı bir tokat patlatmış.

Hoca dönüp ne oluyor diye bakınca, adam özür dilemeye başlamış

“Hay Hoca! Sen miydin? Bağışla! Seni bir başkasına ben-zettim!”

Tokat öyle özre sıgacak tokatlardan değilmiş anlaşılan.

“Ne saçmalıyor bu adam?” diye başlayan Hoca sözünü, “Haydi, doğru Kadı’ya!” diye bağlamış.

Kadı’nın karşısına dikilmişler. Meğer Kadı adamın akraba-sıymış. Olan biteni dinleyince şöyle demiş

“Sille buçuğadır.”

Adam üstümde para yok diye buçuğu bile vermeye yanaş-mayınca bu kez Kadı

“Var git buçuğu al da gel,” diye adamı göndermiş.

Hoca orada oturakalmış.

Bekle, bekle, gelen giden yok.

Hoca bakmış ki adam gelmiyor, yerinden kalkıp Kadı’nın arkasına dolanmış ensesine okkalı bir tokat patlatmış.

Kadı, “Hey! Ne yapıyorsun?” diye yerinden fırlayınca, Ho-ca boynunu bükerek şöyle demiş

“Benim önemli bir işim var. O gelen buçuğu sen aliver.”

KARAHISAR'A KADI OLMUŞ

Bir gün Nasrettin Hoca eşeğini yitirmiş, aranırken önüne gelene

“Eşeğimi gördünüz mü?” diye sorarmış.

Sonunda birileri, ona takılmak için

“Gördük. Senin eşeğin Karahisar’a kadı olmuş,” demişler.

Hoca bunu duyunca doğru eve koşmuş.

“Karı! Karı! Haberin var mı? Benim eşek Karahisar’a kadı olmuş. Yolluk hazırla da, şunu alıp geleyim!”

Karısı ekmek katık sarıp heybesine koyunca Hoca yola düzmüş.

Karşılaştıklarına

“Haberiniz var mı? Benim eşek Karahisar’a kadı olmuş. Duydunuz mu?” diyormuş.

Adamlar da dururlar mı!

“Yaa, gördük, senin eşek Karahisar’a kadı olmuş, mahkemede kadılık ediyordu. Biz ordan geliyoruz,” diyorlarmış.

Hoca bu sözleri duydukça eşeğini bulduğuna iyice inanarak Karahisar’a varmış, önce çarşıya uğrayıp bir tutam ot almış, sonra doğru mahkemeye.

Kadı birdenbire elinde bir tutam otlarla karşısına fırlayıp, “Çüş, çüş! Bre avradığını bellediğimin merkebi!” diye seslenen adamı görünce, başını iki yana sallayarak

“Bre bu kişi ne demek ister?” diye sormuş.

Durumu bilenler hemen açıklamışlar

“Sultanım! Bu kişiye Nasrettin Hoca derler. Eşeğini yitirmiş. Bazı dostları sultanımıza başvurmasını salık vermişler.”

Kadı bunu duyunca şöyle demiş

“Varın bu adama bir merkep aliverin. Biraz da harçlık verin.”

Hoca sevinçle eve dönerken kendi kendine söylenirmiş

“Avradını bellediğimin eşeği! Ben ders verirken bunun kulak kabartışından bir gün Karahisar’a kadı olacağını anlamıştım zaten!”

NERDE GÖRÜRSEN VUR ÖLDÜR

Bir gün Nasrettin Hoca bir çanak yoğurt yapıp pazara satmaya götürmüş. Yoğurtun üstüne sinekler üşüşünce, şikâyetçi olmak için, doğru Kadı'ya gitmiş.

Kadı onu haklı bularak

“Nerde görürsen vur öldür!” demiş.

Tam o sırada Kadı'nın başına birkaç sinek konmuş.

Hoca odunu kaptığı gibi vurmuş Kadı'nın başına.

HANGİ CEHENNEME İSTERLERSE

Bir gün Nasrettin Hoca ile köylülerinin arası açılmış. Sonunda iş Kadı'ya kadar gitmiş.

Kadı

“Hoca! Köylü seni istemiyor, başının çaresine bak!” demiş.

Hoca

“Asıl ben köylüyü istemiyorum,” diye karşılık vermiş. “Onlar başlarının çaresine baksın, hangi cehenneme isterlerse gitsinler. O kadar insan nereye gitseler bir köy kurup yaşarlar. Ben bir başıma şu yaşımdan sonra çiftimi çubuğumu dağıtıp da, hangi dağ başında kendime yeniden bir düzen kurabilirim?”

BUNUN ELİNDE BÜYÜMÜŞTÜR

Bir gün Nasrettin Hoca bir komşusunun çalınıp da bulunan kazanının gerçekten onun olduğuna tanıklık etmeye çağırılmış.

Kadı sormuş

“Bu kazanın bu adamın kazanı olduğunu biliyor musun? Tanıklık eder misin?”

“Evet,” demiş Hoca. “Ta çocukluğundan beri bilirim. Bunun elinde büyümüştür.”

BUNLARI KAFANA VURURUM

Bir gün Nasrettin Hoca'nın bir davası varmış. Mahkemede Hoca, Kadiya işaret ederek eliyle göğsüne bir iki dokunmuş. Bunun üzerine Kadi, Hoca'yı haklı çıkarıp davalısını sepetlemiş.

Arkasından da Hoca'yı yanına çağırılmış

“Haydi getir, ver ne vereceksen!” demiş.

Hoca boynunu bükmüş

“Benim sana işaret ettiğim bir şey vermek için değildi. Koynumdaki şu taşları gösteriyordum. Beni haklı çıkarmazsan bunları kafana vururum demek istemiştin.”

YALAN OLDUKTAN SONRA

Bir gün Nasrettin Hoca'yı yalancı tanıklığa götürmüşler. Bır buğday anlaşmazlığıymış.

Söz sırası gelince Hoca “Arpa” diye başlamış.

Onu tanık gösteren davacı düzeltmiş

“Buğday!”

Biraz sonra Hoca gene “Arpa” diyecek olmuş.

Davacı gene düzeltmiş

“Buğday!”

Hoca bozularak davacıya dönmüş :

“Be adam! Yalan olduktan sonra, arpaymış, buğdaymış, ne fark eder!”

SIRTIMDAKİ HIRKAYA BİLE SAHİP ÇIKAR

Bir gün Nasrettin Hoca dua ederken gene

“Ya Rabbi! Bana bin altın ver, ama bir altın eksik olsa almam,” demiş.

Orada burada kendi kendine dua ederken sık sık yinelermiş bu sözü.

Komşularından biri onu denemeye karar vermiş. Yolunun üstüne dokuz yüz doksan dokuz altın koymuş.

Hoca altınları bulunca hemen saymaya başlamış. Bakmış dokuz yüz doksan dokuz tane, binden bir eksik. Önce bir düşün ekalmış... Sonra

“Dokuz yüz doksan dokuzu veren Allah, kalan bir altını da nasıl olsa verir,” diyerek keseyi koynuna sokup yürümüş.

Onu gözleyen komşusu bunun üzerine saklandığı yerden hemen çıkarak

“Hoca! Nereye? O altınlar benim! Hani bir altın eksik olsa almam diyordun! Ver altınlarımı!” diye arkasından seğirtmiş.

Ama Hoca hiç oralı olmamış

“Var git işine! Ben senden bir şey almadım! Allah’tan istedim, o da verdi! Sen ne karışırırsın!”

Komşusu Hoca’nın göz göre göre altınların üstüne oturmak istediğini anlayınca yakasına yapışmış

“Öyleyse Kadı’ya gidiyoruz! Yürü bakalım!”

“Yoo!” demiş Hoca. “Ben önce eve uğrayıp üstüme bir hırka alayım, Kadı’ya böyle gidilmez.”

Hoca’nın sıvışmak istediğini anlayan adam kendi hırkasını onun sırtına geçirip

“İşte sana hırka!” diyerek koluna sımsıkı yapışmış. “Şimdi düş önüme!”

Kadı’nın karşısına çıkmışlar.

Komşusu

“Sultanım!” demiş. “Bu adam benim dokuz yüz doksan dokuz altınımı aldı, vermiyor!”

Kadı, Hoca’ya sormuş

“Ne dersin, adam? Doğru mu?”

“Hayır, Efendim!” demiş Hoca. “Ben Allah’tan hep dua edip isterdim; Allah gönderdi bana dokuz yüz doksan dokuz altını.”

Sonra ellerini iki yana açarak eklemiş :

“Sultanım! Siz bu şirret adama bakmayın, bu böyledir. Şu sırtımdaki hırkaya bile benimdir diye sahip çıkabilir.”

Komşusu hırkanın da elden gitmek üzere olduğunu görünce feryadı basmış

“Aman Sultanım! O hırka vallahi benimdir!”

Kadı bunun üzerine büyük bir öfkeyle ayağa kalkıp Hoca’nın sırtındaki hırkayı bile böyle feryat ederek sahiplenene adamı karşısından kovmuş.

Böylece de altınlar da, hırka da Hoca’nın olmuş...

TANIKLIK EDECEK BİRİLERİ OLSAYDI

Bir gün Nasrettin Hoca komşusunun eşeğini alıp dağa oduna gitmiş. Taşkın bir çaydan geçerlerken, ne olduysa, hayvan akıntıya kapılıp sürüklenmeye başlamış. Hoca çabalamışsa da eşeği boğulmaktan kurtaramamış.

Komşusuyla mahkemelik olmuşlar.

Kadı eşeğin çayda akıntıya kapılarak boğulduğunu doğrulayacak tanık istemiş.

Hoca

“A Efendi!” demiş. “Bu işe tanıklık edecek birileri olsaydı, kimi başından, kimi ayağından, kimi kuyruğundan tutup zaten kurtarırlardı eşeği. Biz de buraya gelmezdik!”

BAŞINI BİLE YARAR

Nasrettin Hoca kadı iken bir gün karşısına iki kişi gelmiş.

Biri öbürünü göstererek

“Bu benim kulağımı ısırdı,” demiş.

Hoca öbürüne sormuş

“Sen ne dersin?”

“Hayır efendim! Ben ısırmadım, o kendi ısırdı kulağını.”

Davacı atılmış

“İnsan kendi kulağını kendi ısırabilir mi?”

Davalı bayağı direnmiş

“Kendi ısırdı.”

Hoca bu direniş karşısında kuşkuya düşerek

“Siz şimdi gidin, biraz sonra gelirsiniz,” demiş.

Adamlar gidince Hoca insanın kendi kulağını ısırıp ısıramayacağını denemeye girişmiş. Boynunu bükerek, kulağını çekerek, dengesini yitirip gümbür gümbür kürsüden aşağı yuvarlanıp kafasını yarmış, bayılmış. Su döküp ayıltmışlar, başını sarmışlar, yerine oturtmuşlar.

Bir süre sonra adamlar çıkagelmiş.

Davacı gene yinelemiş

“İnsan kendi kulağını kendi ısırabilir mi?”

Hoca

“Haydi ordan!” demiş. “Başını bile yarar!”

SEN DE ONU ÖP

Nasrettin Hoca kadı iken bir kadın gelip bir adamdan şikâyetçi olmuş

“Efendi! Tanımadığım bu adam beni tutup öptü. Hakkımı arayasın diye sana geldim.”

Hoca bir düşünmüş

“Şimdi ne yapmak gerekir?”

Sonra eklemiş

“Haydi sen de onu öp!”

HELE BİR KORKUTSANA

Nasrettin Hoca kadı iken bir gün karşısına çıkanlardan biri öbürünü göstererek

“Bu kişide benim alacağım var, vermiyor,” demiş.

Hoca adama sormuş

“Var mı sende alacağı?”

“Yoktur.”

Davacı Hocaya çıkmış

“Efendi! Böyle sormakla insana para mı verirler?”

“Ya ne yapalım?” demiş Hoca.

“Hele bir korkutsana!”

Hoca yüzünü gözünü korkunçlaştırıp, “Be herif!” diye borçlunun üstüne yürümüş, çevresinde bir dolanmış

“Haydı ver bakalım şimdi adamın parasını!” demiş.

O ZAMAN DAVA ÇATALLAŞTI İYİCE

Nasrettin Hoca kadı iken bir gün bir adam gelip

“Efendi! Kırdaki hayvanlar otlarken alaca bir inek – galiba sizinmiş – bizim ineği karnından boynuzlayıp öldürmüş. Buna ne yapmak gerekir?”

Hoca

“Bunda sahibinin ne suçu var?” demiş. “Hayvana da kan davası açılmaz a!”

Bunun üzerine adam

“Yanlış söyledim, Efendi, bizim inek sizinkini öldürmüş,” diye düzeltmiş.

Hoca yerinde doğrularak

“Haa!..” demiş. “Bak, o zaman dava çatallaştı iyice! Bana şu raftaki kara kaplı kitabı indirin bakayım!..”

SEN DE HAKLISIN

Nasrettin Hoca kadı iken bir gün dostlarından biri evine gelmiş, bir komşusuna karşı açtığı bir davayı anlatarak

“Hoca! Ne dersin? Haklı mıyım?” diye sormuş.

Hoca şöyle bir düşünüp

“Haklısın!” demiş.

Ertesi gün, dostunun dava ettiği komşusu da Hoca’ya uğrayıp aynı davayı kendi açısından anlatarak

“Hoca! Ne dersin? Haklı mıyım?” diye sormuş.

Hoca ona da şöyle bir düşünüp

“Haklısın!” demiş.

Kocasının dostlarıyla konuşmalarını kapı arasından dinlemeyi hiç aksatmayan karısı, adam gittikten sonra

“Hoca!” demiş. “Dün davacı geldi, adama haklısın dedin, bugün davalı geldi, ona da haklısın dedin. Aynı davada hem davacı, hem davalı ikisi birden haklı olur mu?”

Hoca şöyle bir düşünüp

“Sen de haklısın, karı!” demiş.

SEN BU ŞIKIRTILARI AL

Nasrettin Hoca kadı iken bir adam yakasından tuttuğu başka bir adamı karşısına getirip

“Efendi! Bu adam düşümde benden eline şıkır şıkır saydığımı yirmi akçeyi aldı. Şimdi istiyorum, vermiyor!” demiş.

Hoca davalıdan yirmi akçe istemiş, önündeki çekmeceyi açıp içine şıkır şıkır saymış.

“Duydun mu?” demiş davacıya.

“Duydum!”

“Öyleyse tamam. Sen bu şikirtileri al!”

Davalıya parasını vermiş

“Sen de paranı al! Bir daha da birbirinizin hakkını yemeyin!”

ŞU ADAMIN YÜZÜNDEN PEK BİR UTANIRIM

Nasrettin Hoca kadı iken bir gün karşısına birbirinden davacı üç kişi çıkmış.

Meğer adamların üçü de daha önce Hoca'ya uğramışlarmış.

Birincisi bir halı verip “Şu işi benden yana sonuçlandır,” demiş.

“Olur!”

İkincisi yüz akçe vermiş : “Hoca! Şu işi benden yana sonuçlandır.”

“Olur!”

Üçüncüsü bir balta getirmiş “Aman Hoca! Şu işi benden yana sonuçlandır.”

“Olur!”

Dava sırasında halı getiren

“Hoca! Gör şu halimi!” demiş.

Yüz akçe veren eklemiş

“Hoca! Şu yüzüme bir bak hele!”

Balta getiren atılmış :

“Hoca! Balta gibi kes at şu işi!”

Hoca bir düşünmüş

“Balta gibi kesip atmak kolay, senin halini de görürüm, ama şu adamın yüzünden pek bir utanırım!” demiş.

SABAH NAMAZI ÜCRETİNİ

Bir gün Nasrettin Hoca'ya varlıklı bir adam beş yüz kuruş verip :

“Hoca Efendi! Beş vakit namazlarının sonunda bana da dua et!” demiş.

Hoca beş yüz kuruşun elli kuruşunu geri vererek

“Efendim! Geceler kısa, boşboğazlık uzun olmakla, çoğu zaman sabah namazlarına kalkamayıp kuşluk vakti kaza ediyorum. Sabah namazı ücretini tam almam doğru olmaz,” demiş.

BİLENLER BİLMEYENLERE

Bir gün Nasrettin Hoca öğüt vermek için camide kürsüye çıkmış. Amacı kısa kesip sıvışmak.

“Ey Müslümanlar!” demiş. “Size ne söyleyeceğimi biliyor musunuz?”

“Bilmiyoruz...” demişler.

Hoca bir acele toparlanıp kürsüden inmiş

“Bilmiyorsanız, ben ne diye boşuna dıl dökeyim!..”

Başka bir gün gene aynı soru

“Ey Müslümanlar! Size ne söyleyeceğimi biliyor musunuz?”

Dinleyenler deneyimli ya, bu kez

“Biliyoruz...” demişler.

Hoca gene bir acele toparlanıp kürsüden inmiş

“Biliyorsanız, ben ne diye boşuna başınızı ağrıtayım!..”

Başka bir gün gene aynı soruyla karşılaşınca, önceden aralarında sözleşmiş olan dinleyenlerin yarısı “Biliyoruz”, yarısı da “Bilmiyoruz” demişler.

Hoca gene bir acele toparlanıp kürsüden inmiş

“Bilenler bilmeyenlere anlatsınlar...”

KİMSE GELMEMİŞ

Bir gün Nasrettin Hoca gene öğüt vermek için camide kürsüye çıkmış.

“Ey Müslümanlar! Size ne söyleyeceğimi biliyor musunuz?”

Dinleyenlerde çıt yok.

Hoca gene bir acele toparlanıp kürsüden inmiş

“Anlaşılan bugün kimse gelmemiş...”

AZ KALDI BOĞULUP GİDECEKTİ

Bir gün Nasrettin Hoca Akşehir’de dostlarıyla birlikte bir geziye gitmiş. Yemekten sonra herkes oradaki derince bir havuzda ellerini yıkarken mahalle imamı nasıl olduysa tepe taklak suyun içine düşürmüş.

Havuzun çevresindekiler

“Ver elini İmam Efendi!” diye bağırışmışlar. Ama İmam Efendi kimseye elini vermeden havuzdan kendi çabasıyla çıkmaya uğraşmış.

Hoca bakmış su bayağı derin, adamın durumu kötü

“Açılın şöyle!” diye seslenmiş. “Bana bırakın! Bu herif boğulur, gene size elini vermez!”

Havuzun kıyısına gelip adama doğru uzanmış

“Bekir Efendi! Al elimi!” demiş.

Demesiyle de Bekir Efendi’nin

“Hay Allah razı olsun!” diye Hoca’nın eline atılıp bileğine sımsıkı yapışması bir olmuş.

“Hoca bu ne iş!” demişler. “Niye bizim elimizi tutmadı?”

Hoca gülmüş

“Adam imam! Al diyeceğinize ver diyorsunuz! Az kaldı boğulup gidecekti...”

PARA KESESİ GÖSTERİN

Bir gün Nasrettin Hoca’ya telaşla gelip, “Bir softa suya düştü, biz de yüzme bilmiyoruz, nasıl çıkaralım?” diye sormuşlar.

Hoca gülümsemiş

“Hiçbirinizde para kesesi yok mu? Boş da olsa zarar yok. Kıyıdan şöyle bir gösterin, o içinde para var sanıp kendi çıkar.”

ÇÖMLEK HESABINA BAKARSANIZ

Bir Ramazan Nasrettin Hoca ne diye başkalarının ağzına bakayım, bu yıl şunun hesabını ben tutayım diye düşünmüş.

“Her gün bir çömleğe bir taş koyayım, otuz gün tamamlanınca da bayram edeyim,” demiş.

Hoca'nın kızı bunu görmüş, babasının evde olmadığı bir gün nerden aklına estiyse getirip çömleğin içine bir avuç taş atıvermiş.

Ramazanın yirminci günü arkadaşları yirmi mi, yirmi bir mi diye kuşkuya düşünce, Hoca hemen yerinden doğrulup, “Biraz bekleyin, ben şimdi size en doğrusunu söylerim,” diye doğru eve koşmuş. Bir acele çömlekteki taşları saymış. Ne görsün! Çömlekte tam yüz yirmi taş var. Şaşkınlık içinde geri dönerken, “Şimdi ben bunu böylece söylesem benimle alay ederler,” diye düşünmüş. Yüz yirmiyi iyice indirmeli de, kaç? Arkadaşlarının yanına varınca, “Bugün ayın kırkıdır,” deyivermiş.

“Aman Hoca! Ramazan ayı otuz gündür!”

Hoca patlamış

“Behey dostlar! Siz ne diyorsunuz! Çömlek hesabına bakarsanız bugün ayın tamı tamına yüz yirmisidir.”

AL APTESİNİ VER PABUCUMU

Bir gün Nasrettin Hoca dere kıyısında aptes alıyormuş. Sıra tam ayaklarını yıkamaya geldiğinde, nasıl olduysa, pabuçlarını suya düşürmüş. Dallarla filan kıyıya çekmeye uğraşmışsa da, bakmış, akıntıyla başa çıkamayacak, şöyle bir kaykılıp gökyüzüne doğru yellenmiş.

“Allahım!” demiş. “Al aptesini, ver pabucumu!..”

DEVEYE KANAT

Bir gün Nasrettin Hoca camide öğüt verirken birdenbire şöyle demiş :

“Ey Müslümanlar! Siz sabah akşam Tanrı’ya şükredin ki deveyi kanatsız yaratmış.”

“Niye Hocam, kanadı olsa ne olurdu?” diye sormuşlar.

“Uçup bacalarınıza konsaydı, ne olduğunu görürdünüz...”

ANAM ÖLDÜ BABAMLA GEZİYORUM

Bir gün Nasrettin Hoca eşiyle evine doğru yol alırken bakmış karşıdan birkaç softa geliyor.

Hemen üstünden inip eşiğin yanında dört ayak yürümeye başlamış.

Softalardan biri

“Hey Hoca! Ne yapıyorsun?” diye sormuş.

Hoca terslenmiş

“Ben Hoca değilim.”

“Ya nesen?”

“Bu eşiğin sıpasıyım.”

Softalar gülmüşler

“Hoca, bu eşek erkek...”

Hoca aldırmamış

“Anam öldü de, şimdi babamla geziyorum.”

BİRİ DE ÇIKIP ŞU NAMAZI YESE

Bir gün Nasrettin Hoca’ya, “Fılan kişi oruç yedi,” demişler. Hoca gülümsemiş :

“Biri de çıkıp şu namazı yese!”

ALLAH VERİR GİBİ Mİ

Bir gün Nasrettin Hoca cebine leblebileri doldurmuş yiye yiye giderken yolda çocuklarla karşılaşmış.

“Oğlancıklar! Size leblebi vereyim mi?” diye sormuş.

“Ver!” diye bağışmışlar.

“Allah gibi mi vereyim, yoksa kul gibi mi?”

“Allah gibi!” demişler.

Bunun üzerine Nasrettin Hoca kimine az, kimine çok leblebi vermiş, kimine de hiç vermemiş.

“Hey Hoca! Böyle şey olur mu! Niye hepimize eşit dağıtmazsın?” diye bağışmaya başlamış çocuklar.

Hoca boynunu bükmüş

“Allah gibi vermemi istediniz. Allah böyle kimine az, kimine çok verir, kimine de hiç vermez.”

“Öyleyse kul gibi ver,” demiş çocuklar.

Hoca ellerini göğsüne doğru kaldırmış

“Bak, Allahım! İşit, gör! Diyelim ben hiçbir şeyden anlamıyorum! Şu küçücük oğlancıklar bile beğenmez senin dağıtımını!”

YAŞ KUYU

Bir gün Nasrettin Hoca'ya bir minareyi gösterip

“Hoca! Bu nedir?” diye sormuşlar.

“Yaş kuyudur,” demiş. “Güneşe çıkartmış, kurutuyorlar.”

BİR CEMAATİN İMAMI

Bir gün Nasrettin Hoca'ya sormuşlar

“Bir cemaatin imamı osurursa, o cemaatin ne yapması gerekir?”

Hoca yanıtlamış

“Bir cemaatin imamı osurursa o cemaate sıçmak gerekir.”

TANRI'NİN ÖLDÜRDÜĞÜ MÜ MURDARDIR

Bir gün Nasrettin Hoca yolda bulduğu ölü bir tavuğu yolup ateşte bir güzel kızartmış.

“Hoca! Ölü tavuk hiç yenir mi? Murdardır!” demişler.

“Hey kafasızlar!” demiş Hoca. “Sizin boğazlayıp öldürdüğünüz temizdir de, Tanrı’nın öldürdüğü mü murdardır?”

NE ZAHMET EDERSİN

Bir gün Nasrettin Hoca yağmur yağdırması için Tanrı’ya dua eden bir çiftçiye rastlamış.

Adam onu görünce

“Aman Hoca!” diye ellerine sarılmış. “Benim dualarım bir işe yaramıyor. Sen bir dua et de Allah şu tarlama bir rahmet yağdırsın.”

Hoca çiftçinin gönlü kırılmasın diye ellerini açıp dua eder etmez ise, sanki gökyüzü yarılmış, şimşekli yıldırımlı bir yağmur başlamış. Hemen kaçarak bir kayanın kovuğuna sığınan Hoca, tepesinde şimşekler çakıp kovuğun içi aydınlanınca

“Ey yüce Tanrım!” demiş. “Kulun yanıldı, iki söz edecek oldu. Anladı hatasını. Böyle çıra yakıp kaya kovuklarını aramaya ne zahmet edersin!”

BİR KEZ DE TANRI BANA BORÇLU KALSIN

Bir gün Nasrettin Hoca sabah namazını kılmaya mescide gitmiş. Tekbirlerinin arkası kesilmezmiş.

Biri

“Hoca!” demiş. “Sabah namazı dört rekattır. Sen ne çok kılıyorsun böyle!”

“Biliyorum, biliyorum ya,” demiş Hoca, “bir kez de Tanrı bana borçlu kalsın!”

ŞU TASI DOLDURUP VERECEKTİM

Bir gün Nasrettin Hoca'ya birkaç medrese öğrencisi uğrayıp yoğurt istemişler.

Hoca

“Yoğurdumuz yok,” demiş.

Ama öğrenciler dönüp giderlerken hemen içerden boş bir tas bulup arkalarından koşmuş

“Durun hele!”

Onun elinde tasla geldiğini gören öğrenciler yoğurt bulup getirdiğini sanmışlar.

Hoca boş tası göstermiş

“Yoğurt olsaydı,” demiş, “bu tası doldurup size verecektim.”

BAYAT ÖLÜNÜN NAMAZI

Bir gün Nasrettin Hoca bir köyden geçerken, köy halkı önünü kesip

“Aman Hoca! Bir ölümüz var, bize bir cenaze namazı kıldırır!” demişler.

Hoca namazı kıldırılmış, bir tekbir getirmiş, parasını alıp kesesine koymuş, eşeğine binmiş, yola koyulmuş.

Hoca gittikten sonra bir köylü

“Cenaze namazı böyle olmaz!” demiş. “Ben kentteki camiye kıldım. Dört kez tekbir getirilir!”

Bunun üzerine, köylüler Hoca'nın ardından koşup köyün çıkışında yetişmişler

“Hoca! Bize namazı yanlış kıldırmışsın! Dört tekbir olacakmış!”

Hoca sormuş

“Ölünüz öleli kaç gün oldu?”

“Beş gün oldu!”

Hoca bilgiç bilgiç başını sallamış

“Bayat ölünün namazı böyle kılınır!”

HEMEN ÖLÇÜYÜ İNSANIN ELİNE VERİRSİN

Bir gün Nasrettin Hoca geç vakit eve gelmiş. Ateş yanmıyor, ışık yok. Karanlıkta baltayı almaya uzanmış, ama eline kepçe gelmiş. Oduna vurduğu gibi kepçe sapından kopup fırlamış gitmiş. Hoca başlamış aranmaya.

Bir yandan da :

“Ey benim Tanrı’m! Bana şu baltamı buluver, sana bir ölçü buğday adağım olsun!” dermiş.

Tam o sırada kepçenin başı eline geçmiş.

“Ne hoş Tanrı’sın sen!” demiş. “Adağı duyunca hemen ölçüyü insanın eline verirsin!”

YERİ DEĞİLDİR

Bir gün Nasrettin Hoca’ya mescitte

“Hoca! Bize şöyle güzel bir Kuran oku da dinleyelim,” demişler.

Hoca boyun büküp

“Yeri değildir!” demiş.

TANRI’NIN EVİ ORASIDIR

Bir gün Nasrettin Hoca’nın kapısı çalınmış. Hoca açmış, tanımadığı biri.

“Sen kimsin?”

Adam

“Tanrı konuguyum,” demiş.

Hoca az ilerdeki mescidi göstermiş :

“Tanrı’nın evi orasıdır. Konuklarını orada ağırlar.”

NE BEN HEVES ETTİM

Bir gün Nasrettin Hoca'ya

“Namaz kılar mısın?” diye sormuşlar.

“Ne ben heves ettim, ne de o bana nasib oldu,” demiş.

HERKESİN BİR HESABI VAR

Bir gün Nasrettin Hoca'ya sormuşlar

“Hoca! Niçin namaz kılmazsın?”

Boynunu bükmüş

“Herkesin bir hesabı var!”

BİR GECE AÇIKTA YATINCA

Bir gün Nasrettin Hoca'nın parasını çalmışlar. Ellerini göğ
e açmış

“Ya Rabbi!” demiş. “Senin neyin eksik ki benim üç beş ak-
çemi ona buna çaldırtırsın?”

Kalkıp doğru mescide gitmiş, bulduğu hasır, hah ne varsa,
hepsini toplayıp evine getirmiş.

Meğer tam o gün denizde fırtınaya tutulan birileri Hoca'ya
adaklar adar, “Eğer bu beladan kurtulursak...” diye Tanrı'ya
dualar ederlermiş. Kurtulup karaya ayak basar basmaz da ilk
işleri adaklarını yerine getirmek olmuş.

Hoca önünde paraları görünce

“Yüce Allahım!” demiş. “Bir gece açıkta yatınca hemen pa-
ramı geri gönderdin!”

FARZI TERKETTİK DİYE

Bir gün Nasrettin Hoca'ya dostları

“Hoca Efendi! Oruç tuttuğun yok, niçin sahurda kalkıp yemek yiyorsun?” diye sormuşlar.

Hoca

“Farzı terkettik diye sünneti de mi terk edelim!” demiş.

BEN ETTİM OLDU

Bir gün Nasrettin Hoca'ya sormuşlar

“Hoca! Keçi kurban olur mu?”

Hoca

“Ben ettim, oldu!” demiş.

BENİ DİYE BAŞKASINI UYANDIRMIŞ

Bir gün Nasrettin Hoca'ya, “Eşeğin kadı oldu,” demişler.

Sevinerek karısına koşmuş :

“Karı! Eşeğim kadı olmuş! Hele bir yanına varayım, belki beni yardımcılığına alır.”

Sabah erkenden yola düzülmüş. Akşam olunca bir tekkede konaklamış. Tekke sahibinin karısına kendisini günün ilk ışıklarıyla birlikte uyandırmasını söylemiş.

Meğer o tekkeye hizmet edenler saç sakal bırakmazlarmış. Hocayı da aralarına katılmak için geldi sanarak gece uykusunda bir güzel tıraş etmişler.

Günün ilk ışıklarıyla birlikte kadın gelip

“Kalk yolcu! Sabah oldu, gidiyorsun!” demiş.

Hoca bir acele kalkıp yola koyulmuş. Bir pınar başına gelince, hem biraz soluklanayım, hem de elimi yüzümü yıkayayım derken, suda kendini görüp bakakalmış

“Hay şaşkın karı hay! Beni diye başkasını uyandırmış...”

YERİME BİR KALENDER VERMİŞLER

Bir gün Nasrettin Hoca evini bulamamış. Sanki ev yerinde değilmiş gibi bir duyguya kapılmış.

Yolda bir tanıdığını çevirip

“Kardeş! Benim evi gördün mü bir yerlerde?” diye sormuş.

Hoca’nın kendisine takıldığını sanan tanıdığı

“Evet, gördüm,” demiş. “Yolda gidiyordu. ‘Nereye?’ diye sordum. ‘Geyikli Baba’ya şeyh oldum, oraya gidiyorum,’ dedi.”

Hoca tanıdığının bu sözlerini doğru sanıp doğru Baba Sultan’a gitmiş. Baba Sultan da ince bir adammış. Tekkede Hoca’yı karşılayıp iyice ağırlamışlar.

Hoca sormuş

“Evimi gördünüz mü?”

“Evet,” demişler. “Geldi, gördük, sana gönderdik.”

Ama Hoca kalkmaya davranınca izin vermemişler

“Olmaz. Bu gece burda yat. Sabah gidersin.”

Sabah erkenden her türlü hizmetini görüp, bu arada bir güzel tıraş edip Hoca’yı yola çıkarmışlar.

Bir pınar başında mola verirken yüzünü yıkamak için eğilen Hoca suda kendini görünce

“Eyvah! Beni değiştirmiş, yerime bir kalender vermişler!” diye bakakalmış.

Evini bulup da kapıdan içeri girerken kendisini karşılayan karısına da

“Karı! Gördün mü? Beni değiştirip yerime bir kalender vermişler!” diye yakınıyormuş.

İÇİNDE BULUNMAYIN DA

Bir gün Nasrettin Hoca’ya sormuşlar

“Hoca! Cenazeyi taşırken tabutun önünde mi bulunmalı, ardında mı?”

“İçinde bulunmayın da, neresinde bulunursanız bulunun!” demiş.

NAMAZA KATILMASIN

Bir gün Nasrettin Hoca aptes alırken su kesilmiş, sol ayağını yıkayamamış.

Namaz kılarken sol ayağını arkaya doğru uzatırmış.

“Hey Hoca! Ne yapıyorsun?” demişler.

“Aptes alırken buna su yetişmedi,” demiş. “Namaza katılmasın...”

ŞİMDİ YANLIŞ ANLAR

Bir gün Nasrettin Hoca ile Subaşı arasında bir çekişme yaşanmış. O yüzden araları biraz açılmış.

Gel zaman git zaman Subaşı ölmüş. Son görevler yerine getirilmiş. Mezarının başından ayrılırken

“Hoca! Gel telkinini sen yapiver!” demişler.

“Yok! Bir başkasını bulun!” demiş Hoca. “Bizim aramız biraz açıldı. Şimdi yanlış anlar...”

OĞLUN KADAR OLAMADIN

Bir gün Nasrettin Hoca hemen çözümleneceğini sandığı bir iş için Bursa'ya gitmiş. Ama hükümet dairelerinde takılıp kalmış.

Birisi

“Eğer sabah namazını kırk gün Ulucami’de mihrabın yanında kılar da kırk birinci gün Tanrı’ya yalvarırsan işin olur,” demiş.

Hoca öyle yapmış. Gene olmamış.

Bir sabah Ulucami’nin civarındaki küçük bir mescitte kılmış namazını. Artık iyice umutsuzluğa kapılmışken, o gün işi çözümleniverince, doğru Ulucami’de almış soluğu.

Büyük kapıdan içeri girip bağırarak

“Yazık sana, yazık! Oğlun kadar olamadın!”

BU DURUMDA KİMSEM YOK DEMEKTİR

Bir gün Nasrettin Hoca imamlık etmek için gittiği bir köyde hastalanmış. Evlenmeden önceki gençlik yıllarında üç beş kuruş kazanmak için böyle köy köy gezermiş.

Ateşinin çok yükseldiğini, durumunun iyice kötülediğini gören köylüler sormuşlar

“Şayet sana bir şey olursa kimle haber verelim? Memlekette kimin kimsen var mıdır?”

Hoca bir düşünmüş

“Gerçi bir annem vardır, ama babam ölmeden önce onu boşamıştı. Bu durumda kimsem yok demektir.”

İŞTE O ZAMAN EŞİT OLURUZ

Bir gece Nasrettin Hoca varlıklı bir ailenin evine Tanrı konuğu olmuş.

Aslında köy köy dolaşarak imamlık, vaizlik yaptığı, yıllık giderlerini toplamaya çalıştığı bir yolculuktaymış.

Sabah kahvaltısından sonra, ev sahibi Hoca'ya bir kitap okutmuş, arkasından kendi de okumuş, bir yazı yazdırmış, arkasından kendi de yazmış.

“İşte senin okuduğunu ben de okudum, yazdığını ben de yazdım,” demiş. “Aramızda bir ayrım yok. Demek ki bu evde birimiz fazlayız.”

Hoca bir yutkunmuş

“Aramızda bir ayrım var,” demiş. “Ben buraya üç günlük yolu yayan yürüyerek, bin bir zorluğa katlanarak geldim. Ne zaman sen de benim gibi geçimini sağlamak için yollara düşer, ta bizim oralara yayan olarak gelir, böyle aşağılanarak geri çevrilirsen, işte o zaman eşit oluruz.”

DAĞ YÜRÜMEZSE ABDAL YÜRÜR

Bir gün Nasrettin Hoca yüksekten atıyor, ermişliğinden filan söz ediyormuş.

“İyi de, Hoca!” demişler. “Ermişliğin nerden belli?”

“Hangi taşı, hangi ağacı çağırısam şıp yanımdadır,” demiş Hoca.

Gülmüşler :

“Öyleyse şu karşıki meşe ağacım çağır bakalım.”

Hoca tavrını takınıp üç kere, “Gel, ya mübarek!” demişse de ağaç yaprağını bile kımıldatmamış.

Bunun üzerine kendisi ağacın yanına gitmiş

“İşte yanımdadır!”

“Hani ağacı ayağına getirecektin!” demişler.

“Bizde gönül, kibir olmaz,” demiş Hoca. “Dağ yürümezse abdal yürür.”

BİR KEZ DE BENİM DEDİĞİM OLURDU

Bir gün Nasrettin Hoca’ya sormuşlar :

“Tanrı’nın sonsuz gücü için ne düşünüyorsun?”

“Vallahi!” demiş. “Ben kendimi bildim bileli hep Tanrı’nın dediği oluyor. Gerçekten bütün güç onun elinde toplanmasa, bir kez de benim dediğim olurdu...”

EZAN OKURKEN SESİM

Bir gün Nasrettin Hoca bir yandan ezan okur, bir yandan da bütün hızıyla koşarmış.

“Hoca! Ne yapıyorsun?” demişler.

“Bakalım ezan okurken sesim nerelere kadar erişebiliyor, nerelerden işitiliyor, onu anlamaya çalışıyorum,” demiş.

SIRTIMA BİNECEK BİR TAY GÖNDERDİN

Bir gün Nasrettin Hoca uzun bir yoldan gelirken çok yorulmuş. Ellerini gökyüzüne açıp

“Ya Rabbi!” demiş. “Kör topal bir eşeğim olaydı da hiç değilse ayaklarımı yerden keseydi!”

Tam o sırada dörtnala kendisine doğru gelen Timar askeri bir sipahi görmüş. Atın arkasından da altı aylık yavrusu anasına yetişmeye çabalıyormuş.

Sipahi

“Hey dayı!” demiş. “Böyle tembel tembel ağacın gölgesinde oturmakla olmaz. Çalışmalı! Haydi bakalım! Şu tay çok yoruldu! Sırtına al da karşıki köye kadar taşıyiver!”

Hoca

“Aman Efendim! Ben yorgunluktan kırıdayamaz hale geldiğimden dolayı burada...” derken, bir kamçı şaklamış...

Sipahinin sesi dağı taşı inletmiş

“Kalk, herif! Öyle, şu çam altı senin, bu pınar başı benim diye, ağır ezgi fıstıki makam, konarak, göçerek, sümüklüböcek gibi, bir günlük yolu bir haftada alarak dağlarda, kırlarda sefa sürmeye insanı her zaman bırakmazlar. Kalk, çabuk!”

Bir kamçı şaklaması daha...

Hoca çaresiz tayı sırtına alıp başlamış sipahinin önü sıra koşmaya. Arada bir kamçı şakladıkça hoh hop da hoplarmış. Köye yaklaşıpna kadar aşağı yukarı bir on dakika böyle koşuktan sonra tayla birlikte yüzükoyun yere kapaklanmış.

Onun tam anlamıyla tükendiğini gören sipahi daha fazla üstüne düşmeden, “Pelte herif, sen de!” diye aşağılayarak atını sürmüş; tayla birlikte köye doğru gözden uzaklaşmışlar.

Hoca kan ter içinde orada öyle yüzükoyun yarım saat kadar yattıktan sonra kendine gelince, sürünerek bir ağaç altına gitmiş. Zorlukla doğrularak sırtını ağaca dayamış, ellerini gökyüzüne açmış

“Ya Rabbi!” demiş. “Besbelli ağzımda diş kalmadığı için ben kimseye derdimi anlatamaz oldum Senden kör topal bir eşek istedim, tuttun sırtıma binecek bir tay gönderdin!..”

GIYSİLERİNİ NE YANA KOYDUNSA

Bir gün Nasrettin Hoca'ya Akşehir Gölü'nün kıyısında boy aptesti almaya hazırlanan bir adam sormuş

“Hoca! Aptes alırken ne yana döneyim?”

Hoca bilgece gülümsemiş

“Giysilerini ne yana koydunsa o yana dön!”

HEPSİ BAŞLAR UYUKLAMAYA

Bir gün Nasrettin Hoca'nın karısı

“Efendi! Çocuğu bir türlü uyutamıyorum,” demiş. “Durmadan ağlıyor. Çaresiz kaldım. Şuna bir dua mı okuyacaksın, ne yapacaksan yap! Hoplatıp sıçratmaktan kollarım koptu! Nerdeyse bayılacağım.”

Hoca, kadının eline bir kitap vererek

“Dur, telaş etme!” demiş. “Sen şu kitabı çocuğun önüne aç, ara sıra yapraklarını çevir!”

Karısı birden çılgına dönmüş. Yaşamı boyunca çektiklerini bir bir sıralayıp

“Üstte yok, başta yok, otuz yıldır bu eve saçımı süpürge ettim, benim yavrum ise, senin de yabancın değil a, her zaman, her yerde, her şeyle alay edilmez,” diye ateşler saçarak sözünü bağlamış.

Hoca aşağıdan alarak

“Karı! Benim de bir bildiğim var!” demiş. “Niye dediğimi yapmayıp da böyle sözlerle gönlümü kırıyorsun? Sen çevir şu kitabın sayfalarını hele.”

“Peki, adam! Nedir? Neymiş bu kitap?”

“Ha şöyle!” demiş Hoca. “Önce bir sor, anla! Bu bizim softaların ders kitabıdır. Ne zaman camide önüne alıp da okumaya, bir iki sayfasını çevirmeye kalksam, hepsi başlar uyuklamaya. Hele bazıları horlayıp sayıklarlar da arkadaşları dürtükler uyandırmak için. Koca herifleri uyutan kitap bu mini mini yavruyu mu uyutamayacak!”

MELEK GİBİ OLUR

Bir gün Nasrettin Hoca'ya bir kadın gelip kızından yakınmış

“Canım Efendi! Şu benim kıza bir nefes mi edersin, bir muska mı yazarsın, ocağına düştüm, bir şey yap da akıllandır şunu! Evde yapmadığı delilik kalmadı! Engel olamıyorum, nerdeyse bana dayak atacak!”

Hoca

“Hanım!” demiş. “Ona benim gibi ihtiyarın nefesi yaramaz. Benden sana öğüt, kızına şöyle yirmi beş otuz yaşlarında, kendi de, nefesi de sağlam bir adam bulup ever, hem hocası, hem kocası derken, arkasından çoluk çocuk, muma döner, melek gibi olur...”

ENBİYASI EVLİYASI

Bir gün Nasrettin Hoca komşularıyla birlikte dağa odun kesmeye gitmiş. Odunlar kesilip eşeklere yüklenmiş.

Dönüşte bir yanı uçurum olan bir keçi yolundan geçiyorlarmış. Ayağı bir taşa takılan eşiği uçuruma doğru kaymaya başlayınca, Hoca hayvanın kuyruğuna yapışmış. Bir yandan da seslenirmiş

“Ey yüce Tanrım yetiş! Ya enbiya! Ya evliya! Yetişin!”

Komşuları yavaş yavaş uçuruma doğru kaymakta olan eşiğin Hoca'yı da birlikte sürüklediğini görünce, beline sarılarak

“Bırak şu eşiğin kuyruğunu! Sen de uçuruma gideceksin!” diye bağışmışlar.

Hoca öfke içindeymiş

“Ey yüce Tanrım! Enbiyası, evliyası!” diye haykırmış. “Geldinizse kaçılın! Eşiğin kuyruğunu bırakıyorum!”

YENİ EVLİYE BOZULUR

Bir gün Nasrettin Hoca'ya sormuşlar

“Ramazan'da oruçluyken insan karısını öperse orucu bozulur mu?”

Hoca bir düşünmüş

“Yeni evliyse bozulur,” demiş. “İki üç yıl sonrasını pek bilemem. Ama beş yıldan sonra bozulmayacağı kesin...”

BU EVDEN İKİ CENAZE ÇIKARDI

Bir gün Nasrettin Hoca yabancı bir kentte aç açına dolaşırken karşılaştığı kimseler

“Sen ne iş yaparsın?” diye sormuşlar.

“Ben hekimim,” demiş Hoca.

“Aman,” demişler, “bizim Bey'in oğlu çok hasta. Gel, bir bakıver.”

“Peki,” demiş Hoca.

Bey onu saygıyla karşılayıp oğluna bir ilaç yapmasını dilemiş.

Hoca sormuş

“Sizde bal, yağ, ekmek bulunur mu?”

“Bulunur,” diyerek koşup getirmişler.

“Şimdi bir de beyaz çarşaf ister.”

Onu da getirmişler.

Hoca çarşafın altına girmiş, ekmeğe yağı, üstüne de balı sürüp yemeye başlamış. Karnını iyice doyurup çarşafın altından çıktığı sırada içerden oğlanın öldüğü haberi gelmiş.

“İlacın bir yararı olmadı,” demişler.

“Yararı olmaz olur mu!” diye atılmış Hoca. “Ben bu ilacı yapmasam bu evden iki cenaze çıkardı...”

ÖLMEZSE HİÇBİR ŞEY OLMAZ

Bir gün Nasrettin Hoca'yı hekim olarak bir hastaya götürmüşler. Hoca hastaya şöyle bir bakmış, nabzını tutmuş.

“Kaç gündür hasta?” diye sormuş.

“On gündür,” demişler.

Hoca bilgece başını sallamış. Adamın yakınları hastalığının ne olduğunu sormuşlar

“Tehlikeli mi? Bir şey olur mu?”

“Korkmayın,” demiş Hoca. “Ölmezse hiçbir şey olmaz...”

BİRAZ KATRAN DA EKLEMEN GEREKİR

Bir gün Nasrettin Hoca'ya bir köylü gelmiş. Keçisi uyuz olmuş, katran sürmesini söylemişler. Ama o hayvanı Hoca'ya getirmiş

“Efendi! Katran dedilerse de, duydum ki senin nefesin uyuz illetine bire birmiş, ben sana getirdim. Şu keçiye bir nefes ediver.”

Hoca

“Nefes etmesine ederim,” demiş, “ama sen hayvanın bu illetten bir an önce kurtulmasını istersen, benim nefese biraz katran da eklemen gerekir.”

AYAĞINI SICAK TUT

Bir gün Nasrettin Hoca'ya

“Bu tıp denen nedir?” diye sormuşlar.

“Özeti : Ayağını sıcak tut, başını serin, eline bir iş al, düşünme derin,” demiş.

BOŞU BOŞUNA GELMEYESİN DİYE

Bir gün Nasrettin Hoca'nın karısı sancılanmış.

"Aman Efendi! Bana bir hekim getir," demiş.

Hoca hekim getirmek için evin kapısından çıkarken, kadın pencereden seslenmiş

"Efendi! Çok şükür, sancım geçti. Hekime gerek yok."

Hoca bunun üzerine bir koşu hekimin dükkânına gitmiş

"Bizim karı sancılanmıştı, ben de seni getirecektim," demiş.

"Ama tam kapıdan çıkarken pencereden seslenip sancısının geçtiğini söyledi. Boşu boşuna gelmeysin diye haber vereyim dedim."

SENİ DE BÖYLE KORKUTSALARDI

Bir gün Nasrettin Hoca beylerden birine götürmek için karısına bir kaz pişirtmiş. Ama yolda kokusuna dayanamayıp bir budunu yemiş. Bey bakmış gelen kazın bir budu yok.

"Hoca! Hani bunun öbür budu?"

"Bunlar böyle olur!" demiş Hoca. "Bu kazlar doğuştan tek bacaklıdır."

Ertesi gün Beyle birlikte ava çıkmışlar.

Bir sazlıkta tek ayak üstünde duran bir kaz sürüsüne rastlayınca, Hoca

"İşte Beyim," demiş, "dün benim getirdiğim kaz bunlardandı."

Bey yanlarındaki av davullarından birine kamçısıyla vurunca ürken kazlar öbür ayaklarını da indirivermişler

"Bak, iki ayaklı oldular..."

Hoca

"A Beyim!" demiş. "Seni de böyle korkutsalardı dört ayaklı olurdun..."

YA AYVA GETİRSEYDİM

Bir gün Nasrettin Hoca yolda giderken bir tanıdığıyla karşılaşmış.

“Hoca! Nereye gidersin?” diye sormuş adam.

“Çoktandır Beye uğramadım da, ona gidiyorum.”

“Ya bu elindeki nedir?”

“Armağandır,” demiş Hoca. “Ayva götürüyorum.”

“Ayva da nerden aklına geldi! Şimdi incir zamanı, incir götür...”

“İyi hatırlattın,” demiş Hoca. “Çok doğru...”

Ayvaları bırakıp bir sepet incir almış.

Bey kendisini kabul edince, Hoca armağanını saygıyla götürüp önüne bırakmış. Ama adamın incirlerden birini ısırmasıyla öfkeden köpürerek ayağa fırlaması bir olmuş. Meğer bayatmış, ekşimişmiş incirler.

“Atın şu herifin başına getirdiği incirleri!” diye kükremit Bey.

Adamları Hoca’nın sarığını kafasından çıkarıp incirleri fırlatmaya başlamışlar.

Yüzüne gözüne incirler çarptıkça, Hoca “Ya Rabbi şükür!” dermiş.

Sepet boşalınca Bey sormuş :

“Hoca! İncirler kafanda patlarken niye şükrediyordun? Hakarete şükredilir mi?”

“Benim şükrettiğim şey başka,” demiş Hoca. “Ben sana ayva getiriyordum, ama Rabbi’me şükürler olsun ki, yolda giderken bir tanıdığıma rastladım, bu mevsimde incir getirmemin daha uygun olacağını söyledi. Ya onu dinlemeyip de ayva getirseydim halim nice olurdu?”

BEREKET VERSİN Kİ ÇABUK DÖNDÜNÜZ

Bir gün Nasrettin Hoca, Akşehir'deyken, bir köyü denetlemekten gelen zorba beylerden birine

“Nasıl, hoşça vakit geçirdiniz mi?” diye sormuş.

“Çok eğlenceliydi,” demiş adam. “Pazartesi günü köyde bir yangın çıktı, onu izledim. Ölenler de olmuş. Hele biri kaynaşmasını yitirmiş, çok telaş ediyordu. Salı günü bir kuduz köpek iki kişiyi ısırıldı. Herifler kudurmasın diye kızgın demirle dağladılar. Manda gibi bağırmaları görülecek şeydi. Çarşamba günü sel geldi. Bir sürü ev yıkıldı. Suyun üstünde eşyalar, hatta içinde bebekle bir beşik... İnek, dana, deve ölüleri... Akşama kadar onlarla uğraştık. Perşembe günü bir boğa boşanıp beş altı kişiyi yaraladı. Birinin gözü patladı, birinin karnı deşildi, ölür diyorlar. Cuma günü bir köylü kara sevdaya uğramış, çoluğunu çocuğunu ktır ktır kesmiş. Ben de kızdım onu öldürttüm. Cumartesi günü direkleri çürümüş büyük bir ev yıkıldı. Enkazı hemen kaldırttım, ama keşke kaldırtmaz olsaydım. Kadın erkek, çoluk çocuk ezilenlerin durumu korkunçtu. Bağrışa çığırışa can verdiler. Pazar günü bir kadın kendini erik ağacına asmış, ona bakmaya gittik. Beşikte bir kızı kalmış arkasında. Hıslı bütün hafta her gün oyalanacak bir şeyler oldu.”

Adamı dinlerken baygınlıklar geçiren Hoca titrek bir sesle

“Bereket versin ki çabuk döndünüz,” demiş. “Ya bir hafta daha kalacak olsaydınız!..

DİBİNİN AÇILDIĞINA GÜLER

Bir gün Nasrettin Hoca'yı bir Bey ava çağırılmış. Dinlenmek için oturduklarında, şaka olsun diye usullacık Hoca'nın bindiği atın dudağını kesmişler. İşin ayrımına varan Hoca da usullacık gidip Bey'in bindiği atın kuyruğunu kesmiş.

Yeniden atlara binilip ava devam edildiğinde, Hoca hep Bey'in arkasından gidermiş.

Bir ara Bey dönüp alaycı bir sesle sormuş

“Ey Hoca! Atın niye böyle güler?”

Hoca yanıtlamış

“Sultanımın bindiği atın kuyruğu kesilip dibinin açıldığına güler.”

KİM DAHA UĞURSUZ VAR SEN DÜŞÜN

Bir gün Nasrettin Hoca eşeğiyle ormandan yola çıkarken memleketin Sultanı da avdan dönüyormuş. Başı yukarda talimli adımlarla yürüyen at birdenbire aşağıdan doğru Hoca'nın eşeğini görünce ürküp şaha kalkmış, boş bulunan Sultan da yere düşmüş. Gerçi bir şey olmamış, adamları hemen yerden kaldırıp onu gene atına bindirmişler, ama öfkesini yenemeyen Sultan kükreymiş

“Yakalayın şu uğursuz herifi, kafasını vurun!”

Kollarına yapışan adamlara Hoca

“Bir dakika,” demiş. “Sultana bir çift sözüm var. Ondan sonra ne isterseniz yaparsınız.”

Sultanın karşısına getirilen Hoca :

“Benim suçum nedir ki kafamı vurdurursun?” diye sormuş.

“Uğursuzsun,” demiş Sultan. “Karşıma çıktın, attan düştüm.”

“Ya sen benim karşıma çıktın, kelleme gidiyor,” demiş Hoca. “Kim daha uğursuz, var sen düşün!”

İŞTE KUTUSU

Bir gün Nasrettin Hoca beylerden birine götürmek için karısına helva pişirtmiş. Yolda giderken başlamış kutudan azar azar yemeye. Sonunda helva tükenmiş.

Bey

“Vay Hoca! Safa geldin!” diye karşılamış onu.

Hoca da

“Sultanım! Sana bir kutu helva getiriyordum. Yolda dayanamayıp hepsini yedim. İnanmazsın diye de kutusunu atmadım. İşte bak burda!” demiş.

BİR KEZ SÜRÇEN ATIN BAŞI KESİLMEZ

Bir gün Nasrettin Hoca’yı zorba bir Sultan’ın sarayına götürmüşler. Meğer bu Sultan çok sevdiği karısınca aldatılmış olmanın öfkesiyle bir daha evlenmeyip bütün kadınlara düşman kesilmiş bir kişiymiş. Bilginleri, bilge kişileri yanına çağırır, kullaklarına eğilip sorular sorar, verdikleri yanıtları beğenmezse, kafalarını uçurmuş.

Hoca’nın da kulağına eğilip

“Evli misin, bekâr mısın?” diye sormuş.

“Bu yaşta adam bekâr olur mu?” diye söze başlayan Hoca gerisini getirememiş.

“Tamam!” diye bağırmış Sultan. “Sen de onlardansın! Vurun şunun boynunu!”

Hoca susta duruşunda iki eliyle şaşkın şaşkın yatıştırma işareti yaparmış.

“Acele etme, Sultanım! Hele bir sor bakalım Bıraktım mı, tekrar mı aldım? Öldü de bir daha mı evlendim? Bir tane vardı da, ikincisini mi istedim? Her nasılsa bir hata etmiştik işte! Bu öyle bir şey ki içine düşmeden kimse bilemez! Atalarımız ne demişler : Bir kez sürçen atın başı kesilmez.”

Hoca böylece söz kalabalığına vurup kelleyi kurtarmış...

SENİNLE EŞEK ARASINDA NE AYRIM VARDIR

Osmanlılar Nasrettin Hoca'yı Timur'a elçi olarak göndermişler.

Timur sormuş

“Padişahınızın senden başka bir adamı yok muydu ki elçi olarak seni gönderdi?”

“Olmaz olur mu, Sultanım!” demiş Hoca. “Ama bizde herkese uygun olanı seçip gönderirler!”

Timur otururken aksak ayağını öne doğru uzatmak zorunda kaldığı için, üstüne minderin kenarını çekermiş. Hoca da anlaşılan burada kibar oturuşu böyle diye düşünerek bir ayağını öne doğru uzatıp üstüne minderin kenarını çekmiş.

Onun kendisiyle alay ettiğini sanıp içerleyen Timur aşağılayan bir sesle sormuş

“Seninle eşek arasında ne ayrım vardır?”

“Bir minder, Sultanım,” demiş Hoca.

BİZİM ŞEHRİN MERHABASI

Bir gün Nasrettin Hoca Akşehir'in ileri gelenleriyle birlikte Timur'un çadırına çağırılmış. Herkes korku içinde sus pus oturuyor, sessizliği dağıtmak için sorular soran Timur'a ürkek, kısa yanıtlar veriyormuş.

Derken şerbetler gelmiş. İlk bardağı sultana sunmuşlar. İçmiş.

Memleketin Subaşı “Afiyet olsun!” demek bana düşer diye düşünmüş, ama korkusunun yarattığı heyecanla ağzından çıkan “Merhaba!” olmuş.

Timur bu içeri girince söylenecek sözün şerbet üstüne söylenmesindeki amacın ne olduğunu anlamaya çalışan bir bakışla Subaşına doğru dönünce, Hoca hemen atılmış

“Sultanım! Bizim şehrin merhabası hep böyle ağız tadıyledir...”

BUYRUN CENAZE NAMAZINA

Bir gün Nasrettin Hoca, bir çeşme başında, Moğolların Akşehir’de yaptıkları akıl almaz kıyıcılıkları anlatarak Timur’u kötüleyen bir topluluğa, zalimlerin cehennemde çekeceklerini sayıp döken ayetler, hadisler okuyormuş.

Başında tacı, sırtında abasıyla, kenarda sessiz sedasız durmuş dinleyen esmer, kısa sakallı, kara gözlü bir derviş birden patlamış

“Hayır, Hoca! Okuduğun ayetler, hadisler doğru, ama onlar yeryüzünde tanrısal adaleti sağlayanlar için değil, sizler gibi kanı bozuk, tembel, miskin herifler için söylenmiştir.”

Bu üst perdeden sesi duyunca herkes şaşalayıp bir anda dervişe dönmüş.

Kafasından ürktücü bir “Acaba?” geçen Hoca kendini toparlayınca en yumuşak sesiyle sormuş

“Baba Erenler! Siz hangi diyarın gülüsünüz? Adınızı bağışlar mısınız?”

“Mâverâ ün-Nehir’denim. Adım Timur’dur.”

“Aman evlat! Hanlığı manlığı da var mıdır?”

Dimdik duran dervişten, “Vardır!” kükreyişi gelince, Hoca çeşme başındakilere dönüp ellerini iki yana açmış

“Ey Ümmet-i Muhammet! Er kişi niyetine buyrun cenaze namazına!”

NEUZÜBİLLAH

Bir gün Nasrettin Hoca’ya Timur sormuş

“Hoca! Bilirsin, Abbasi Halifelerinin adları Muvaffak-Billah, Mütevekkil-Alellah, Mutesim-Billah filanmış. Ben de o çağa yaşasaydım, benim adım acaba ne olurdu?”

Hoca

“Yüce Efendim!” demiş. “Hiç kuşkunuz olmasın, sizin adınız mutlaka Neuzü-billah olurdu!”

CENNET İLE CEHENNEM DOLANA KADAR

Bir gün Nasrettin Hoca'ya Timur sormuş
"İnsanlar böyle ne zamana kadar doğacak, ölecekler?"
Hoca yanıtlamış
"Cennet ile cehennem dolana kadar."

YA HİÇ DEĞNEK YEMEDİN

Bir gün Nasrettin Hoca Timur'un yanındayken bir sipahiyi
içki içti diye getirmişler.

Timur

"Üç yüz değnek vurun!" demiş.

Hoca gülümsemiş.

Timur onun gülümsediğini görünce

"Beş yüz değnek vurun!" diye bağırılmış.

Hoca bu kez kahkahayla gülmüş.

Timur ocaktan yeni çıkmış kızgın demire dönmüş

"Sekiz yüz değnek..."

Hoca makaraları iyice koyvermiş, kasıklarını tuta tuta yer-
lerde yuvarlanmaya başlamış.

Timur ise öfkesinden zıp zıp zıplayarak ortada dolaşıyor,
Hoca'ya bağırıyormuş

"Bre şeriat haini! Değirmen kadar sarıgınla hem uyguladı-
ğın şeriata gülersin, hem de benim gibi cihanı titretmiş bir hü-
kümdarın huzurunda bulunduğunu unutursun! Üstelik de ne
korkusuz bir yüreğin vardır ki, hâlâ yerlerde yuvarlanarak gül-
meni sürdürürsün!"

Hoca toparlanıp ayağa kalkarak

"Kendimi tutamadığım için bağışla, Sultanım!" demiş.
"İşin önemini anlamaz değilim. Acımasız bir hükümdar oldu-
ğunu söylüyorsun ki, buna da katılıyorum. Ama neye yarar! Elim-
de değil! Ya sen hiç değnek yemedin, ya da sayı saymasını bil-
miyorsun! Ben ona gülüyorum..."

BEN DE ONA DEĞER BİÇMİŞTİM ZATEN

Bir gün Nasrettin Hoca'yı Timur hamama götürmüş. Hem yıkanır, hem söyleşirlermiş.

Bir ara Timur sormuş

“Hoca! Beni pazarda satsalar kaç akçe ederim?”

Hoca

“Kalk, karşımda şöyle bir yürü bakayım,” demiş.

Timur peştamalıyla bir aşağı, bir yukarı gidip gelmiş

“Uzatma Hoca! Söyle!”

“Altmış akçe edersin!”

Timur sesini yükseltmiş

“Be Hoca! Benim yalnız peştamalım altmış akçe eder!”

Hoca önüne bakmış

“Ben de ona değer biçmiştim zaten!”

BİZ BÜTÜN GÜN O YÜZÜ GÖRÜYORUZ

Bir gün Nasrettin Hoca Timur'un yanındayken sultan aynaya bakacak olmuş. Yüzünün çirkinliğini görünce de ağlamaya başlamış. Hoca da katılmış ona. İki saat kadar karşılıklı ağlamışlar. Sonra sultan susmuş, ama Hoca ağlamaya devam etmiş.

“Ben aynaya baktım, çirkinliğimi gördüm, üzüldüm,” demiş Timur. “Malım mülküm, cariyelerim, her şeyim varken bu kadar çirkin olmama ağladım. Peki, sen niye ağladın? Daha da ağlıyorsun?”

“Sultanım, sen bir kere aynaya bakıp yüzünü görmekle bu kadar ağladın,” demiş Hoca. “Ya biz? Bütün gün o yüzü görüyoruz. Nasıl ağlamayalım?”

DİŞİSİ DE GELİYOR

Bir gün Nasrettin Hoca'ya köylüleri topluca gelip Timur'un beslemeleri için köylerine bıraktığı filden yakınmışlar

"Hoca! Bu fil köyde ne var ne yok silip süpürüyor. Onu besleyelim derken, biz aç kalacağız. Söyleyelim de bu hayvanı bizden alsınlar."

"Söyleyelim de, nasıl söyleyelim?" demiş Hoca.

Başlar öne düşmüş, boyunlar bükülmüş, mırın kırın derken, köylülerin niçin toplanıp Hoca'ya geldikleri anlaşılmış

"Bunu Timur'a ancak sen söylersin diye düşünmüştük de..."

Söylersin, söylemezsin, sonunda Hoca çaresiz işi üstlenmek zorunda kalmış. Ama bir koşulla...

"Böyle topluca gideceğiz," demiş. "Siz arkamda duracaksınız. Dileğinizi ben Timur'a bildireceğim."

Hep birlikte yola çıkmışlar. Hoca önde, köylüler arkasında, Timur'un çadırına vardıklarında topluluk biraz küçülmüş, ama gene de iyi kötü bir toplulukmuş.

Hoca'nın çadıra girdiğini gören Timur niye geldiğini, ne istediğini sormuş.

"Sultanım! Köylü kullarınız..." diye söze başlayan Hoca arkasındaki topluluğu eliyle işaret etmek üzere yana doğru dönmüş bir de bakmış ki hiç kimse yok... Timur'un karşısında tek başına... Sözü baştan alıp sürdürmüş

"Sultanım! Köylü kullarınız dileklerini size iletmem için bendenizi seçtiler. Fillerinizden birini besleme onurunu kendilerine verdiğiniz için çok teşekkür ediyorlar. Ama hayvan gurbet elde yanında dişisi olmadan pek sıkılıyormuş. Dilekleri köylerine bir de dişi fil göndermeniz."

Timur getirdiği bu olumlu haber için elçiye armağanlar verilmesini buyurmuş, köylülere de bol bol selamlar göndermiş.

Hoca çadırdan çıkınca, birlikte geldiği topluluktan geriye kalan birkaç köylü yanma koşup sormuşlar

"Aman, Hoca! Ne oldu? Ne haber?"

Hoca fısıldamış

"Gözünüz aydın! Dişisi de geliyor!"

MİDEM ÖYLE HER ŞEYİ KALDIRMIYOR

Bir gün Nasrettin Hoca, Akşehir’de, Timur’un huzurunda otururken, Subaşının hesapları denetleniyormuş. Sultanın amacı, vergilerden çalıp çırparak çok zenginleştiğini öğrendiği adamı cezalandırmak, malına mülküne el koymakmış.

Şu nedir, bu nedir derken hesap defterinin sayfaları birer ikişer yırtılıp Subaşına yedirilmeye başlanmış.

Sonunda, nesi var nesi yok, elinden alınması bir yana, adamcağız koca hesap defterini de cildiyle birlikte bir güzel yiyip bitirmiş.

Timur onu gönderdikten sonra Hoca’ya dönerek

“Efendi! Bundan böyle vergi hesaplarını sen tutacaksın!” diye buyurmuş.

Aman zaman, yalvarmalar yakarmalar, aklım ermez, yapmam edememler bir işe yaramamış.

“Buyruk buyruktur!” denmiş.

Bir ay sonra Timur hesapları isteyince Hoca elinde uzun bir kül pidesiyle girmiş huzura. Hesaplar pidenin üstünde yazılmış.

“Efendi! Bu ne?”

“Sultanım!” demiş Hoca. “Sonunda nasıl olsa hepsini bana yedireceksiniz. Bendeniz yaşlı bir adamım. Midem öyle her şeyi kaldırmıyor.”

SEN BÜYÜKSEN BİZ DE KÜÇÜĞÜZ

Bir gün Nasrettin Hoca’yı Akşehirliiler gene bir sürü dilekle Timur’a göndermişler.

Hoca şehirlilerin oldukça ağır eleştiriler de içeren dileklerini aktarınca Timur birden ateş kesilerek kükremiş

“Sen benim gibi büyük, ulu, yücelerden yüce bir Cihan Sultanının karşısında ne cesaretle böyle sözler edebiliyorsun?”

Hoca boynunu bükerek

“Sen büyüksen biz de küçüğüz,” demiş.

BİR DE ÇAKŞIR VERSİNLER DE

Bir gün Nasrettin Hoca'ya Akşehirli bir gelip Timur'un kendilerinden, yanında görevlendirmek üzere, korkusuz, yiğit bir adam istediğini söylemişler.

“Düşündük taşındık,” demişler. “Kimi göndersek sonunda kellesi gidecek. Bu zalimin hoş tuttuğu bir tek sen varsın. Sana kızsda da yalnız bağıırıp çağırıyor. Gel bu görevi üstlen, bizi kurtar.”

Bin dereden su getirerek Hoca'yı kandırmışlar.

Timur seçimi beğenmiş, ama seçilen kişinin yiğitlik denemesinden geçirilmesi gerekiyormuş.

Hoca'yı bir alana götürüp büyük bir tahtanın önüne dikmiş, kollarını iki yana açmışlar. Karşısına bir okçu geçmiş.

Timur

“İlk ok iki bacağının arasına!” buyurmuş.

Hoca'nın dualarıyla ok yerini bulmuş.

“İkinci ok sol kolunun altına!”

Ok cüppesinin sol kolunu delip tahtaya saplanmış.

“Üçüncü ok sağ kolunun altına!”

Üçüncü ok da bir yerine değmeden tahtaya saplanınca, bitti diye sevinerek gözlerini açan Hoca, gene Timur'un sesini duymuş

“Dördüncü ok kavuğunun düğmesini delip geçsin!”

Bu kez kol bacak değil, kafa gitmek üzere. Hoca Sultanın ayaklarına kapanıp yalvarayım diye düşünmüş, ama bakmış vücudu taş kesilmiş, kırırdamıyor. Öylece kalakalmışken dördüncü ok da kavuğunun düğmesini delip geçmiş.

Timur denemeyi başarıyla atlattığı için Hoca'nın yiğitliğini övmüş. Sonra da oklarla delinen cüppesiyle kavuğunun yerine yenilerinin verilmesini buyurmuş.

“Aman Sultanım!” diye atılmış Hoca. “Kulunuza bir de çakşır versinler de hepsi tamam olsun!”

İMAMI TİMUR OLANIN

Bir gün Nasrettin Hoca Timur'un emrindekilerden birine
“Mezhebin nedir? Bağlandığın imam kimdir?” diye sor-
muş.

Adam elini göğsüne bastırarak

“Timur Han!” demiş.

Bunu duyan biri

“Kuzum Hoca! Sor bakalım. Peygamberi kimdir?” diye
atılmış.

Hoca

“Ne sorayım?” demiş. “İmamı Timur olanın peygamberi de
Cengiz Handır.”

HEPSİ ORADA OLACAKLAR

Bir gün Nasrettin Hoca Timur'un huzurundayken öbür
dünyadan, kıyamet gününden filan söz ediliyormuş.

Bir ara Timur, belli belirsiz bir ah çekip

“Efendi! Kıyamet gününde bizim halimiz ne olacak? Acaba
cennete mi gideceğiz, yoksa cehennemin dibine mi?” diye sor-
muş.

Hoca

“Aman Padişahım!” demiş. “Gerçekten böyle sorular geçi-
yor mu kafanızdan? Bu konuda hiç kuşkunuz olmasın! Çok
açıktır ki dünyaya gözünüzü kapar kapamaz gideceğiniz yer,
Cengiz Han, Hülâgû Han gibi yüce atalarınızın yanındır. Daha-
sı Nemrud, Firavun, İskender, Neron, hepsi orada olacaklar.”

TİMUR GİBİ ARKASI OLURSA

Bir gün Nasrettin Hoca eşeğini döverken Timur görmüş. Eşeklere bir yakınlığı olmalı ki, çok kızmış

“Bu hayvanı bir daha dövmeyeceksin,” diye bağırmış. “Ceza olarak da bir hafta işlerinde kullanmayacak, sırtına yük vurmaz, yemini suyunu düzenli olarak verecek, her sabah da bir güzel tımar edeceksin. Anladın mı?”

Ee, Timur bu! Eşek yüzünden kelle gider! Hoca acımasız hükümdarın dediklerini kılı kılına uygulamış. Hayvan birkaç günde bayağı toparlanıp semirmiş, güzelleşmiş, gevşedikçe de gevşemiş.

Hoca bir gün ahıra girdiğinde bakmış sevgili eşeği keyifli keyifli anıyor.

“Anır, anır!” demiş. “Timur gibi arkası olursa herkes anır!”

ÜÇ YIL SONRASI ALLAH KERİM

Bir gün Nasrettin Hoca ile Timur bir anlaşma yapmışlar. Peşin olarak ödenecek üç bin altın karşılığında Hoca, üç yıl içinde, Timur’un eşeğine okuma öğretecekti.

Dostları

“Hoca! Ne yaptın?” demişler. “Üç yıl sonra kellen gidecek!”

Hoca

“Adam sende!” demiş. “Üç bin altın peşin! Üç yıl sonrası Allah kerim! O zamana kadar ya eşek ölür, ya Timur ölür, ya da ben ölürüm!..”

SAHİBİ ÖLMÜŞ EŞEK

Bir gün Nasrettin Hoca eşiğiyle dağa oduna giderken çok üşümüş, elleri ile yüzü buz gibi olmuş. Birkaç gün önce karısına, “İnsanın öldüğü nerden anlaşılır?” diye sorduğunda, “Elleri, yüzü buz gibi olur,” yanıtını aldığı aklına gelince de, “Eyvah! Ben öldüm!” diye oracığa uzanıvermiş. Tam o sırada kurtlar saldırıp eşiğini parçalamaya başlamışlar. Yattığı yerden başını yana çevirip bakan Hoca

“İyi, iyi,” demiş. “Sahibi ölmüş eşiği buldunuz, yiyin bakalım.”

BİNDİĞİN DALI

Bir gün Nasrettin Hoca üstüne oturduğu dalı testereyle kökünden kesiyormuş. Aşağıdan geçen bir adam

“Hoca, bindiğin dalı kesiyorsun, düşeceksin,” demiş.

Demesiyle de dalın kesildiği yerden kopması bir olmuş.

Yere düşer düşmez ayağa fırlayan Hoca adamın boğazına yapışarak, “Sen benim düşeceğimi bildin, ne zaman öleceğimi de bilirsin!” diye tutturmuş.

Ne diyeceğini bilemeyen adam, sonunda Hoca’dan kurtulmak için yalan söylemek zorunda kalmış

“Burnun ile kulakların soğuduğu zaman öleceksin!”

Adam bu sözle kurtulup gitmiş, ama Hocanın burnu ile kulakları zaten buz gibiymiş. “Ben ölmüşüm!” diye kendini yere bırakmış.

Eşiği onun yatıp kaldığını görünce eve yalnız dönmüş. Bakmışlar Hoca ortalarda yok. Karısı, çocukları ne yapacaklarını düşünürlerken birden Hoca çıkagelmiş

“Ben ölmüşüm, ama gene dirildim...”

AMA SAKIN DAVARI ÜRKÜTMEYİN

Bir gün Nasrettin Hoca karısına sormuş

“İnsanın öldüğü nasıl anlaşılır?”

“Eli yüzü buz gibi olur,” demiş karısı.

Birkaç gün sonra Hoca dağda odun keserken çok üşümüş. Bakmış eli yüzü buz gibi.

“Eyvah! Ben ölmüşüm!” deyip sırtüstü uzanmış.

Bir süre beklemiş, gelen giden yok.

“Bari öldüğümü eve haber vereyim,” demiş.

Bir koşu gelip karısına

“Karı! Ben öldüm,” demiş. “Fılan yerde yatıyorum. Söyle de köylüler beni oradan alıp gömsünler.”

Gene gidip öldüğü yere uzanmış.

Karısı bütün köyü dolaşarak köylüleri ayaklandırmış

“Hoca ölmüş, filan yerde yatıyormuş. Gidip şunu getirin.”

Köylüler Hoca’yı öldüğü yerden almış, yıkamış, namazını kılmış, bir mezara koymuş, üstünü de örtmüşler.

Her şey pek güzelmış, Hoca’nın hoşuna gitmiş, ama az sonra karnı acıkmış. Mezarda iki büklüm doğrulmuş. Bir şeyler yemek için nasıl dışarı çıkacak? Bakmış, köşede bir taş var, o taşı çekince bir delik açılmış. O delikten kafasını çıkarmış.

Meğer dışarda genç bir sığırtaç koyunlarını, keçilerini otlatıyormuş. Hoca mezardan böyle kafasını çıkarınca hayvanlar ürkmüş, bütün sürü darmadağın olmuş.

“Anasını bellediğimin ölüsü!” diye haykırmış sığırtaç. “Sen de öbür ölüler gibi yatsana! Ne başını kaldırıyorsun?”

Elindeki sopayla başlamış sürüsünü dağıtan ölünün kafasına kafasına vurmaya.

Hoca zor bela kendini mezardan dışarı atıp doğru evine koşmuş. Onun dirilip geri geldiğini duyan köylüler başına toplanmışlar

“Hoca! Öbür dünyada ne var ne yok? Ne haberler getirdin?”

“Hiçbir şey yok!” demiş Hoca. “Ama sakın koyunları ürkütüp sürüyü dağıtmayın. O yüzden epeyce sopa yedim.”

FİNCANCI KATIRLARINI ÜRKÜTMEZSEN

Bir gün Nasrettin Hoca mezarlıktan geçerken ayağı kayıp yeni kazılmış bir mezarın içine düşmüş. “Nasıl olsa bir gün öleceğiz, şurada biraz yatayım hele, bakalım dedikleri gibi soru melekleri gelecek mi?” diye düşünmüş. Beklerken de uyuyakalmış. Uyandığında hava karanlıkmiş. Gittikçe yaklaşan birtakım çan sesleri, hayvan solumaları, konuşmalar duymuş. Nedir diye kulak verirken içine bir korku düşmüş. Kıyamet olmasın! Ya da soru melekleri mi geliyor acaba!

Korkuyla mezardan fırlamasıyla birtakım katırlarla burun buruna bulmuş kendisini. Hayvanlar ürküp başlamışlar sağa sola koşmaya, tepinmeye, çifteler atmaya.

Meğer bunlar katar halinde mezarlıktan geçen fincancı katırlarıymış. Bazılarının sırtlarındaki yükler yere düşmüş, fincanlar kırılmış. Katırcılar gelip ürken hayvanları yakalamış, sakinleştirmişler.

Sonra da hep birlikte Hoca’ya dönmüşler

“Sen kimsin be adam!”

Hoca paçayı kurtarmak için

“Ben öbür dünyadan geliyorum!” filan demişse de, bir işe yaramamış, kafası gözü bayağı şişmiş.

Hoca evin kapısından içeri sürünür gibi girerken karısı

“Efendi! Ne oldu sana böyle? Ne bu hal? Nerden geliyor-sun?” diye sormuş.

“Öteki dünyadan geliyorum...” demiş Hoca.

Onun bu durumda bile doğru dürüst konuşmadığını gene alaya başladığını gören karısı da kızmış

“Ya, öyle mi?” demiş. “Öteki dünyada ne var ne yok?”

Hoca oracığa çöküvermiş

“Fincancı katırlarını ürkütmezsen bir şey yok!”

BEN ESKİ ÖLÜYÜM

Bir gün Nasrettin Hoca hastalanmış. Bir türlü iyileşemediğini görünce de vasiyet etmiş

“Ölürsem beni eski bir mezara gömün!”

Ölmüş. Eski bir mezar bulup gömmüşler.

Halk dağılıp gittikten sonra Münkir ile Nekir’in geldiklerini gören Hoca

“Yo!” demiş. “Ben eski ölüyüm. Daha önce sorguya çekilmiştim.”

İYİ DAVRANIN DA

Nasrettin Hoca ölmüş. Mezara koymuşlar. Halk dağılıp gittikten sonra Münkir ile Nekir sorguya gelmişler.

Hoca

“Bir akçe verin söyleyeyim,” demiş.

Kafasına bir topuz inmiş.

“Canım Zebani Efendi!” demiş Hoca. “İyi davranın da mezarlarınıza gelen olsun!”

BİZ SAĞLIĞIMIZDA ŞURDAN GEÇERDİK

Bir gün Nasrettin Hoca ölüvermiş. Meğer tabutunu dört kardeşinin taşıması için vasiyeti varmış. Hemen haber göndermişler. Dördü de gelmiş. Mezarlığa götürmek üzere tabutu sırtlamışlar. Yolun üstündeki bir akarsuya gelince nereden geçeceklerini bilememişler. Kimi yukardan demiş, kimi aşağıdan. Onların bu kararsızlığını görünce Hoca hemen tabuttan başını kaldırmış

“Biz sağlığımızda şuradan geçerdik,” demiş.

BEN SAĞ İKEN YUKARDAYDI

Bir gün Nasrettin Hoca dere kıyısında uyurken düşünde kendini ölmüş görüyormuş.

Adamın biri gelip omuzuna dokunmuş

“Arkadaş! Bu suyun geçidi neredendir, bilir misin?”

“Ben sağ iken yukardandı,” demiş Hoca, “ama şimdi neredendir, bilmiyorum.”

DIRİLİRKEN DOSDOĞRU KALKAYIM

Bir gün Nasrettin Hoca çok hastalanmış. Dostlarını çağır-
tıp vasiyet etmiş

“Ölürsem beni mezara tepesi üstü gömün!”

“Neden?” diye sormuşlar.

“Kıyamet kopup da dünya altüst olduğunda dirilirken dos-
doğru kalkayım,” demiş.

HANİ BELKİ SENİ

Nasrettin Hoca ölüm döşeğindeyken karısına

“Haydi, karıcığım! İyice bir giyin kuşan. Saçını başını dü-
zelt. Boyan. Ne kadar süslenebilirsen süslen, karşıma öyle gel,”
demiş.

Kadın cilvelenmiş

“Ah, efendiciğim! Siz ölüm döşeğindeyken ben nasıl süsle-
nirim. Böyle bir şeyi dünyada yapamam! Ben o kadar vicdan-
sız mıyım? Hem şimdi bunu nerden çıkardınız?”

Hoca gözleri kapalı

“Yanlış anlama, karıcığım!” demiş. “Görüyorum ki ecelim
iyice yaklaştı, Azrail çevremde dolanıp duruyor. Hani belki se-
ni süslü püslü görür de... Hoşuna gidersin...”

İÇİNDEKİLER

Nasrettin Hoca Üstüne 5

- Tanrı'nın Küçük Kardeşi 31
Kerevet Altındaki Büyük Balıklara Sor 31
Aynı Yaşta Olmamız Gerekir 32
Sen Bana Kapıdan Ayrılma Dedin 32
Bütün Su Basmış 33
Dalsız Budaksız Ağaç 33
Yoğurt Ağacıymış 33
Dikmeyi de Öğrendim mi Tamam 34
Sen Ne Dersen Onu Yapacağım 34
Dudaklarım Uçukladı 35
Daha Nasıl Aldatsın 35
Bu Bile Az Geliyor 36
Ben de Sana Sus Diyecektim 36
Bir de Kız İstesin Bakalım 37
İki Kez Masraf Etmeyelim 37
Sarı Aşı Kim Yediyse 37
Param Varken Aliverdim 38
İnce Hesap 38
O Bizden Daha Kirli 39
Benim Karı Terstir 39
Bana Bile Vermediler 39
Gene Dövemedim Şu Karıyı 40
Işığı Gören Geliyor 40
Ananın Öldüğüne Ağlıyorum 41
Genç Komşuları Varsa Olur 41
Bana Görünme de 42
Geçinmeye Gönlüm Yoktu ki Öğreneyim 42

Bu Daha Fazla Uzuyor 43
Desene Yolu Yarıladık 43
Düğün Evinden Geldiğini de Bilirim 44
İçinde Ben de Vardım 44
Ocak da Bizim Karıdan Korkuyor 45
Her Şeyi İki Görebilirsin de 45
Sen Azıcık Yüzme Bilirdin 46
Mavi Boncuk Kimdeyse 46
Daha İyisini Buluruz 47
Üstelik Senden Tazedir 47
Dört Kişi Bir Yatağa Sığamadık 48
Ama Yakışır Haspaya 49
Sen İçerden Ben Dışardan 49
Seninle de Konuşulmaz ki 50
Belki Sonra Ağlayamam 50
Minnet Hudaya 51
Sabahtan Beri Seni Arıyorum 51
İşkembe Sanmıştır 51
Nesini Yitirdi Acaba 52
Nerden Bildi 52
Ben Öğretmedim 52
Sakın Bir Yere Gitme 53
Bu Ölüyü Bizim Eve mi Götürüyorlar 53
Kürsüden İnme de mi Gelmiyor 53
Bu Halkın Dilinden 54
Testi Kırıldıktan Sonra 55
Karnında Yavrusu da Vardır 55
İğne Elinde Kalakalır 56
Anamız Ağlar 56
Bilse de Olur 57
Öyle Olsa Bize de Uğrardı 57
Olsun da Dokuz Olsun 57
Ben de Onu Düşünüp Duruyorum Ya 58
Nerde İstersem Orda Satarım 58
Akçeyi Bulan Buldu 59
Döve Döve Yedirirler 59

Ye Kürküm Ye 59
İmad Habire İpi Çekip Duruyor 60
Ördek Suyuna Ekmek Banıyorum 60
Dört Yüz Akçeyi Eve Götüremeyecek Kadar Ölmedim 61
Birer Birer Yenen Kavun Karpuzdur 61
Baklava ile Börek 61
İşte Aldın Hakkını 62
İki Tıraş Bir Akçeye 62
Bulaşığı Bıyıklarında Duruyor 63
Keşke Her Gün Bayram Olsa 63
Üstü Başı Örtülü Şey 64
İçi de Yazılı Değildir Onun 64
Bir Evin İki Kapısı Olamaz mı 65
Hepsinin Tadı Birdir 65
Kimin İçinin Yandığını Bilen Bilir 66
Sözü Bile Edilmiyor 66
Sözünün Eridir Deddiğini Yapar 67
Altı Parmağım Olmadığı İçin 67
Şu Bizim Eski Dostla Bir Görüşeyim 68
Böyle Yataklar Bizim Uykumuzu Kaçırır 69
Ne Bakıp Duruyorsun Öyleyse 70
Alacağıma Karşılık 70
Yemeyenin Malını Yerler 71
Benim İçin Savurgandır Diyen mi Oldu 71
Beni Dört Beş Milden Isıtan Kandil 72
O Zaman da Ben Yanlarında Olamadım 73
Ne Yer Ne İçer 74
Ne Sen Sor Ne Ben Söyleyeyim 74
Kargışı da Benim Üstüme 75
Yeni Pabuçlarım 75
Şu Karşı Dağdan Kuşkulanmıştım 76
Bulmanın Tadını Unutmayın 76
Üstünde Olsaydım 76
Orada da Bulamazsam 77
Aklın Varsa Göle Koş 77
Bana İnanmıyorsun da 77

İnşallah Öyledir 78
Eşği Bırak Beni Tut 78
Getir Cüppemi Al Semerini 79
Faydası Yok Şimdi Kesemem 79
Öbür Yanda da Yerdeydim 79
Yükünün Yarisını Ben Aldım 80
Buna Binmeden de Yerdeydim 80
Sen Ölünceye Dek Bu Huyla Kalırsın 80
Benim Eşğim Okuma Bilir 81
Avradına Söverler 82
Bununla Helva Alıp Yiyin 82
Eşek Durdu Ben de İndim 82
Gene Anana Bir Eşeklik Etmişsin 83
El Elin Eşğini Böyle Arar 84
Sen mi Satacaksın Yoksa Ben mi 84
Ancak Varırım 85
Herkes Görüp Anlasın Benim Neler Çektiğimi 85
Ölme Eşğim Ölme 86
İam Alıştıyordu 86
Ver Bakalım On Günlük Yövmiyemi 87
Kuyruk Bulunur 87
Parayı Veren Dudüğü Çalar 88
Bir Pul Eksik Verirsiniz 88
Küpte Yattıktan Sonra 89
Ortaklıktan Kurtulacağım 89
Devenin Başı 90
Allah'a Olan Borcunu 91
Dostlar Alışverişte Görsün 91
Bakarsın Bir Şeyler Bulur da 92
Kalanı Bize Yeter 92
Bu Sırıgın Tepesine Nasıl Sıçmış 92
Sen Olacakları Oğlakla Bana Sor 93
Sizin Eve Taşınmıyor muyuz 93
Onun Sesi Yarın Çıkar 94
Hırsızın Hiç Suçu Yok mu 94
Hırsız Evin Sahibi 95

Yorgan Gitti Kavga Bitti	95
Cehennemın Dibinden	96
Herifin Yalanını Yüzüne Vuralım	97
Kazan Sizlere Ömür	98
Sendeki Başka	98
Deve Tohumu	99
Uykum Kaçtı da Onu Arıyorum	99
Burda Değildir	100
Vade Ne Kadar İstersen Vereyim	100
Senin Gibi Ahmak	101
Yerdeki Taşı Sırtımda Nasıl Taşıyayım	101
Deve Bile Avlar	102
Acemi Bülbül Bu Kadar Öter	102
Bu Bir Kocamış Bülbüldür	103
Ben Yapacağımı Bilirim	103
Hani O Kadar da Değil	104
Benim Değil Karımındır	104
Bulun Rüzgârınızı Savurun Harmanınızı	105
Ben de Binemedim	106
Ters Bir Zamanda Geliverdi	106
Beş Akçe İçin Utanmıyor musun	107
Gözünün İçine Serpeceksin	107
Çağrılmadığımız Her Düğüne	108
İşini Sağlam Kazığa Bağladın	109
Böyle Madrabazlıktan Hoşlanmam	110
İki Yıl Çaylak Olmak	110
Şalvarı Almadım ki Parasını Vereyim	111
Sapasağlam Ölüyorum	111
Suyunun Suyunun Suyu	112
Gelsem de Gelmesem de	112
Senin Korkundan	113
Biraz da Biz Ölsek	113
Ak Köpek Bok Yemez mi	114
Ben Senin Gençliğini de Bilirim	114
Kıyamet Ne Zaman Kopacak	114
Gece Herkes Dört Gözle Ayışığını Bekler	115

Sevsem de Yeri Var 115
Adam Olmanın Yolu 115
Bizde Öyle Âdet Yoktur 116
Pınar Başında Uyumuştum 116
Çiğnemeyim Diye Koşuyorum 117
Kokusunu Ne Yapacaksın 117
Bayram Yerinde Bıraktım 118
Ölçmüş Biçmiş Gidiyor 118
Gökyüzüne Nasıl Çıktı 119
Lâ Edrî Küllihâ 119
Karşıtı Belirlenmedikçe 120
İş Kavukla Sarıktaysa 120
Çiftçi Buğday Vermese 121
Âhir Zaman 121
Balıklar Acılaşmasın Diye 121
Evini Tarlana Taşı 122
Dilekler Karşılıklı 122
İnanmıyorsanız Ölçün 122
Tuttuğum Yeri Arıyorlar 123
Ay Alıp Sattığım Yok 123
Türkçe Yellenmek 123
Yüz Yuze Gideriz 124
Orak Kadar Bir Aya 124
Böyle İple Çekip Çıkardık 124
Karnında Çocuğu Olmasın 125
Kuyruk Bir Koparsa 125
Başı Yanında mıydı 126
Peynirli Yumurta 126
Kendim de Beğenmedim 126
Uygulaması Pek Parlak Görünmüyor 127
Hangi Gözü Kör 128
Deve Görmemiş Dağ Ağacı 128
Ölçüyü Bozacaksın 128
Yoksa Kendimi Öldürecektim 129
Erkekseniz Teker Teker Gelin 129
Daha Öte Gideyim mi 130

Sen de Burda mısın 130
O Suçunu Bilir 131
Beni Bana Komadılar ki 131
Dirhemleri de mi Yok 132
Bu Kadar Tavuğa Bir Horoz Gerekmez mi 132
Çıkart Kurtul 133
Pezevengi Bol Memleket 133
Kırıp Kırıp Yıldız Yaparlar 133
Oğlumun Babası Öldü 134
Ben Seni Kendim Sandım 134
On Akçelik Balta 134
Zor Oldu Ama 135
Hayvanın Belini mi Kıracaksın 135
Nasıl Olsa Suya Gelir 135
Bu Kadarını Bilmiyordum 136
Aşkolsun Seni Boyayana 136
Acaba Ben Kimim 136
Dünya O yana Devrilirdi 137
İşte Şimdi Kuşa Benzedin 137
Ben de Gidip Nikâh Tazeleyim 137
Yarın Kıyamet Kopacak 138
İnşallah Benimdir 139
Merakımı Giderdim 139
Belki Ordan Öteye Yol Vardır 140
Bu Değirmenin Suyu Nerden Gelir 140
Bu Ona Göz Kırpar 140
Benim Halimden Damdan Düşen Anlar 141
Burası Daha Aydınlık 141
Sıçtığım Bok Bana Yüzme Öğretiyor 141
Gamsız Kasavetsiz 142
Yaz Gününün Öğleden Sonrası 142
Haydi Şimdi Hayvanların Otunu Suyunu Ver Bakalım 143
Su Dedğin Böyle Olur 144
Gençlikle Yaşlılığın Hiç Ayrımı Yok 144
Sen İşini Bilirsin Allahım 144
Şu Kadarlık İşini Beceremediniz 145

Bağ Üzümsüz Nasıl Olur 145
Ama Bu da Onun Soyundandır 145
Yağmur Yağmasın Diye Peynir Diyorum 146
Gel Ananın Yanına 146
Bu da Bizde Ayıp Değildir 146
Hoş Beyim Hoş 147
Bizim Karı İpe Un Sermiş 147
Ard Ayağı O kadar Uzun Olmasa 147
Aklım Herkesle Bir Olsun Diye Yiyorum 148
Minder Yanmasın 148
Mektupla Birlikte Gitmeliyim ki 148
Allah Versin 149
Eski Çağlardan Kalma 150
Meğer Bu At Solakmış 150
Sonunda İp Olur 150
Ben Karanlıkta Sağ Yanımı Nerden Bileyim 150
O Oğlak Çoktan Teke Olmuştur 151
Buraya da Bir Ayakyolu Yapmalı 151
Yarisına da Ben Keten Ekeyim 151
Bizden Sonra Gelecekler Yesin 152
Nasıl Pişirileceği Burda 152
Sana Ne 153
Düş Görürsem İyi Göreyim Diye 153
Geçen Gün Verdiğim İse Bugünün Ücretidir 153
Ben O Kadar İnce Eleyip Sık Dokumaya Gelemem 154
Er Olan Sözünden Dönmez 154
Ben Savurganlıktan Hiç Hoşlanmam 154
Bahar Havasına Kimin Ne Dediği Var 155
Kadın Erkek Nasıl Belli Olur 155
Şu Göldeki Balıkların 155
Hangi Kahpenin Dölü 156
Katırın Gittiği Yere 156
İnsanın Aklından Geçenlerin Bile 156
Ben Bı Memleketin Yabancıyıyım 157
Ya Benim Yağım Tuzum Biberim 157
Aktara Bir Şey Soracağım da 158

İncecik Bir Tazı 158
Eğer Kedi İse Et Nerede 159
Dibinden Bağlasalar Ya 159
Ben Onun İşlerine Karışamam 160
Kapıya Adını Yazmışsın Ya 160
Çıkınca Boğazından Yakalayacağım 160
Ahlatın İyisi 161
İtleri Salmış Taşları Bağlamışlar 161
O Konuşursa Bu da Düşünür 162
Onlar Çoktan Barışmışlardır 163
Sen Duvarı Tut 163
Yağlaya Ballaya Çağırdığı 164
İşte Böyle Küser 164
Kavaplardan Aldım 165
Ya Tutarsa 165
Bir Karış Yukardan Olsun da 166
Kovasına Bakar 166
Kapatmaya Uğraşıyorum 167
Öbür Dünyayı Boylardım 167
Sarık Yıkamaya Gelmedim 167
Anlaşılan Soydan Geliyor 168
Annenin Çocuğu Var mıydı 169
Ben Her Zaman Yanınızda Olmam 169
Haydi Sana Allah Rahmet Eylesin 170
O Gelen Buçuğu Sen Aliver 170
Karahisar'a Kadı Olmuş 171
Nerde Görürsen Vur Öldür 172
Hangi Cehenneme İsterlerse 172
Bunun Elinde Büyümüştür 172
Bunları Kafana Vururum 173
Yalan Olduktan Sonra 173
Sırtımdaki Hırkaya Bile Sahip Çıkar 174
Tanıklık Edecek Birileri Olsaydı 175
Başını Bile Yarar 176
Sen de Onu Öp 176
Hele Bir Korkutsana 177

O Zaman Dava Çatallaştı İyice 177
Sen de Haklısın 178
Sen Şu Şıkırtıları Al 178
Şu Adamın Yüzünden Pek Bir Utanırım 179
Sabah Namazı Ücretini 179
Bilenler Bilmeyenlere 180
Kimse Gelmemiş 180
Az Kaldı Boğulup Gidecekti 181
Para Kesesini Gösterin 181
Çömlek Hesabına Bakarsanız 182
Al Aptestini Ver Pabucumu 182
Deveye Kanat 183
Anam Öldü Babamla Geziyorum 183
Biri de Çıkıp Şu Namazı Yese 183
Allah Verir Gibi mi 184
Yaş Kuyu 184
Bir Cemaatin İmamı 184
Tanrı'nın Öldürdüğü mü Murdardır 184
Ne Zahmet Edersin 185
Bir Kez de Tanrı Bana Borçlu Kalsın 185
Şu Tası Doldurup Verecektim 186
Bayat Ölünün Namazı 186
Hemen Ölçüyü İnsanın Eline Verirsin 187
Yeri Değildir 187
Tanrı'nın Evi Orasıdır 187
Ne Ben Heves Ettim 188
Herkesin Bir Hesabı Var 188
Bir Gece Açıkta Yatınca 188
Farzı Terkettik Diye 189
Ben Ettim Oldu 189
Beni Diye Başkasını Uyandırmış 189
Yerime Bir Kalender Vermişler 190
İçinde Bulunmaym da 190
Namaza Katılmasın 191
Şımdı Yanlış Anlar 191
Oğlun Kadar Olamadın 191

Bu Durumda Kimsem Yok Demektir 192
İşte O Zaman Eşit Oluruz 192
Dağ Yürümezse Abdal Yürür 193
Bir Kez de Benim Dediğim Olurdu 193
Ezan Okurken Sesim 193
Sırtıma Binecek Bır Tay Gönderdin 194
Giysilerini Ne Yana Koydunsa 195
Hepsi Başlar Uyuklamaya 195
Melek Gibi Olur 196
Enbiyası Evliyası 196
Yeni Evliyse Bozulur 197
Bu Evden İki Cenaze Çıkardı 197
Ölmezse Hiçbir Şey Olmaz 198
Biraz Katran da Ekleme Gerekir 198
Ayağını Sıcak Tut 198
Boşu Boşuna Gelmeysin Diye 199
Seni de Böyle Korkutsalardı 199
Ya Ayva Getirseydim 200
Bereket Versin ki Çabuk Döndünüz 201
Dibinin Açıldığına Güler 202
Kim Daha Uğursuz Var Sen Düşün 202
İşte Kutusu 203
Bir Kez Sürçen Atın Başı Kesilmez 203
Seninle Eşek Arasında Ne Ayrım Vardır 204
Bizim Şehrin Merhabası 204
Buyrun Cenaze Namazına 205
Neuzübillah 205
Cennet ile Cehennem Dolana Kadar 206
Ya Hiç Değnek Yemedin 206
Ben de Ona Değer Biçmiştim Zaten 207
Bız Bütün Gün O Yüzü Görüyoruz 207
Dışisi de Geliyor 208
Midem Öyle Her Şeyi Kaldırmıyor 209
Sen Büyüksen Biz de Küçüğüz 209
Bir de Çakşır Versinler de 210
İmamı Timur Olanın 211

Hepsi Orada Olacaklar 211
Timur Gibi Arkası Olursa 212
Üç Yıl Sonrası Allah Kerim 212
Sahibi Ölmüş Eşek 213
Bindiğin Dalı 213
Ama Sakın Davarı Ürkütmeyin 214
Fincancı Katırlarını Ürkütmezsen 215
Ben Eski Ölüyüm 216
İyi Davranın da 216
Biz Sağlığımızda Şurdan Geçerdik 216
Ben Sağ İken Yukardaydı 217
Dirilirken Dosdoğru Kalkayım 217
Hani Belki Seni 217

FIKRALAR DİZİNİ

Acaba Ben Kimim 136
Acemi Bülbül Bu Kadar Öter 102
Adam Olmanın Yolu 115
Âhir Zaman 121
Ahlatın İyisi 161
Ak Köpek Bok Yemez mi 114
Akçeyi Bulan Buldu 59
Aklım Herkesle Bir Olsun Diye
Yıyorum 148
Aklın Varsa Göle Koş 77
Aktara Bir Şey Soracağım da 158
Al Aptestini Ver Pabucumu 182
Alacağıma Karşılık 70
Allah Verir Gibi mi 184
Allah Versin 149
Allah'a Olan Borcunu 91
Altı Parmağım Olmadığı İçin 67
Ama Bu da Onun Soyundandır 145
Ama Sakın Davarı Ürkütmeyin 214
Ama Yakışır Haspaya 49
Anam Öldü Babamla Geziyo-
rum 183
Anamız Ağlar 56
Ananın Öldüğüne Ağlıyorum 41
Ancak Varırım 85
Anlaşılan Soydan Geliyor 168
Annenin Çocuğu Var mıydı 169
Ard Ayağı O kadar Uzun Olma-
sa 147
Aşkolsun Seni Boyayana 136
Avradına Söverler 82
Ay Alıp Sattığım Yok 123
Ayağını Sıcak Tut 198
Aynı Yaşta Olmamız Gerekir 32
Az Kaldı Boğulup Gidecekti 181
Bağ Üzümsüz Nasıl Olur 145
Bahar Havasına Kimin Ne Dediği
Var 155
Bakarsın Bir Şeyler Bulur da 92

Baklava ile Börek 61
Balıklar Acılaşmasın Diye 121
Bana Bile Vermediler 39
Bana Görünme de 42
Bana İnanmıyorsun da 77
Başı Yanında mıydı 126
Başını Bile Yarar 176
Bayat Ölünün Namazı 186
Bayram Yerde Bıraktım 118
Belki Ordan Öteye Yol Vardır 140
Belki Sonra Ağlayamam 50
Ben Bu Memleketin Yabancı-
yım 157
Ben Eski Ölüyüm 216
Ben Ettim Oldu 189
Ben Her Zaman Yanınızda Ol-
mam 169
Ben Karanlıkta Sağ Yanımı Nerden
Bileyim 150
Ben O Kadar İnce Eleyip Sık Doku-
maya Gelemem 154
Ben Onun İşlerine Karışamam 159
Ben Öğretmedim 52
Ben Sağ İken Yukardaydı 217
Ben Savurganlıktan Hiç Hoşlan-
mam 154
Ben Seni Kendim Sandım 134
Ben Senin Gençliğini de Bilirim 114
Ben Yapacağımı Bilirim 103
Ben de Binemedim 106
Ben de Gidip Nikâh Tazeleyim 137
Ben de Ona Değer Bıçmıştım Za-
ten 207
Ben de Onu Düşünüp Duruyorum
Ya 58
Ben de Sana Sus Diyecektim 36
Beni Bana Komadılar ki 131
Beni Diye Başkasını Uyandırmış 189
Beni Dört Beş Milden Isıtan Kan-
dil 72

Benim Değil Karımındır 104
Benim Eşçğim Okuma Bilir 81
Benim Halimden Damdan Düşen
Anlar 141
Benim İçin Savurgandır Diyen mi
Oldu 71
Benim Kallı Terstir 39
Bereket Versin kı Çabuk Döndü-
nüz 201
Beş Akçe İçin Utanmıyor musun 107
Bilenler Bilmeyenlere 180
Bilse de Olur 57
Bindiğin Dalı 213
Bir Cemaatin İmamı 184
Bir Evin İki Kapısı Olamaz mı 65
Bir Gece Açıkta Yatınca 188
Bir Karış Yukardan Olsun da 166
Bir Kez Sürçen Atın Başı Kesil-
mez 203
Bir Kez de Benim Deddiğim Olur-
du 193
Bir Kez de Tanrı Bana Borçlu
Kalsın 185
Bir Pul Eksik Verirsiniz 88
Biraz Katran da Ekleme Gere-
kir 198
Biraz da Biz Ölse 113
Bir de Çakşır Versinler de 210
Bir de Kız İstesin Bakalım 37
Birer Birer Yenen Kavun Karpuz-
dur 61
Biri de Çıkıp Şu Namazı Yese 183
Biz Bütün Gün O Yüzü Görüyo-
ruz 207
Biz Sağlığımızda Şurdan Geçer-
dik 216
Bizde Öyle Âdet Yoktur 116
Bizden Sonra Gelecekler Yesin 152
Bizim Karı İpe Un Sermiş 147
Bizim Şehrin Merhabası 204
Boşu Boşuna Gelmeysin Diye 199
Böyle İple Çekip Çıkardık 124
Böyle Madrabazlıktan Hoşlan-
mam 110
Böyle Yataklar Bizim Uykumuzu
Kaçırır 69

Bu Bile Az Geliyor 36
Bu Bir Kocamış Bülbuldür 103
Bu Daha Fazla Uzuyor 43
Bu Değirmenin Suyu Nerden Ge-
lir 140
Bu Durumda Kimsem Yok Demek-
tir 192
Bu Evden İki Cenaze Çıkardı 197
Bu Halkın Dilinden 54
Bu Kadar Tavuğa Bir Horoz Gere-
mez mi 132
Bu Kadarını Bilmiyordum 136
Bu Ona Göz Kırpar 140
Bu Ölüyü Bizim Eve mi Götürüyor-
lar 53
Bu Sırıgın Tepesine Nasıl Sıçmış 92
Bu da Bizde Ayıp Değildir 146
Bulaşığı Bıyıklarında Duruyor 63
Bulmanın Tadını Unutmayın 76
Bulun Rüzgârınızı Savurun Harma-
nınızı 105
Buna Binmeden de Yerdeydim 80
Bunları Kafana Vururum 173
Bunun Elinde Buyumuştur 172
Bununla Helva Alıp Yiyin 82
Burası Daha Aydınlik 141
Buraya da Bir Ayakyolu Yapma-
lı 151
Burda Değildir 100
Buyrun Cenaze Namazına 205
Bütün Su Basmış 33
Cehennem Dibi 96
Cennet ile Cehennem Dolana Ka-
dar 206
Çağrılmadığımız Her Düğüne 108
Çıkart Kurtul 133
Çıkınca Boğazından Yakalayaca-
ğım 160
Çiftçi Buğday Vermese 121
Çiğnemeyim Diye Koşuyorum 117
Çömlek Hesabına Bakarsanız 182
Dağ Yürümese Abdal Yürür 193
Daha İyisini Buluruz 47

Daha Nasıl Aldatsın 35
 Daha Öte Gideyim mi 130
 Dalsız Budaksız Ağaç 33
 Desene Yolu Yarılacak 43
 Deve Bile Avlar 102
 Deve Görmemiş Dağ Ağacı 128
 Deve Tohumu 99
 Devenin Başı 90
 Deveye Kanat 183
 Dibinden Bağlasalar Ya 159
 Dibinin Açıldığına Güler 202
 Dikmeyi de öğrendim mi Tamam 34
 Dilekler Karşılıklı 122
 Dirhemleri de mi Yok 132
 Dirilirken Dosdoğru Kalkayım 217
 Dişisi de Geliyor 208
 Dostlar Alışverişte Görsün 91
 Dört Kişi Bir Yatağa Sığamadık 48
 Dört Yüz Akçeyi Eve Götüremeye-
 cek Kadar Ölmedim 61
 Döve Döve Yedirirler 59
 Dudaklarını Uçukladı 35
 Düğün Evinden Geldiğini de Bili-
 rim 44
 Dünya O yana Devrilirdi 137
 Düş Görürsem İyi Göreyim Diye 153

 Eğer Kedi İse Et Nerede 159
 El Elin Eşğini Böyle Arar 84
 Enbiyası Evliyası 196
 Er Olan Sözünden Dönmez 154
 Erkekseniz Teker Teker Gelin 129
 Eski Çağlardan Kalma 150
 Eşği Bırak Beni Tut 78
 Eşek Durdu Ben de İndim 82
 Evini Tarlana Taşı 122
 Ezan Okurken Sesim 193

 Farzı Terkettik Diye 189
 Faydası Yok Şimdi Kesemem 79
 Fincancı Katırlarını Ürkütmez-
 sen 215

 Gamsız Kasavetsiz 142
 Gece Herkes Dört Gözle Ayışığını
 Bekler 115

Geçen Gün Verdiğim İse Bugünün
 Ücretidir 153
 Geçinmeye Gönülüm Yoktu ki Öğre-
 neyim 42
 Gel Ananın Yanına 146
 Gelsem de Gelmesem de 112
 Genç Komşuları Varsa Olur 41
 Gençlikle Yaşlılığın Hiç Ayrımı
 Yok 144
 Gene Anana Bir Eşeklik Etmişsin 83
 Gene Dövemedim Şu Kariyi 40
 Getir Cüppemi Al Semerini 79
 Giysilerini Ne Yana Koydunsa 195
 Gökyüzüne Nasıl Çıktı 119
 Gözünün İçine Serpeceksin 107

 Hangi Cehenneme İsterlerse 172
 Hangi Gözü Kör 128
 Hangi Kahpenin Dölü 156
 Hani Belki Seni 217
 Hani O Kadar da Değil 104
 Haydi Sana Allah Rahmet Eyle-
 sin 170
 Haydi Şimdi Hayvanların Otunu
 Suyunu Ver Bakalım 143
 Hayvanın Belini mi Kıracaksın 135
 Hele Bir Korkutsana 177
 Hemen Ölçüyü İnsanın Eline Verir-
 sin 187
 Hepsi Başlar Uyuklamaya 195
 Hepsi Orada Olacaklar 211
 Hepsinin Tadı Birdir 65
 Her Şeyi İki Görebilirsin de 45
 Herifin Yalanını Yüzüne Vuralım 97
 Herkes Görüp Anlasın Benim Neler
 Çektiğimi 85
 Herkesin Bır Hesabı Var 188
 Hırsız Evin Sahibi 95
 Hırsızın Hiç Suçu Yok mu 94
 Hoş Beyim Hoş 147

 Işığı Gören Geliyor 40

 İç de Yazılı Değildir Onun 64
 İçinde Ben de Vardım 44
 İçinde Bulunmayın da 190

İğne Elinde Kalakalır 56
İki Kez Masraf Etmeyelim 37
İki Tıraş Bir Akçeye 62
İki Yıl Çaylak Olmak 110
İmad Habire İpi Çekip Duruyor 60
İmamı Timur Olanın 211
İnanmıyorsanız Ölçün 122
İnce Hesap 38
İncecik Bir Tazı 158
İnsanın Aklından Geçenlerin Bile 156
İnşallah Benimdir 139
İnşallah Öyledir 78
İş Kavukla Sarıktaysa 120
İşini Sağlam Kazığa Bağladın 109
İşkembe Sanmıştır 51
İşte Aldın Hakkını 62
İşte Böyle Küser 164
İşte Kutusu 203
İşte O Zaman Eşit Oluruz 192
İşte Şimdi Kuşa Benzedin 137
İtleri Salmış Taşları Bağlamışlar 161
İyi Davranın da 216

Kadın Erkek Nasıl Belli Olur 155
Kalani Bize Yeter 92
Kapatmaya Uğraşıyorum 167
Kapiya Adını Yazmışsın Ya 160
Karahisar'a Kadı Olmuş 171
Kargışı da Benim Üstüne 75
Karnında Çocuğu Olmasın 125
Karnında Yavrusu da Vardır 55
Karşıtı Belirlenmedikçe 120
Katırın Gittiği Yere 156
Kavaflardan Aldım 165
Kazan Sizlere Ömür 98
Kendim de Beğenmedim 126
Kerevet Altındaki Büyük Balık-
lara Sor 31
Keşke Her Gün Bayram Olsa 63
Kırıp Kırıp Yıldız Yaparlar 133
Kıyamet Ne Zaman Kopacak 114
Kim Daha Uğursuz Var Sen
Düşün 202
Kimin İçinin Yandığını Bilen Bilir 66
Kimse Gelmemiş 180
Kokusunu Ne Yapacaksın 117

Kovasına Bakar 166
Kuyruk Bir Koparsa 125
Kuyruk Bulunur 87
Küpte Yattıktan Sonra 89
Kürsüden İnme de mi Gelmiyor 53

Lâ Edrî Küllihâ 119

Mavi Boncuk Kimdeyse 46
Meğer Bu At Solakmış 150
Mektupla Birlikte Gıtmeliyim ki 148
Melek Gibi Olur 196
Merakımı Giderdim 139
Midem Öyle Her Şeyi Kaldır-
yor 209
Minder Yanmasın 148
Minnet Hudaya 51

Namaza Katılmasın 191
Nasıl Olsa Suya Gelir 135
Nasıl Pişirileceği Burda 152
Ne Bakıp Duruyorsun Öyleyse 70
Ne Ben Heves Ettim 188
Ne Sen Sor Ne Ben Söyleyeyim 74
Ne Yer Ne İçer 74
Ne Zahmet Edersin 185
Nerde Görürsen Vur Öldür 172
Nerde İstersem Orda Satarım 58
Nerden Bildi 52
Nesini Yitirdi Acaba 52
Neuzübillah 205

O Bizden Daha Kirli 39
O Gelen Buçuğu Sen Aliver 170
O Oğlak Çoktan Teke Olmuştur 151
O Konuşursa Bu da Düşünür 162
O Suçunu Bilir 131
O Zaman Dava Çatallaştı İyice 177
O Zaman da Ben Yanlarında Olama-
dım 73
Ocak da Bizim Karıdan Korkuyor 45
Oğlumun Babası Öldü 134
Oğlun Kadar Olamadın 191
Olsun da Dokuz Olsun 57
On Akçelik Balta 134
Onlar Çoktan Barışmışlardır 163

Onun Sesi Yarın Çıkar 94
Orada da Bulamazsam 77
Orak Kadar Bir Aya 124
Ortaklıktan Kurtulacağım 89

Öbür Dünyayı Boylardım 167
Öbür Yanda da Yerdeydim 79
Ölçmüş Biçmiş Gidiyor 118
Ölçüyü Bozacaksın 128
Ölme Eşeğim Ölme 86
Ölmezse Hiçbir Şey Olmaz 198
Ördek Suyuna Ekmek Banıyorum 60
Öyle Olsa Bize de Uğradı 57

Para Kesesini Gösterin 181
Param Varken Aliverdim 38
Parayı Veren Dündüğü Çalar 88
Peynirli Yumurta 126
Pezevengi Bol Memleket 133
Pınar Başında Uyumuştum 116

Sabah Namazı Ücretini 179
Sabahtan Beri Seni Arıyorum 51
Sahibi Ölmüş Eşek 213
Sakin Bir Yere Gitme 53
Sana Ne 153
Sapasağlam Ölüyorum 111
Sarı Aşı Kim Yediyse 37
Sarık Yıkamaya Gelmedim 167
Sen Azıcık Yüzme Bilirdin 46
Sen Bana Kapıdan Ayrılma Dedin 32
Sen Büyüksen Biz de Küçüğüz 209
Sen Duvarı Tut 163
Sen İçerden Ben Dışardan 49
Sen İşini Bilirsin Allahım 144
Sen Ne Dersen Onu Yapacağım 34
Sen Olacakları Oğlakla Bana Sor 93
Sen Ölünceye Dek Bu Huyla Kalır-
sın 80
Sen Şu Şıkırtıları Al 178
Sen de Burda mısın 130
Sen de Haklısın 178
Sen de Onu Öp 176
Sendeki Başka 98
Seni de Böyle Korkutsalardı 199
Senin Gibi Ahmak 101

Senin Korkundan 113
Seninle Eşek Arasında Ne Ayrım
Vardır 204
Seninle de Konuşulmaz ki 50
Sen mi Satacaksın Yoksa Ben mi 81
Sevsem de Yeri Var 115
Sıçtığım Bok Bana Yüzme Öğre-
tiyor 141
Sırtıma Binecek Bir Tay Gönder-
din 194
Sırtımdaki Hırkaya Bile Sahip
Çıkar 174
Sizin Eve Taşınmıyor muyuz 93
Sonunda İp Olur 150
Sözü Bile Edilmiyor 66
Sözünün Eridir Deddiğini Yapar 67
Su Dedğin Böyle Olur 144
Suyunun Suyunun Suyu 112
Şalvarı Almadım ki Parasını Vere-
yim 111
Şimdi Yanlış Anlar 191
Şu Adamın Yüzünden Pek Bir
Utanırım 179
Şu Bizim Eski Dostla Bir Görüşe-
yim 68
Şu Göldeki Balıkların 155
Şu Kadarlık İş Beceremediniz 145
Şu Karşı Dağdan Kuşkulanmıştım 76
Şu Tası Doldurup Verecektim 186
Tam Alıştıyordu 86
Tanıklık Edecek Birileri Olsaydı 175
Tanrı'nın Evi Orasıdır 187
Tanrı'nın Küçük Kardeşi 31
Tanrı'nın Öldürdüğü mü Murlar
dır 185
Ters Bir Zamanda Geliverdi 106
Testi Kırıldıktan Sonra 55
Timur Gibi Arkası Olursa 212
Tuttuğum Yeri Arıyorlar 123
Türkçe Yellenmek 123
Uygulaması Pek Parlak Görünümü
yor 127
Uykum Kaçtı da Onu Arıyorum 99

Üç Yıl Sonrası Allah Kerim 212
Üstelik Senden Tazedir 47
Üstü Başı Örtülü Şey 64
Üstünde Olsaydım 76

Vade Ne Kadar İstersen Vereyim 100
Ver Bakalım On Günlük Yovmiye-
mi 87

Ya Ayva Getirseydim 200
Ya Benim Yağım Tuzum Biberim 157
Ya Hiç Değnek Yemedin 206
Ya Tutarsa 165
Yağlaya Ballaya Çağırdığı 164
Yağmur Yağmasın Diye Peynir
Diyorun 146
Yalan Olduktan Sonra 173
Yarın Kıyamet Kopacak 138

Yarısına da Ben Keten Ekeyim 151
Yaş Kuyu 184
Yaz Gününün Öğleden Sonrası 142
Ye Kürküm Ye 59
Yemeyenin Malını Yerler 71
Yeni Evliyse Bozulur 197
Yeni Pabuçlarım 75
Yerdeki Taşı Sırtımda Nasıl Taşıya-
yım 101
Yeri Değildir 187
Yerime Bir Kalender Vermişler 190
Yoğurt Ağacıymış 33
Yoksa Kendimi Öldürecektim 129
Yorgan Gitti Kavga Bitti 95
Yükünün Yarısını Ben Aldım 80
Yüz Yüze Gideriz 124
Zor Oldu Ama 135

Kültürlerin kaynağı olan yapıtlar vardır:
Destanlar, söylenceler, halk öyküleri, gezi
anlatıları, Tanrı aşkını işleyen şiirler... Bunları
sıralarken, önemsizmiş gibi görünen gülmece
fıkralarını, gülüp geçilen öykücükleri de
unutmamak gerekir... Kendimizi düşünerek
adlandırırsak şöyle diyebiliriz: Yunus, Mevlana,
Evliya Çelebi nasıl Anadolu kültürünün temel
taşlarıysa, Nasrettin Hoca da öyledir. Bizde
halkbilim uzmanları Nasrettin Hoca'yı özel bir
önemle ele almışlardır. Buna karşılık yayınevleri
Nasrettin Hoca fıkralarına genellikle çocuk
kitapları arasında yer vermişlerdir. Elinizdeki
kitaptaysa büyükler için derlenen Nasrettin
Hoca fıkraları yer alıyor. Memet Fuat'ın hazırladığı
400 Nasrettin Hoca fıkrasını günümüz Türkçesiyle
okumak sizlerin de hoşuna gidecek.



ISBN: 975-458-329-3
OTM: 11019001



KDV dahil fiyatı: 5.000.000 TL.

Kapak İllüstrasyonu: Yurdaer Altıntaş